

Митча

КАЛЕНДАР
АЛЬМАНАХ

1957

МІТЛА

КАЛЕНДАР
АЛЬМАНАХ

на 1957 рік

diasporiana.org.ua

ANUARIO DE LA REVISTA UCRANIA

de Humor y Sátira

«L A E S C O B A»

para el año 1957.

Обкладинка роботи Бориса Крюкова:

Накладом Видавництва "Мігла"

« L A E S C O B A »

Casilla de Correo 7, (Sucursal 7)..

BUENOS AIRES — ARGENTINA

Передрук дозволений за поданням джерела:

ВІД ВИДАВНИЦТВА

“Ridendo castigare mores”.

За традицією минулих років, передаємо Вам, Шановні Читачі, новий Календар-Альманах “Мітли”. Це вже шостий з-черги річник. Він відмінний від багатьох альманахів, які випускають друком на еміграції різні товариства чи організації тим, що всеціло присвячений жанрові гумору і сатири. Цей жанр здобуває собі кожного року більше й більше читачів та дає нам впевнення у тому, що Альманах є позитивним явищем у видавничій діяльності української еміграції.

Гумор і сатира — притаманна риса кожної культурної людини. Через те кружляє у світі стільки цікавих анекдот про славних людей. Але в нас гумор і сатира, крім свого основного завдання, має ще й інше: цей жанр, — разом з іншими ділянками української літератури, — всеціло ставув на службі поневоленого народу у його затяжній боротьбі проти Москви і її поплентачів. Через те має він для нас куди більше значення, як лише розваговий елемент. Він є для нас підбадьоруючим і мобілізуючим чинником у великому змагу українського народу за своє “бути чи не бути”. І саме через те гумор і сатиру нехтувати не можна, мовляв, важна лише зброя. Важна бо теж і моральна підготовка до чину, а цю підготову дає не само фахове чи практичне знання; дає його теж і самопочуття бадьорости у внутрішньому наставленні учасника тої ж дії. Один з читачів “Щоденника Селепка Лавочки”, учасник визвольних змагань 1917-21 рр. надіслав нам листа, в якому м. ін. пише так: “Я високо ціню вояцький гумор. бо там, де немає гумору, немає геройства”. Цю підставову прикмету розумів прекрасно командир УПА Яструб, що завжди перед боєм, чи, навіть, підчас боєвих дій, висмівав ворога. Теж і в повстанських піснях маємо чимало

доказів про те, що в тяжких хвилинах бійців підбадьорювала пісня, в якій було велике почуття гумору.

“Ми у вічі сміємося смерті,
Бо вмирати прийдеться лиш раз”.

Або в іншій пісні стрічаємо такий рядок:

“Гей, маршують вже повстанці,
Як давно колись стрільці,
Сяє зброя їх у сонці,
Грає усміх на лиці”.

Та не лише в часі війни гумор і сатира відіграє велику роль. Вони сповняють своє завдання теж і в часі миру чи в часі “холодної війни”, і їх занедбувати не можна.

Серед буднів еміграційного життя, гумор і сатира дає нам можливість, — хоч на хвилину, — забути про ті турботи кожного дня, що їх витворює побут на чужині. Одна усмішка на засмученому лиці вартує багато! Тож хай не буде в нас засмученого лица, а багато-багато усмішок, і хай новий річник Календара-Альманаха “Мітли” буде для Вас, Шановні Читачі, — як і попередні річники, — гарною і приємною лектурою у вільних хвилинах 1957-го року!

НОВОМУ РОКОВІ

З чим привітаєм Тебе, Новий Роче,
В нас ще вирує любов.
Квітнуть, мов айстри задумливі очі,
Радости хочеться знов.

Хочеться біль невимовний забути, —
Сум вплива з отчих хат.
Снігом заметані води Славути,
Лози на лузі мовчать.

І впливає зоря опівночі,
Світить над селами в ніч.
Чим же порадуєш їх, Новий Роче,
Линули бурі на клич.

Хай же вона загуде нашим краєм,
Звалить в тужинні хрести,
Щоб незабаром зеленим розмаєм
Ми здивувались в житті,

Щоб по стомленім бурями світом
Ми, як господарі йшли,
З щирим сусідів приймали привітом
Тут на українській землі.

З чим привітаєм Тебе, Новий Роче,
Ми ж найбагатші від всіх.
В нас розцвітають надіями очі,
Щирий поймається сміх.

ЮРІЙ БУРЯКІВЕЦЬ

січень

В. СТ. СТ. СТ. ДНІ українські свята латинські свята

1|19|В| Св. мч. Боніфатія
2|20|С| Свщмч. Ігн. Богоносця
3|21|Ч| Мч. Юліяни
4|22|П| Св. вмчц. Анастасії
5|23|С| 10 муч. в Криті

6|24|Н| 28 по П. Нав. Р. Хр. Є.
7|25|П| РІЗДВО ІС. ХРИСТА
8|26|В| СОБ. ПР. БОГОРОД.
9|27|С| Св. прмч. Стефана
10|28|Ч| Свв. 20.000 муч. Ніком.
11|29|П| Дітей убитих в Вифл.
12|30|С| Св. мчц. Анисії

13|31|Н| 29 по П. преп. Меланії
14| 1|П| Н. РІК. Св. Вас. Велик.
15| 2|В| Преп. Сильвестра
16| 3|С| Св. прор. Малахії
17| 4|Ч| Собор 70 апостолів
18| 5|П| Навеч. Богоявл. Піст.
19| 6|С| БОГОЯВЛ. ГОСПОД.

20| 7|Н| 30 по П. Соб. св. Ів. Хр.
21| 8|П| Преп. Георгія
22| 9|В| Св. митр. Филипа
23|10|С| Св. Григорія Ніського
24|11|Ч| Преп. Феодосія Вел.
25|12|П| Св. мц. Татіяни
26|13|С| Мч. Єрмила

27|14|Н| 31 по П. ОО. у Синаї
28|15|П| Преп. Павла і Гавриїла
29|16|В| Пок. веригам св-а. Петра
30|17|С| Преп. Антонія Велик.
31|18|Ч| Свв. Афанасія й Кирила

Circunc. de N. S. J.
s. Macario. abad
s. Florencio, obispo
s. Flavión, mr.
s. Telesforo. p. y mr.

Los Santos Reyes
s. Luciano. presb.
s. Teófilo, mr.
s. Julián, mr.
s. Nicanor, conf.
s. Higinio. p. y mr.
sta. Taciana, mr.

s. Gumersindo, pb.
s. Hilario, ob. y dr.
s. Pablo, 1er. ermit.
s. Marcelo. papa
s. Antonio. abad
sta. Liberata. vg.
s. Mario, mr.

s. Fabián, papa
sta. Inés. vg. y mr.
s. Vicente. mr.
s. Raimundo. conf.
s. Timoteo. ob., mr.
s. Donato. mr.
s. Policarpo, ob.

s. J. Crisóstomo, ob ..
s. Pedro Nolasco. f.
s. Fco. de Sales. ob.
sta. Martina, vg.
s. Juan Bosco, fund.

— Це найкращий наш урядовець. Від 27 літ не опустил ні одного дня праці...

З ДОТЕПІВ ПРО СЕЛЕПКА ЛАВОЧКУ

Лавочка стрів у парку свою знайому дівчину, яка тепер вже заміжня, і є молодою мамою.

Розговорились про те й про це. В часі розмови жінка почала нарікати:

— З дітьми є клопіт, Лавочко. Я просто не знаю вже звідкіля брати стільки чистих пеленок.

Лавочка хвилину подумав й каже:

— Ви, пані Оксано, повинні давати дитині спорошковане молоко, замість звичайного. Тоді встане дитину лише з-заду обтріпати.

—*—

Селепко Лавочка дістав на фабриці працю.

— Будьте дуже обережні з цією машиною, — пояснює бос. — Це дуже коштовна машина й попсувавши її, ви не тільки наробите багато шкоди для фірми, але можете втратити працю. Чи ви зрозуміли?

— Так!

— На що, властиво, ви повинні звертати якнайбільшу увагу під час праці? — ще раз спитав наставник.

Лавочка без надуми відповів:

— Щоб не обтяти собі пальців!

ЛЮТИЙ

В. СТ.

СТ. СТ.

ДНІ

українські свята

латинські свята

1|19|П| Преп. Макарія Печерс.
2|20|С| Преп. Євтімія Велик.

3|21|Н| 32 по П. Преп. Макс іс.
4|22|П| Препмч. Анастасія Печ
5|23|В| Преп. Генадія
6|24|С| Пеп. Ксенії (Оксани)
7|25|Ч| Св. Григорія Богослова
8|26|П| Преп. Аркадія
9|27|С| Перен. мощів Ів. Зол.

10|28|Н| Мит. і Фарисея, Єфр.
11|29|П| Св. мч. Романа
12|30|В| Трьох Святителів: ВГІ
13|31|С| Св. Никити і Віктора
14|1|Ч| Св. мч. Трифона
15|2|П| СТР. ГОСП. Пмч. Гавр.
16|3|С| Св. Сим.. св.прор. Анни

17|4|Н| Блуд. сина. Свмч. Йос.
18|5|П| Св. мц. Агафії
19|6|В| Св. мц. Христини
20|7|С| Преп. Луки
21|8|Ч| Св. прор. Захарії
22|9|П| Св. мч. Никифора
23|10|С| Свмц. Валентини. Пом.

24|11|Н| М'ясп. Св. Всеволода
25|12|П| Св. Алексія митроп.
26|13|В| Преп. Мартиніяна
27|14|С| Св. рівноап. Кирила
28|15|Ч| Св. ап. Онисима

s. Ignacio, ob. y mr.
Purif. de Mª Sma.

s. Blas, ob. y mr
s. Andrés, obispo
sta. Agueda, vg.
s. Tito, obipso
s. Romualdo, abad
s. Juan de Mata, cf.
s. Cirilo, ob. y dr.

sta Escolástica, vg.
s. Saturnino, mr.
s. Damián, mr.
s. Benigno, pbro.
s. Valentín, pbro.
s. Faustino, mr.
s. Onésimo, mártir

sta. Beatriz, virgen
s. Simón, ob. y mr.
s. Gabino, pbro.
s. Eleuterio, cf.
s. Severiano, ob.
s. Pascasio, ob.
s. Sabino, mr.

s. Matías, apóstol
s. Victorio, mr.
s. Alejandro, mr.
s. Leandro, mr.
s. Macario, mr.

ОБОРОНЕЦЬ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ

На малярській виставці в ЗДА один з малярів-українців продає свій образ.

— За цей твір давав мені американець 500 доларів!

— Надзвичайно! — здивувався наш покупець. — Я, на жаль, — додав скромно, — можу вам дати за нього тільки десять доларів!

— Беріть! — зразу погодився маляр. — Не хочу, щоб такий шедевр мистецтва перейшов у чужі руки.

— Татку. Шеф хоче з тобою говорити!

березень

н. ст. ст. дні українські свята латинські свята

1|16|П| Свщмч. Памфіла
2|17|С| Св. влмч. Теодора Тир.

3|18|Н| Сироп. Лева папи
4|19|П| Євг. і Мак. П в. посту
5|20|В| Преп. Корнилія
6|21|С| Преп. Тимофея
7|22|Ч| Св. мч. Маврикія
8|23|П| Свщмч. Полкарпа
9|24|С| 1 і 2 знайд. гол. І. Хр.

10|25|Н| 1 В. Посту. св. Тарасія
11|26|П| Преп. Порфірія
12|27|В| Св. Прокопія
13|28|С| Преп. Марини і Кіри
14| 1|Ч| Препмц. Євдокії
15| 2|П| Свщмч. Теодота
16| 3|С| Мч. Евтраксії

17| 4|Н| 2 В. П. Преп. Герасима
18| 5|П| Св. мч. Конона
19| 6|В| Св.мч. Теофіля і Каліс.
20| 7|С| Преп. Еміліяна
21| 8|Ч| Преп. Теофілакта
22| 9|П| Св. 40 мч. Севастійськ.
23|10|С| Мч. Кондрата

24|11|Н| 3 В. П. Св. Софронія
25|12|П| Григорія Двоєслова
26|13|В| Никифора
27|14|С| Св. Ростислава
28|15|Ч| Св. мч. Мануїла
29|16|П| Св. мч. Юліяна
30|17|С| Преп. Алексія — чол.Б.

31|18|Н| 4 В. п. Св. Кирила Єр.

s. León, mr.
s. Heraclio, mr.

CARNAVAL

s. Casimiro, conf.
s. Eusebio, mártir
de Cenizas.
s. Tomás de Aquino
s. Juan de Dios, cf.
s. Cirilo, obispo

s. Melitón, mr.
s. Eulogio, pbro.
s. Gregorio, papa
s. Nicéforo, ob.
sta. Florencia, vg.
s. Aristóbulo, mr.
s. Ciríaco, mártir

s. Patricio, obispo
s. Alejandro, mr.
s. José
s. Ambrosio, mr.
s. Benito, ab. (OTOÑO)
s. Octaviano, mr.
s. Victoriano, mr.

s. Gabriel, Arcángel
La Anunc. S^a Vg.
s. Manuel, mr.
s. Ruperto, mr.
s. Sixto, p.
s. Pastor, mr.
sta. Margarita, mja.

sta. Balbina, vg.

— Цікаво, чому називаєш її зіркою. Аджеж вона не грішить надмірною красою.

— А, це тому, бо вона ввечорі з'являється у мене, а ранком зникає...

З ДОТЕПІВ ПРО СЕЛЕПКА ЛАВОЧКУ

Це було підчас бою під Бродами, — почав розказувати Селепко на з'їзді Братства Дивізійників у Торонті. — Ми були в окопах. Нараз чую, як мій друг почав кричати: — Ой-ой-ойой!

— Де тебе поцілило? — кричу до нього.

— В ногу! — ледве вистогнав.

Я зразу взяв його на плечі й поніс серед граду куль на перев'язочний пункт. Коли прийшов туди, санітет подивився на вояка й сказав:

— Селепку, ви що, здуріли? Вояк дістав кілька куль і вже давно небіжчик, а ви кажете, — постріл в ногу...

З чималим здивуванням я вигукнув:

— А то, дивіться, друг! І правди мені не сказав...

Квітень

н. ст. ст. ст. дні українські свята латинські свята

1|19|П| Свмч. Хрисанта і Дарії
2|20|В| Пр.ОО.уб. в об.Сави
3|21|С| Св.Якова ісповідника.
4|22|Ч| Свмц. Каліники і Васи.
5|23|П| Преп. Нікона Печерс.
6|24|С| Преп. Захарія

7|25|Н| 5 В. п. БЛАГВ. П. ВОГ.
8|26|П| Собор св. архан. Гавр.
9|27|В| Св. Матрони Солунсь.
10|28|С| Преп. Іларіона ісповід.
11|29|Ч| Преп. Марка
12|30|П| Преп. Іоана Ліствинича
13|31|С| Преп. Іпатія

14| 1|Н| Квітна. Преп. Марії Єг.
15| 2|П| Свмч. Полікарпа
16| 3|В| Преп. Никити
17| 4|С| Преп. Йосифа піснопів.
18| 5|Ч| Страсний, пр.Теодори
19| 6|П| Велика. Св. Методія
20| 7|С| Страсна, Георгія Мел.

21| 8|Н| ВОСКР. ХРИСТОВЕ, Н.
22| 9|П| Світлий. Свмч. Євпсихія
23|10|В| Світлий. Свмч. Максима
24|11|С| Преп. Харитона
25|12|Ч| Препмч. Ананія
26|13|П| Свщмч. Артимона
27|14|С| Св. Мартина ісповід.

28|15|Н| Фом. Благв.
29|16|П| Свмц. Агапії і Ірини
30|17|В| Свмч. Адріяна

s. Ireneo, mr.
s. Feo. de Paula, cf.
s. Benito, mr.
s. Isidro, ob. y dr.
s. Vicente Ferrer. cf.
s. Celestino, mr.

DE PASION

s. Amancio, mr.
s. Demetrio, mr.
s. Miguel, cf.
s. León, papa y dr.
s. Zenón, mr.
s. Hermenegildo, m.

De RAMAS

s. Victoriano, mr.
s. Benito Labre, cf.
s. Aniceto. p. y mr.

Jueves Santo
Viernes Santo
Sábado Santo

PASCUA, Resurrec.

s. Otero, mr.
s. Jorge, mártir
s. Fidel, mr.
s. Marcos. evang.
s. Cleto, papa y mr.
s. Toribio, ob.

s. Pablo de la Cruz
s. Pedro, mártir
sta. Catalina, vg.

БІДНІ ГАНГСТЕРИ

— Знаєш, минулого місяця гангстери схопили мою жінку і прислали мені листа, що я можу забрати її лишень тоді, коли складу в умовленому місці 10.000 доларів.

— Який жах! Втратити 10.000 доларів!..

— Зовсім ні. Я, замість грошей, поклав в умовленому місці листа, де написав, що заберу жінку лишень тоді, коли гангстери мені доплатять ту суму, якої жадали від мене.

— І що?

— Через тиждень погодились.

НЕ ДОЖЕНЕ

В парку проходжуються двоє жидків. Одному з них перелітаючий птах “плюнув” на ніс.

— Срульку, дай мені скоро паперу! — скрикнув пошкоджений птахом Шмілько.

— На що тобі паперу? — відповів Сруль. — Ти його і так не доженеш...

— Поліція! Рятунку! Мене напав бандит.

— А хто оборонить мене, як він і на мене наскочить?

травень

в. ст. дні українські свята

латинські свята

1|18|С Свмч. Віктора
2|19|Ч Преп. Трифона
3|20|П Свмч. Гавриїла
4|21|С Свящм. Теодора і Фил.

5|22|Н Мироносиць. Пр. Вітал.
6|23|П Свмлмч. Юрія Пер.
7|24|В Преп. Єлисавети
8|25|С Св. ап. єв. Марка
9|26|Ч Св. Глафіри
10|27|П Преп. Стефана
11|28|С Св. Кирила

12|29|Н Розсл. Свв. 9 мч. в Киз.
13|30|П Св. ап. Якова
14|1|В Прор. Єремії
15|2|С Благ. кн. Бориса і Гліба
16|3|Ч Преп. Феодосія Печер.
17|4|П Св. мц. Пелагії
18|5|С Сввмц. Ірини

19|6|Н Самарянки. Юва Поч.
20|7|П Св. Давида, Антонія
21|8|В Св. ап. і еванг. Іоана
22|9|С Пер. мощ. св. Мик. Ч.
23|10|Ч Св. ап. Симона Зилота
24|11|П Свв. р. ап. Кир. і Меф.
25|12|С Св. Епіфанія

26|13|Н Сліпото. свмц. Глікерії
27|14|П Свмч. Ісидора
28|15|В Пахомія Вел.
29|16|С Преп. Феодота
30|17|Ч ВОЗН. ГОСП. св. Андр.
31|18|П Св. мц. Александри

Fiesta del Trabajo
s. Atanasio. ob.
s. Alejandro, papa
s. Mónica, viuda

s. Pío V, papá
s. Lucio. confesor
s. Estanislao. ob.
s. Dionisio, ob.
s. Gregorio, ob. y dr.
s. Antonio, ob.
s. Mamerto, mr.

s. Nereo. mr.
s. Roberto, ob. y dr.
s. Sabiano, mr.
s. J. de la Salle, cf.
s. Ubaldo, obispo
s. Pascual, conf.
s. Venancio, mr.

s. Pedro, papa
s. Bernardino, cf.
s. Segundo, mr.
sta. Rita. viuda
s. Desiderio, mr.
s. Robustiano, mr.
Fiesta Cívica

s. Felipe Neri, cf.
s. Beda. pbro. y dr.
s. Agustín. obispo
sta. Mª Magdalena
Ascensión del Sr.
sta. Angela, virgen

З ДОТЕПІВ ПРО СЕЛЕПКА ЛАВОЧКУ

Дорогою йде хорунжий. Його минає стрілець, але не звертає на хорунжого найменшої уваги, тобто не здоровить його згідно приказу.

Це зауважив Лавочка. Кличе стрільця й починає сварити:

— Ти не знаєш ще того, що у війську треба здоровити старшин? Чому не віддав належного привіту хорунжому?

— Голошу слухняно, це мій брат!

— Це не має ніякого значення! — крикнув Лавочка. — Навіть, якщо б це був твій рідний батько, то і його треба було б пошанувати!

ДОБРА ПОСАДА

— Маю таку працю, що дозволяє мені цілісінький день спати.

— Та ти що?! Що ж то за праця?

— Працюю нічним сторожем.

Коли співачка в радіовисильні задовго протягає пісню...

червень

В. Ст. дні українські свята

латинські свята

1|19|С| Свщмч. Патрикія

2|20|Н| Свв. Отців. Св. Нл. м. К
3|21|П| Св. Конст. і Олени
4|22|В| Свмц. Софії
5|23|С| Св. Леонтія
6|24|Ч| Свмц. Сосанни і Пал.
7|25|П| 3 знайд. гол. Ів. Хрст.
8|26|С| Свв. ап. Карпа й Алфея

9|27|Н| ЗЕЛ. СВЯТА ТР. Дем.
10|28|П| День Св. Духа. Пр. Ниж
11|29|В| Препмц. Феодосії
12|30|С| Свмч. Наталія і Роман.
13|31|Ч| Св. ап. Ермія
14|1|П| Преп. Агапита Печерс.
15|2|С| св. Никифора

16|3|Н| 1 по П. Свщмч. Лукіяна
17|4|П| Св. Мітроф. Поч. Пет.
18|5|В| Свщн. Доротія
19|6|С| Свв. Марфи і Валерії
20|7|Ч| Свв. жон Лукини і Арт.
21|9|П| Св. Маркіяна
22|9|С| Св. Кирила

23|10|Н| 2 по П. Св. мц. Антоні.
24|11|П| Преп. Аркадія
25|12|П| Преп. Онуфрія Велик.
26|13|С| Свщн. Акиліни
27|14|Ч| Св. кн. Мстислава
28|11|П| Св. прор. Амоса
29|16|С| Св. Тихона

30|17|Н| 3 по П. мчн. Мануїла

s. Fortunato, mr.

s. Marcelino, mr.
s. Claudio, mr.
s. Feo. Caracciolo
s. Bonifacio, ob.
s. Norberto, obispo
s. Sabiniano, ms.
s. Máximo, mr.

s. Primo, mr.
sta. Margarita
s. Bernabé, apóstol
s. Juan, cf.
s. A. de Padua, cf.
s. Basilio, ob. y dr.
s. Vito, mártir

s. Aureliano. mr.
s. Nicandro, mr.
s. Efren, conf., y dr.
sta. Juliana, virgen
D. d. Bandera. COR. CR.
s. Luis Gonzaga, cf. INV
s. Paulino, obispo

s. Zenón, confesor
N. de S. J. Bautista
s. Guillermo, abad
s. Juan y Pablo. mr.
s. Ladislao, mr.
s. Irento, ob. y mr.
s. Pedro y Pablo, ap.

s. Marcial, mr.

— Мамо, татко каже, що якщо б його не було на світі, то й мене не було б.

— Не слухай того, дитинко. Татко часто виговорює нісенітниці...

ЧИТАЄ КРАЩЕ...

Пішов Хаїм на війну й попав у полон. Дарма чекає жінка з дітьми рік, два, але Хаїм не вертається. Занепокоєна йде до рабіна й питає:

— Скажи мені ребе, чи повернеться мій муж, і коли?

Подумав рабін, поглянув у старі книги й каже:

— Через один рік він повернеться додому.

По році приходять знову ця сама жидівка до рабіна й жаліється, що чоловіка з війни немає.

І рабін знову заглибився в старі книги. І знову потішив засмучену жінку, що через рік повернеться її чоловік з полону.

Коли жидівка виходила з приміщення рабіна, стрів її при входовій брамі габе (секретар рабіна), який вже раніше прислухувався словам жінки й каже:

— Сара, а я тобі кажу, що Хаїм з війни до тебе не вернеться.

— Мені ребе казав, що вернеться! — самопевно відповіла жінка й додала: — Він дивиться в книги то й знає!

— В тому то й ціла таємниця, що він дивиться в книги, а я дивлюся на твоє обличчя...

липень

н. ст. дні українські свята

латинські свята

1|18|П| Преп. Леонтія Печер.
 2|19|В| Св. ап. Юди, брата Гос.
 3|20|С| Свщмч. Мифодія
 4|21|Ч| Свмч. Юліяна
 5|22|П| Свщмч. Евсевія
 6|23|С| Св. мц. Агреппини

s. Secundino, mr.
 s. Martiniano, mr.
 s. León, papa y cf.
 s. Laureano, ob.
 s. Antonio, mr.
 sta. Dominga, vg.

7|24|Н| 4 по П. Івана Христ.
 8|25|П| Препмч. Февронії
 9|26|В| Преп. Давида
 10|27|С| Св. Іоани — миронос.
 11|28|Ч| Пер. мощів Кира і Іа.
 12|29|П| СВВ.АП. ПЕТРА і ПАВ.
 13|30|С| Собор 12 апостолів

s. Cirilo, ob.
 sta. Isabel, reina
Fiesta Cívica
 s. Rufino, mr.
 s. Pío I papa y mr.
 s. Juan Gualberto
 s. Anacleto, papa

14|1|Н| 5 по П. Свв. Козьми й Д.
 15|2|П| Пол. Ризи Прсв. Бог.
 16|3|В| Мч. Якінтія
 17|4|С| Св. Андрея Критського
 18|5|Ч| Кирила і Methodія
 19|6|П| Атанасія Атонсь.
 20|7|С| Преп. Томи

s. Buenaventura, ob.
 s. Enrique, emper.
 N^a S^a del Carmen
 s. Alejo, confesor
 s. Camilo de Lellis
 s. Vicenle de Paul
 s. Jerónimo, conf.

21|8|Н| 6 по П. Свмч. Прокопія
 22|9|П| Свщмч. Панкратія
 23|10|В| Преп. Антонія Печерс.
 24|11|С| Блаж. кн. Ольги
 25|12|Ч| Свмч. Іларія
 26|13|П| С. св. арханг. Гавриїла
 27|14|С| Препмч. Онисима

s. Víctor, mr.
 sta. Mª Magdalena
 s. Apolinario, ob.
 s. Feo. Solano, conf.
 s. Santiago, ap.
 sta. Ana, madre
 s. Pantaleón, mr.

28|15|Н| 7 по П. Сврап. кн. Вол.
 29|16|П| Свщмч. Атипогена
 30|17|В| Свщмч. Марини
 31|18|С| Свмч. Еміліяна

s. Nazario, mr.
 sta. Marta, vg.
 s. Abdón, mr.
 s. Ignacio de Loyola

СЕРЕД ДОРОБКЕВИЧІВ

— Маєш чудову хату, приятелю! Але як це сталося, що ти не подбав про лазничку?

— О, це зовсім зайва річ. Ми настільки добре маємося, що кожного літа їздимо на морські купелі.

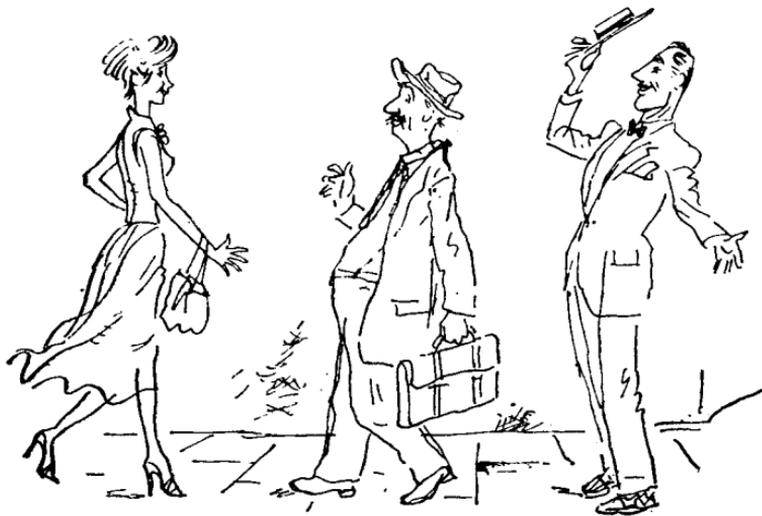
З ДОТЕПІВ ПРО СЕЛЕПКА ЛАВОЧКУ

До штабу приділили старшину який, колись, перед другою світовою війною, був знаним діячем в антиалькогольному товаристві "Відродження" у Львові. Тож тепер, коли лише обняв становище у штабі, зараз же на дверях причепив карточку:

АЛЬКОГОЛЬ ВБИВАЄ

Кілька днів після того, коридором йде Селепко Лавочка й прочитав напис. Усміхнувшись, витягнув червоний олівець і трохи нижче дописав:

Вояк смерти не боїться!

Непорозуміння

серпень

н. ст. ст. дні українські свята латинські свята

1|19|Ч| Преп. Макрини
2|20|П| Св. прор. Ілії
3|21|С| Преп. Симеона

4|22|Н| 8 по П. Св. Марії Мг.
5|23|П| мч. Трохима
6|24|В| Свв. мч. Бориса і Гліба
7|25|С| Успення св. Анни
8|26|Ч| Свящмч. Єрмолая
9|27|П| Свмч. Пантелеймона
10|28|С| св. Інокентія папи

11|29|Н| 9 по П. Свмц. Серафими
12|30|П| Св. ап. Андроника
13|31|В| Свмц. Уліти
14|1|С| Сввмч. Маковеїв П. Сп.
15|2|Ч| Свящмч Стефана
16|3|П| Преп. Антонія
17|4|С| 7 молодців у Ефезі

18|5|Н| 10 по П. Св. Нони
19|6|П| ПРЕОБР. ГОСПОД.
20|7|В| Преп. Пімена
21|8|С| Свмч. Леоніда
22|9|Ч| Св. ап. Матвія
23|10|П| Св. мч. Лаврентія
24|11|С| Свмц. Сосанни

25|12|Н| 11 по П. проп. Сергія
26|13|П| Св. Тихона
27|14|В| Св. проп. Михея. Кін. С.
28|15|С| УСП. ПР. БОГОРОД.
29|16|Ч| Преп. Нікодима
30|17|П| мчн. Мирона
31|18|С| Свв. мч. Флора і Лавра

s. Félix, mr.
s. Alfonso, ob. y dr.
s. Esteban, papa

sto D. de Guzmán
N^a S^a de las Nieves
s. Sixto, mr.
s. Cayetano, conf.
s. Ciriaco, mr.
s. Juan Vianney
s. Lorenzo, mártir

s. Tiburcio, mr.
Día de la Reconquista
s. Hipólito, mr.
s. Eusebio, conf.
Asunción de la S. V.
s. Joaquín
Muerte de S. Martín

s. Agapito, mr.
s. Juan Eudes, cf.
s. Bernardo, conf.
sta. Juana Fca. vda.
s. Hipólito, mr.
s. Felipe Benicio. cf.
s. Bartolomé, ap.

s. Luis, rey
s. Ceferino, mr.
s. José de Calasanz
s. Agustín ob. y dr.
s. Andrés, mr.
sta. Rosa
s. Ramón Nonato, cf.

— Чи це правда, що голова “Союзу Українок” виходить заміж?

— Не знаю, бо суспільними справами не інтересуюся...

ЧОМУ СПІШИТЬСЯ?

Два бузьки летять спокійно над полем. Десь угорі шибнув джетовий літак.

— А диви! — зауважив один з бузьків. — Цьому спішитися...

— І тобі було б спішно, — відповів другий, — якби тобі горів зад...

НЕ МОЖЕ ЗРОЗУМІТИ

З Америки до Парижу приїхала стара тітка. Свояк показує їй місто.

— Це є “Комічна Опера”, — каже, стоячи перед гарним будинком.

Тітка бистро глянула на будівлю й каже:

— Нічого комічного тут не бачу!

вересень

н. ст. ст. ст. дні українські свята латинські свята

1|19|Н| 12 по П. свмч Андрея
 2|20|П| Прор. Самуїла
 3|21|В| Апостола Тадея
 4|22|С| Свмч. Іриней
 5|23|Ч| Свщнч. Лупа
 6|24|П| Свщнмч. Євтиха
 7|25|С| Св. ап. Тита

s. Egidio, abad
 s. Esteban, rey
 sta. Serapia, mr.
 s. Marcelo, mr.
 s. Lorenzo, ob.
 s. Petronio, ob.
 s. Pándilo, ob.

8|26|Н| 13 по П. Свмч. Адріана
 9|27|П| Преп. Сави
 10|28|В| Св. прор. Анни
 11|29|С| Усікн. гол. Ів. Хрест.
 12|30|Ч| Св. Александра
 13|31|П| Пол.Пояса Пр. Бог.
 14| 1|С| Поч. церк. року, Симона

Nat. de S^a Virgen
 s. Rufino, mr.
 s. Nicolás, conf.
 s. Proto, mr.
 s. Leoncio, mr.
 s. Eulogio, obispo
 s. Alberto, mr.

15| 2|Н| 14 по П. свщнч. Мам.
 16| 3|П| Свмц Василіси
 17| 4|В| Св. мч. Юліяна
 18| 5|С| Св. прав. Зах. і Єлисав.
 19| 6|Ч| Чудо арх. Михаїла
 20| 7|П| Муч. Созонта
 21| 8|С| РІЗ. ПР. БОГОРОДИЦІ

s. Nicomedes, mr.
 s. Cornelio, mr.
 s. Pedro de Arbúes
 s. José de Copertino
 s. Genaro, mr.
 s. Eustaquio, mr.
 s. Mateo, ap., PRIMAV.

22| 9|Н| 15по П. Св. Якіма і Ан.
 23|10|П| Свмц. Мінодори. Німф.
 24|11|В| Преп. Теодори
 25|12|С| Свщнмч. Автонома
 26|13|Ч| Свмч. Корнилія
 27|14|П| ВОЗДВ. ХР. ГОС. Піст
 28|15|С| Свмч. Никити

s. Tomás, obispo
 s. Lino, papa y mr.
 N^a S^a de la Merced
 s. Pacífico, conf.
 s. Amancio, pbro.
 s. Cosme, mr.
 s. Wenceslao, mr.

29|16|Н| 16 по П. Свмц Євфімії
 30|17|П| Свмц. Віри, Над, Л. С.

s. Miguel Arcángel
 s. Jerónimo, pbro.

- Чоловіче, що ти робиш? Гризеш міст?
— Так, бо лікар приписав мені їсти багато заліза!
-

Ц І К А В И Й

На мості збіговище. Видко, як у ріці борсається з хвилями якась жінка, а трохи далі за нею пливе Мошко, ніби хоче її рятувати. Нараз надпливла лодка й обоє забрала та привезла до берега.

— Славно Мойше, славно! — кричать зібрані на березі люди.

Мошко обвів поглядом людей і відозвався:

— На чорта мені ваше “славно”! Ви краще скажіть мені, що це за сволоч кинула мене в ріку?

● — ● —

СТАРИЙ ЧОЛОВІК І ДІТИ

В парку, на доріжці, стоїть задумано якийсь старший пан. Довкола нього, забавляючись, вганяють діти. Врешті він, спам'ятавшись, питає:

— Гей, діти, залишіть мене в спокої, я літня людина і міг би бути вашим дідусем.

— Прошу пана, — каже з гурту один хлопець, — ви нам ніякий дідусь. Ми бавимось в перегони й ви служите нам за ліхтарню!

ЖОВТЕНЬ

н. ст.
ст. ст.
дні

українські свята

латинські свята

1	18	В	Св. мц. Аріядни
2	19	С	Св. блг. кн. Феодора
3	20	Ч	Влкм. Евстахія
4	21	П	Свмч. Нестора
5	22	С	Свщн. Фоки

6	23	Н	17 по П. Зач. св. Іо. Пр.
7	24	П	Свмц. Теклі
8	25	В	преп. Евфросинії
9	26	С	Св. ап. Іоана Богосл.
10	27	Ч	Свмц Акилини
11	28	П	Преп. Харитона
12	29	С	Преп. Теофана милос-

13	30	Н	18 по П. Свщн. Григ.
14	1	П	Покрова Б. М.
15	2	В	Свщн. Кипріяна
16	3	С	Преп. Діонісія Печер-
17	4	Ч	Свмц. Домнини, Верен.
18	5	П	Преп. Дам. Печерськ.
19	6	С	Св. ап. Томи

20	7	Н	19 по П. свщн. Сергія
21	8	П	Св. Пелагії
22	9	В	Св. ап. Якова
23	10	С	Преп. Теофіла
24	11	Ч	Свмц. Зенаїди
25	12	П	Свмч. Андроника
26	13	С	Свмч. Карпа

27	14	Н	20 по П. Христа-Царя
28	15	П	Преп. Євфимія нового
29	16	В	Св. Лонгіна
30	17	С	Св. прор. Осії
31	18	Ч	Св. ев. Луки, Хр. Царя

s. Remigio, ob.
s. Eleuterio, mr.
sta. Teresita
s. Fea. de Asís, f.
s. Plácido, mr.

s. Bruno, fundador
s. Marcos, papa
sta. Brígida, viuda
s. Dionisio, mr.
s. Feo. de Boja, cf.
s. Nicasio, obispo
Día de la Raza

s. Eduardo, rey
s. Calixto, papa
sta. Teresa, vg.
sta. Eduviges, vda.
sta. Margarita, vg.
s. Lucas, Evang.
s. Pedro de Alc. cf.

s. Juan Cancio, cf.
s. Hilarión, abad
s. Felipe, mr.
s. Pedro Pascual, cf.
s. Rafael, Arcángel
s. Crisanto, mr.
s. Evaristo, papa

s. Florencio, mr.
s. Simón, apóstol
s. Nerciso, obispo
s. Claudio, mr.
sta. Lucila, mr.

НЕПОРОЗУМІННЯ

— Ти чого такий засмучений? — питає Левко свого друга Влодка.

— Ох, знаєш, це доволі довга історія.

— Говори нарешті! — перебив Левко.

— Коли я вчора ввечері прийшов додому, в коридорі було темно, і я думав, що мені отворила браму служниця. Я її обняв і хотів поцілувати...

— Ну, і що ж далі? — запитав, сміючись Левко.

— Так, ти можеш собі сміятися, але я ні. Це не була служниця, а моя дружина. Коли я хотів її поцілувати, вона шепнула мені: — “Спішися скоро, бо в кожній хвилині може надійти мій чоловік”...

— Так, справу вашу я вже полагодив і вашого листа передав до архіву...

Мистопада

н. ст.
ст. ст.
дні

українські свята

латинські свята

1|19|П| Св. прор. Йоїла
2|20|С| Преп. Матрони

3|21|Н| 21 по П. Преп. Іларіона
4|22|П| Св. мц. Глікерії
5|23|В| Апост. Якова
6|24|С| Св. Валентина
7|25|Ч| Свмч. Маркіяна
8|26|П| Свмч. Димитрія Солун.
9|27|С| Преп. Нестора літопис.

10|28|Н| 22 по П. Пр. Іова Поч.
11|29|П| Свмц. Анастасії
12|30|В| мч. Зинов., Йосафата
13|31|С| Преп. Спиридона
14|1|Ч| Свв. Косьми і Дам'яна
15|2|П| Мч. Акиндина
16|3|С| Мч. Акепсима

17|4|Н| 23 по П. Преп. Нікандра
18|5|П| Мч. Галактіона
19|6|В| Св. Павла
20|7|С| Преп. Кирила
21|8|Ч| Собор архист. Михаїла
22|9|П| Мч. Онисифора
23|10|С| Свмч. Ореста

24|11|Н| 24 по П. Свмч. Віктора
25|12|П| Свящмч. Йосафата
26|13|В| Св. Іоана Золотоустого
27|14|С| Св. ап. Пилипа
28|15|Ч| Свмч. Гурія. Поч. Пил.
29|16|П| Св. ап. еп. Матвія
30|17|С| Св. Григорія

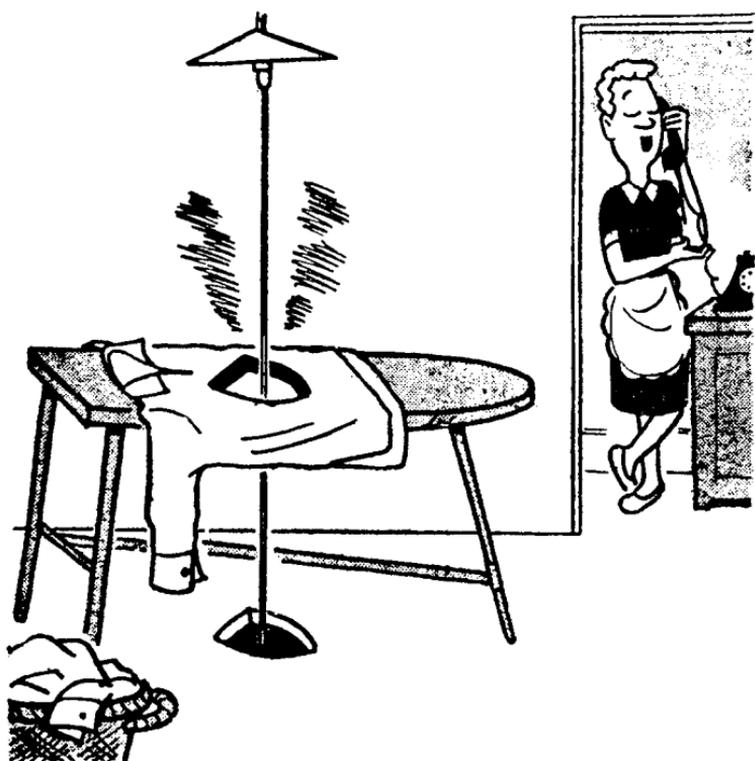
Fta. Todos los Santos
s. C. de los F. Difuntos

s. Silvia, viuda
s. Carlos Borromeo
s. Eusebio mr.
s. Leonardo, mr.
s. Nicandro, mr.
s. Silveriano, mr.
s. Teodoro, mr.

s. Andrés, conf.
s. Martín de Tours
s. Aurelio, mr.
s. Diego, ob.
s. Josafat, ob. y mr.
s. Alberto Magno
sta. Gertrudis, vg.

s. Gregorio, ob.
s. Máximo, ob.
sta. Isabel, mr.
s. Félix de Valois
s. Clemente, mr.
sta. Cecilia, v. y mr.
s. Clemente, p. y m.

sta. Fermina, mr.
s. Catalina, v. y mr.
s. Primitivo, mr.
s. Facundo, mr.
s. Eustaquio, mr.
s. Saturnino, mr.
s. Andrés, ap.

Коли дві приятельки спліткують...

РОЗУМ ЧИ ЛЮБОВ?

Поки вона приступила до шлюбу, взяла його ніжно за руку й спитала:

— Скажи мені, ти мене береш з любови, чи так подиктував тобі твій розум?

— Алеж дорогенька! Про розум не може тут бути ніякої мови!

БУДЕ БУРЯ

Господар коршми вийшов на вулицю, глянув сюди й туди і вернувся до приміщення, де за пляшкою горілки сиділо двох гостей та сказав: — Буде буря!

— Як то? — здивувався один з них. — Аджеж на дворі прекрасна погода.

— Так, але ваша жінка йде!

жучаень

н. ст. ст. ст. і н у українські свята латинські свята

1|18|Н| 25 по П. Свмч. Романа
 2|19|П| Преп. Варлаама іг. К.П.
 3|20|В| Преп. Григорія
 4|21|С| **ВВЕД. В ХРАМ П. Б.**
 5|22|Ч| Св. ап. Филимона
 6|23|П| Св. Митрофана
 7|24|С| Св. вмиц. Катерини

8|25|Н| 26 по П. Климента
 9|26|П| Преп. Аліпія Стовпника
 10|27|В| Влмч. Якова
 11|28|С| Свмч. Стефана нового
 12|29|Ч| Преп. Никтарія
 13|30|П| Св. ап. Андрія Первозв.
 14|1|С| Свмч. Ананії

15|2|Н| 27 по П. Пр. Афан. П.
 16|3|П| пророка Софронія
 17|4|В| Сввмиц. Варвари
 18|5|С| Преп. Сави Освящ.
 19|6|Ч| **Св. Миколая Чудотв.**
 20|7|П| Свмч. Ісидора
 21|8|С| Преп. Потапія

22|9|Н| 28 по П. Зач. Пр. Бог.
 23|10|П| Свв. мч. Маріяна іЄвг.
 24|11|В| Преп. Даниїла Стовпн.
 25|12|С| Св. Спіридона
 26|13|Ч| С. мч. Мардарія
 27|14|П| Св. мч. Филимона
 28|15|С| Свмч. Елевтерія

29|16|Н| 29 по П. Преп. кн. Соф.
 30|17|П| Преп. Даниїла
 31|18|С| мчч. Севастіяна

s. Leoncio, obispo
 sta. Biriana, vg.
 s. Fco. Javier, conf.
 s. Pedro Crisólogo
 s. Dalmacio, ob.
 s. Nicolás de Bari
 s. Ambrosio, ob.

La Inmac. Concep.
 s. Restituto, mr.
 s. Melquíades, papa
 s. Dámaso, papa
 N^a S^a de Guadalupe
 sta. Lucía, vg. y mr.
 s. Arsenio, mr.

s. Faustino, mr.
 s. Eusebio, obispo
 s. Lázaro, obispo
 s. Teótimo, mr.
 s. Nemesio, mr.
 s. Domingo, obispo
 s. Tomás, ap. VERANO

s. Honorato, mr.
 s. Evaristo, mr.
 s. Delfín, obispo
Nat. de N. S. J. C.
 s. Esteban, ler. mr.
 s. Juan, ap. y evang.
 Santos Inocentes

s. Tomás, obispo
 s. Eugenio, mr.
 s. Silvestre, papa

ВАЖНА ПРИЧИНА

Малий Андрійко боїться сам спати в ліжочку й плаче.

— Ститайся. Такий великий хлопець, а боїться сам спати! — каже батько.

— При чому тут встид, — відповів хлопець. — Ти багато більший за мене, а боїшся сам спати й спиш з мамою!

ГАРНЕ ПОПЕРЕДЖЕННЯ

Пані приймає нову прислугу.

— Спати будете тут, але любовників — у мене не може бути!

— Ще чого! — каже служниця, — аджеж ви, пані, мужатка!

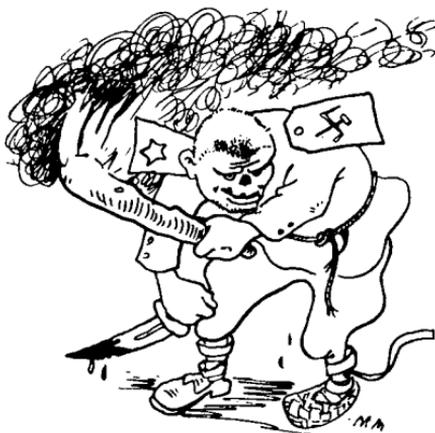
НА ДОБРодІЙНІ ЦІЛИ

— Купіть квиток за 50 центів. Можете виграти авто.

— Я не хочу авто.

— Саме тому купіть квиток. Ми продаємо 20.000 квитків, отже й так нема ніякої певності, що це авто припаде якраз вам...

В СССР НІЧОГО НЕ ЗМІНИЛОСЬ!

“Ми на смерть усім буржуям
Світовий пожар роздуем...”

ДОБРА ПРОПОЗИЦІЯ

— Чи ви, панно Галю, допоможете мені заощадити два долари?

— А як же ж я це можу зробити?

— Цілком просто! Я хочу дати оголошення до “Свободи”, що пошукую для одруження гарну дівчину. Чи хочете бути тією гарною дівчиною?!

ЗНАЙДЕНА ЗГУБА

Пізня ніч. З бару вийшов чоловік у такому стані, що поліціант, який мав на розі вулиці службу, заопікувався ним. Знайшов у кишені адресу і з трудом запровадив його додому.

Коли задзвонив, за хвилину вийшла до них пані, щаслива й усміхнена.

— Вибачте, — сказав поліціант, — що так пізно...

— Не шкодить, — відповіла, — його і так три роки не було в хаті...

НЕПОРОЗУМІННЯ

З Аргентини приїхали нові переселенці до Нью-Йорку. З летовища взяли таксівку й заїхали до порядного готелю.

— Скільки коштує кімната з двома ліжками? — питає чоловік.

— Двадцять доларів!

— О, ні, — каже жінка, — ми не хочемо купити, ми хочемо лише переночувати.

КАЛЯМБУРИ

“Праця єдина з неволі нас вирве”, —

І як закінчення хочете знати,

Тому працюєм, щоб доробитись,

І — більше не працювати!

Анекдоти про славних людей

Коли Черчіль дістав літературну нагороду Нобеля, відвідав його визначний англійський драматург Хрістоф Фрі. Говорили про драму, і коли Черчіль сказав, що перед драматургом є велике майбутнє, Фрі відповів:

— Так, я маю успіхи, але нагороди Нобеля не дістану ніколи!

— Не думаю так, — відповів Черчіль, — але й тоді немає потреби журитися. Все ж таки є краще, коли люди скажуть: “Чому Фрі не дістав нагороди Нобеля?”, як мали б казати, — як це говорять про мене, — “Чому, властиво Черчіль дістав нагороду?”

Щоб позбутись відвідувачів, Шов казав прислужі прийти на входівій брамі табличку з написом: ЗЛИЙ ПЕС.

— Пощо це? — здивовано запитав довголітній сторож. Адже ж у нас немає ніякого пса...

— А що це вас обходить? — відповів Шов — я можу себе називати, як сам захочу!

У Пікассо був влом. Господиня Пікасса побачила через момент вломника, і Пікассо, що саме був у цей час на балконі, також.

Коли прийшла поліція, місто подати опис вломника, обое нарисували його вигляд.

На підставі рисунку господині, вломника зразу зловили. Знову ж інші поліційні агенти на підставі рисунку Пікасса спроводили на комісаріят двадцять людей і стильовий фотель з часів Людовика XVI.

Славний французький маляр Матіс якраз розмальовував стелю в палаті одного мільонера. Якось пані довго оглядала мальовидло, врешті спитала Матіса:

— Вибачте маестро, що представляє властиво ця картина?

— Представляє пів мільона франків! — відповів маляр.

Підчас війни дивізійник приїхав на відпустку. Одного разу його запросили на вечірку.

— Ви знаменито гуляєте! — каже панна Оля. — Де ви навчились цієї штуки?

— Пані, — відповів дивізійник, — коли стою в окопі й переступаю з-ноги-на-ногу, то виучую всі модні кроки...

Отак, як бачите!

Збулось пророцтво бідних жертв:
Кілокс осиковий забито
В могилу ідола. Бандита
Його ж вихованець пожер.
І галасують дурні хором:
Прийшли нової ери дні!
Кінець страху, кінець терору,
Як прикрим мухам восени.
Тепер, мовляв, настане радість,
І Схід, сховавши свій кулак,
На мировій всесвітній раді
Заявить твердо: Я дурак.
Прийміть мене у лоно згоди,
Позичте хоч би біліон.
І ми дамо усім народам
Нові надії і закон...
Та Схід не лізе у орбіту
Демократичної Землі.
Він вислав голуба-Нікіту.
На літаку, на кораблі
Нікіта їздить і літає,
І тисне руки королям,
Але зі ширістю не має
Спільного й краплі хитрий хам.
Він служить ленінському гаслу:
Пожар роздути світовий!
Лиш хід, лиш тактика нові,
А суть незмінна й непогасла.
Це бачить кожний, і однак
Гремлять на честь Нікіти сальви.
На кого ж матимете жаль ви,
І хто у висліді дурак?
Чи ж довго вказувати зрячим:
Увага! Камінь! Не спіткнись!
Згада історія колись
Холодні війни і гарячі,
І сотні "корисних" нарад,

І успіхи дипломатії
Лиш... для советської Росії.
Ось Кенігсберг-Калінінград
Зовуть і досі. Що за диво?
Коли то Прусія смілива
Була під зверхністю Москви?
Та прусаки вже неживі,
Як інгуші і як татари.
Їх рівно ж сальвами вітали —
Не у повітря, а в серця.
Сумлінні “діти” від “отця”
Успадкували здібність спириту.
Вони за людство перебите
Відповідальність не несуть.
Вони гуманні, зовсім чисті,
А що не вистачає їсти —
Американці винні тут.
Оце ще горе і турбота!
Широкі для програм ворота,
І треба, щоби світ боровсь
Нью-Йорк змінити на Хрущовськ.
Тоді прийде до рівноваги:
Всі будуть тихі, босі, нагі,
Назавжди заздрість відпаде,
І в заспокоєних людей
Одна залишиться надія:
Десь наукова думка діє,
І, може, з прикрої Землі
На Марс пливтимуть кораблі...

Іван Евентуальний

В. Н.

Ш П И Г У Н

Пробираючись обережно безконечним лябіринтом темних коридорів, до стелі завалених ночвами, відрами, безногими стільцями і подібним скарбом численних жильців, інженер Булавинський нарешті намацав двері своєї комірчини.

— Ганцюй, Олю! Танцюй! — радісно гукнув він до дружини, ледве переступивши поріг.

— Що трапилось?

— Маємо квартиру! Справжню людську квартиру! Дві кімнати й кухня.

— Та говори...

— Правда, Олю! Істинна правда! Ось ордер.. — і кинувши кашкета кудись у темний куток, захоплено оповідав, бимахуючи в повітрі ордером. — Розумієш, бувшого голову житлового відділу міськради арештували. Шпигун виявився, чи дідько його знає. Словом, тепер новий голова. Козубенко, і я випадково з ним познайомився у міськраді. Ти не уявляєш собі, що це за людина! Просто — душа-людина. Ну, розкавав я йому в яких умовах живу. Зрозумійте, кажу, з мене досить того, що я підчас навчання сім років тинявся по чужих кутках та гуртожитках, а тепер я інженер, працюю на важливому виробництві оборонного значення. Я, кажу, не вимагаю чогось неможливого, а лише людських умов для праці. Коротко: поговорили ми з ним пів години — і я маю ордер на квартиру. Завтра ж і переїдемо!

— Та це просто чудо, Іване!

— Звичайно, для советських умов — це справді чудо.

Єдине вікно комірчини, завжди покрите товстим шаром пилу, ледве витикалося над землею і видно було з нього лише ноги прохожих, що мелькали перед очима. Кивнувши на вікно, інженер весело засміявся.

— Ні, ти тільки подумай. Олю! Завтра ми вже не побачимо цієї картини. Завтра ми вже по-буржуйськи розташуємось у двох кімнатах на третьому поверсі. Просто самому не віриться!

Раптом лице Булавинського застигло від здивування, ніби його хтось несподівано стукнув по голові.

— Чекай, Олю... Розумієш, це справді того... підозріло навіть. Га?... Не вимагав ніяких довідок, не призначав ніяких комісій, а просто тобі зразу, як з пушки... Людині, яку вперше бачить... Чого доброго, цей Козубенко теж шпигун, ставленик чужоземної розвідки... І довідавшись, що я працюю на оборонному об'єкті, вирішив мене завербувати?

— Та вигадуєш...

— Ні, ні! Це цілком можливо!

Радісне піднесення хутко спало і молодий інженер поважно замисливсь. Справді, таке припущення було дуже правдоподібне. В той час мало не щодня відбувалися процеси різних контрреволюційних організацій. "Диверсантів", "шпигунів" і всякого роду "агентів капіталізму" викривали на кожному кроці і в таких установах, що нікому б і в голову не прийшло! Газети, театри, кіно тільки й добили про підступні методи діяльності ворогів народу. І справді, так воно завжди починається. Намітить собі агент якусь жертву, спочатку зробить маленьку прислугу — гроші у вигляді допомоги, квартиру чи відрядження на лікування до живця, залежно від того, які є можливості і що кому треба, та так і завербує помаленьку... А коли добре облутає — тоді вже нема порятунку! Не захочеш виконувати його домагань — просто потихенько прибере десь, щоб не видав, а будеш мовчати — однаково, рано чи пізно сам потрапить у лапи НКВД і тебе потягне...

Минуло кілька днів. Заклопотаний влаштуванням нового життя, Булавинський майже забув за свого підозрілого добродія, аж поки той сам про себе не нагадав.

Якось увечері почувся дзвінок. Напевно вже хтось з цікавих сусідів. — подумав інженер, відмикаючи двері... На порозі стояла широка постать Козубенка.

— Що ж це ви, друже, одержали квартиру та й на очі більше не показуєтесь? — проговорив гість весело, просуваючись боском у двері. — Чи ви й не знаєте, що новосілля треба прикрити? Ох, молодь, молодь!... — І, помітивши розгублений вигляд господаря, продовжував: — Ну, ну, не лякайтесь, я жартую. Я по дорозі. Дай, думаю, загляну, як би тут улаштувалися, чи задоволені...

Посидів Козубенко хвилин десять, не більше, поговорив

про всякі дрібниці і про роботу інженера на військовому виробництві тільки мимохідь щось запитав, але для Булавинського й цього було досить! Тепер у нього вже не лишалося ніякого сумніву, що новий голова житлового відділу — теж шпигун. І, судячи навіть із зовнішності і надто шляхетної поведінки, шпигун великого масштабу!

Оце нав'язав я знайомство на свою голову! — думав інженер, випроваджуючи небезпечного гостя, — що ж тепер робити? Не раз доводилось йому читати в газетах, як прості селяни, а то навіть піонери викривали різних диверсантів, затримували великих державних злочинців, і, правду сказати, сприймав він такі повідомлення трохи скептично. Тепер же от сам пересвідчився, що все можливо! Козубенко, очевидно, маючи його за простака, розраховує на легку здобич. Шпигун сам лізе в руки!

Від нервового збудження інженер не міг заснути. В пам'яті виринали десятки вже давно забутих історій і жахливих випадків... Пригадав і деяких знайомих, що, заплутавшись подібним чином, потім невідомо куди й поділись... Булавинський стояв на грані: або завтра він уже буде в руках великого і немилосердного злочинця, або, завдяки його пильності і своєчасній заяві "куди слід", буде викрита ще одна шпигунська організація, не бачених до цього часу розмірів... Так — або так! Третього виходу нема!

Слідчий оперативного відділу НКВД тов. Каневський, як зазначено на дверях кабінету, певно тих самих літ, що й Булавинський, з відзнаками лейтенанта на комірни — мав досить симпатичний вигляд. Трохи повне, але свіже, як у дівчини лице, дуже легко робило усмішку, а сірі очі дивились так лагідно, що язик зразу робився м'який і мимоволі плів усе, що було на думці. Вислухавши немудре оповідання про таке незвичайно прихильне ставлення відповідального робітника до безпартійного і нічим невилатного інженера, він хвилину подумав, потім проговорив:

— Гм... Тип справді підозрілий. Яка його національність? Українець? Ну, не інакше, як націоналіст махровий. Одне прозвище чого вартє! Ви добре зробили, що повідомили нас. Допомогати органам державної безпеки — це почесний обов'язок кожного советського громадянина. Але нам цього не досить. Ви постарайтесь познайомитися з ним ближче і вивідати всі його думки. Отже, на могорич ви його обов'язково

запросить, використайте цю нагоду. Ясно? На витрати не зважайте, це ми все покриємо. Дайте лише підписку, що зобов'язуєтесь доповісти нам негайно все, що лишень довідаєтесь. Олут, будь ласка, підпишіть. Дякую. Тільки сюди ви більше не заходьте, це незручно. Днів за десять, або точніше — 25-ого в 6 годині я вас чекатиму на вулиці Революції, 7, перші двері праворуч, коли зайдете в двір. Нічого не записуйте, треба так пам'ятати. Договорились? — І міцно потис на прашання руку.

Заходити ще раз у цю установу, а до того ще й зобов'язання якісь давати — на це відвідувач найменше розраховував. Він хотів зразу висловити це слідчому, але той говорив так привітно, так тепло прощався, що просто язик не повертався щось йому заперечити...

З великими труднощами підготував Булавинський вечірку, перекраївши домашній бюджет за принципом Охрімової свити, проте тов. Козубенко не прийшов. Дуже сердечно подякував за запрошення, але відмовився, пославшись на пегеобтяження службою. Це трохи здивувало невміру пильного інженера, але не огірчило. Тим краще, подумав він, менше мороки.

Все ж в умовлений день з'явився на зазначену адресу.

Тов. Каневський чекав біля воріт. Побачивши Булавинського, він непомітно кивнув і пішов уперед, і вже коли зайшли в кімнату, подав руку, привітно усміхаючись.

— Коли заходите — ніколи не оглядайтесь на всі боки, а йдіть просто, так ніби ви тут мешкаєте. Щоб непомітно було... Ясно? — проговорив енкаведист, підсовуючи стілець. — Сідайте, прошу. Ну, розповідайте, що там у вас цікаве?

— Цікавого, власне, нема нічого, — почав інженер. Козубенко, розумієте, не прийшов, так що нічого не трапилось.

— Якто не трапилось? — Радісна посмішка вмить зникла з рожевого виду бравого лейтенанта. — Ні, це не діло! Запам'ятайте, що ми будемо зустрічатись тут з вами 10 і 25-ого кожного місяця, в 6 годині. Не думайте, що я буду кожного разу поспішати сюди лише для того, щоб почути від вас, що "нічого особливого не трапилось". Звичайно, воно нічого й не трапиться, коли ви будете сидіти, як мокра курка, і чекати доки вам щось само до рота впаде. Треба проявити більш ініціативи! Більше настирливости! На другий раз щоб були тут з новими матеріялами в письмовій формі. Коли ви-

з'явиться потреба перенести побачення через якісь поважні причини, то будемо умовлятись телефоном. Ясно? Отже, будьте здорові до десятого.

Повертався Булавинський додому приголомшений. Спочатку непевно, потім настирливіше почала непокоїти думка, що здається, він потрапив з вогню та в полум'я. Боявся стати шпигуном якоїсь ворожої держави, а зате зробився "сексотом" НКВД! Правда, допомагати органам державної безпеки хоч і дуже почесне діло, але від свідомости цього було не дуже приємно.

— — — — —

Минуло ще два тижні, проте ніякого справді компромітуючого матеріалу на Козубенка Булавинський не роздобув. Навпаки, навіть, настільки йому вдалося довідатись серед співробітників житлового відділу, всі були тієї думки, що новий голова справді гарна людина. Свої обов'язки виконував дуже сумлінно, до відвідувачів, хто б вони на були, ставився не з висока, не відгородився в своєму кабінеті та неприступними дверима, не поставив на варті свого спокою пів тузина особистих секретарок, навіть обідав у спільній їдальні разом з усіма співробітниками, а це все ознаки для советського відговорядального робітника справді дуже не характерні.

Довідався Булавинський, що Козубенко навіть не член партії, і саме цей факт пролив деяке світло на всі неясні сторони його поведінки. Адже, справді, лише член партії на чолі установи може робити себе необмеженим диктатором, неприступним бюрократом, не наражаючись на небезпеку. Партквиток завжди служить йому надійним щитом. Навіть коли й знімуть за якусь провину, то лише на те, щоб знову настановити головою чи директором в якійсь іншій установі. Отже, виходить, Козубенко тому такий і добрий, що не член партії, і Булавинський поспішив зі своїми підозріннями. Помилку, звичайно, ще можна виправити, розказати лише Каневському все отверто...

Так Булавинський і зробив на черговому побаченні.

— Вийшло маленьке непорозуміння, — почав він ніяковіючи. — Помилка, розумієте. Підозріння на тов. Козубенка не виправдуються. Він не проявляє ніяких ворожих тенденцій... Помоему, не варто до нього підкопуватись і даром час витрачати.

— Пробачте, але це вже не ваше діло. — обірвав Каневський. — Ми самі знаємо, що варто, а що неварто. Ви о-

держали наказ — повинні його виконати!

— Чекайте, не розумію, як то виконати? Я справді говорив з ним кілька разів... Нічого протирадянського він не висловлює...

— Так таки нічого? Відповідальний робітник і позапартійний... Справжній українець і ще й досить освідчений, як ви самі зазначили... І нічого не висловлює? Ні, ні, товаришу дорогий, це вже ви будете говорити комусь дурнішому.

— Але ж запевняю вас! Людина бездоганно виконує свої обов'язки, чесно працює... Яка ж рація слідкувати за такою людиною?

— Булавинський! — Каневський з силою гупнув кулаком по столі і підвівся з крісла. По-дівочому рожеве лице енкаведиста раптом посіріло і загострилось, а лагідні очі зробились круглі і пронизливі, мов у kota. Що підкрадається до горобця. — Ви що, хочете зі мною в піжмурки гратись? Вам не подобається слідкувати? А підпису не давали? — І ще, говоривши хвилину, він з натиском, але дуже тихо продовжував: — Попереджаю вас востаннє, Булавинський, жарти в нас короткі! З порожніми руками більше сюди не приходьте. Не зумієте нічого довідатись — сидіть дома... і чекайте, поки ми самі до вас приїдемо.

Дні минали, кожен як мильна банька, — замиготів і зник, а наступна дата відвідин страшною примарою нависла над головою. Мов одурілий, кидався Булавинський у всі кінці... З самим Козубенком не вдалося ближче зійтись, від інших теж нічого не міг витягти... Матеріялів не було, хоч просто з голіна виколупуй!

Нехтувати погрозою енкаведиста Булавинський не міг і, щоб хоч на деякий час відтягти біду, вирішив м'яко висловлюючись, написати якусь вигадку. Це на перший раз, розуміється, аби чимсь очі запхнути. Хочби якусь дурничку. А там, можливо, справді пощастить щось довідатись. А, можливо, за цей час самого слідчого хтось "викрие" і на тому все закінчиться.

Та й виявилось, що й це не так легко зробити. Цілу годину гриз слівень і нічого конкретного не міг придумати. Потім пригадав що Козубенко не член партії — отже має певно якесь "темне минуле" — написав про це минуле перше-ліпше, що в голову прийшло.

Вийшов донос дуже короткий, але переписував його Булавинський щонайменше разів п'ять і все ж, роти подавав,

душа була в п'ятах: — а що, коли Каневський зразу помітить, що це все брехня?

На щастя — не помітив! Пробігши папірець очима, лейтенант задоволено кивнув головою.

— Тепер видно, що ви починаєте розуміти своє завдання! Дякую. А то завели — “нічого не каже”, “нічого не висловлює!”... Ого, ви тільки зумійте викликати його на отвертість — і побачите, чого він вам наговорить! Заведіть, наприклад, розмову, що він думає про ту чи іншу постанову партії, про якусь політичну новинку... Та мало, про що можна поговорити! Ви ж людина освічена, невже я повинен учити вас таких простих речей?

Булавинський був дуже радий, що, наперекір сподіванням, все щасливо закінчилось. Справді, думав він, що врешті не так і важко... Коли нема іншого виходу... Чорт з ним!

Але зустрійтеся з Козубенком в таких умовах, щоб, як радив енкаведист, запитати, що він справді думає про якусь постанову партії, не траплялось наголи, і він примушений був знову вдатись до власної творчості. Якраз тоді появилась постанова ЦК про боротьбу з прогвами і запізненнями. Що міг би сказати про неї Козубенко? І тут інженер зробив несподіване відкриття, що йому, власне, й вигадувати нема потреби, досить записати свої власні думки. Отже: постанову Козубенко на зборах вітав з захопленням, а близьким знайомим говорив що це таке ярмо для робітників, якого вони не знали навіть за парату, — і без особливих труднощів Булавинський навів кілька характерних прикметів.

Тов. Каневський був цілком задоволений і знову в вигляді інформації натякнув, чи не говорив чого-небудь Козубенко з приводу віршованого листа українських колгоспників до тов. Сталіна, що саме появился в всіх газетах?

І знову Булавинський від імені Козубенка дав вичерпну відповідь: У ньому листі колгоспники дякують річному батькові “за щасливе і заможне життя”, а в дійсності не значить, що вони дожились уже до пурочки; а те, щоб підготувати ґрунт для нових податків і, певно, для нової позики, яку вряд незабаром випустить. “Ідучи назустріч вимогам трудящих”, продажні писаки й підняли ту кампанію, і треба бути великим дурнем, щоб повірити цьому...

Так продовжувалось довгенько. Підчас кожної зустрічі Каневський давав конкретні теми чи питання, з приводу я-

ких хотів би знати думку Козубенка, а Булавинський давав відповідь. У нього самого було так багато цих протирадянських думок і поглядів, і були вони так глибоко десь заховані, що раніше він і сам не знав про їх існування, хоч не раз підсвідомо відчував їх тягар, і тепер радий був від нього звільнитись. Щедрою рукою кидав енкаведистові межичі все, що довгими роками накопичувалось — на дурню читай, хай тобі легше буде.

Схаменувся аж тоді, як Козубенка арештували. Ця вістка приголомшила інженера. Він так захопився своєю творчістю, що навіть забув подумати про те, що колись, можливо, все це перевірятимуть. Звичайно, тепер от скажуть Козубенкові, яка його вина, той почне вимагати доказів. тоді покличуть і його, як свідка, можливо і віч-на-віч зведуть, — а що він скаже? Довести він нічого не зможе...

Телефоном Каневський повідомив, що їде на відпустку, з цього інженер зрозумів: з'являться йому вже нема потреби. Мусить сидіти й чекати, доки все перевірять...

І він чекав... Мов страшного суда, чекав тієї хвилини. Коли вже нарешті "чорний ворон" зупиниться коло його дверей. Дружина вже давно помітила нервовий стан чоловіка і все допитувалась, що трапилось, настирливо радила звернутись до лікаря... Булавинський обіцяв, а сам думав про те, що найкраще допоміг би йому міцний шнурок, проте не вистачило мужности, руки не піднімались...

Приблизно через місяць чи півтора, Каневський знову подзвонив.

— Що це ти, Гриша? Давно ми з тобою не бачились, правда? Не скучив? — Каневський, як здалось Булавинському, злорадісно захіхікав. — Ну, приходь сьогодні, я дістав квитки в кіно на шосту.

— Добре, — прохрипів у відповідь Булавинський і відійшов від телефону блідий, як стіна.

Діла дружини не було, лишив записку, що, коли не вернеться, — то щоб не шукала і нікуди не заявляла — він арештований.

Що перше кинулось у вічі Булавинському, коли прийшов на це, як твердо був переконаний, останнє побачення — парадний вигляд Каневського. На ньому був новенький добре випрасуваний однострій, а на комірці замість чотирикутних

ків виблискували вже довгенькі “шпали” — відзнаки капітана. Тільки переступив поріг, як рожеве лице його мучителя розпливлося в усмішці аж до вух, він схопився з крісла і почав дружньо трясти інженерові руку. Запросив сісти, поклав на стіл пачку дорогих цигарок, пропонуючи закурити. Словом, зустрів його так радісно, ніби вони найкращі друзі і вже давно не бачились.

Що він мене мучить? Чому зразу не говорить? — думав сторопілий інженер, і, нарешті, коли енкаведист почав говорити про якісь зовсім несутні речі — не витерпів, перебив:

— Пробачте, ви говорите зразу... Я знаю, що Козубенко арештований...

— Звичайно, звичайно... А як же ви думали? Ми давно вже до нього підбирались.

— Так, але він напевно заперечує все...

— Що? Заперечує? — здивувався енкаведист. — Ну, ну! Признався у всьому, звичайно. Правда, в деяких деталях ще плутає, та це не біда. Посидить ще місяць-два — шовковий стане!

Признався! Здається, коли б у цю хвилину стеля завалилась на голову, Булавинський не був би такий здивований.

— Про вашу роботу я доповів начальникові відділу, — продовжував Каневський. — Вашою роботою ми задоволені. Ви одержите нове завдання. Там ви мали якісь витрати на вечірку і тому інше... Звичайно, не вже наш клопіт. Будь ласка, начальник передав вам сто карбованців. Це на перший раз, розуміється, потім ми це діло врегулюємо...

— — — — —

Хрещатик. Широка вулиця була вщерть заповнена людьми. Десь награвала музика, навкруги чувся веселий гамір, сміх. Та сміх цей здавався такий дурний і недоречний, що інженерові хотілося схопити когось за груди і закричати в лице: — Чого ти іржеш, дурню? Чи справді думаєш, що ти найцінніший матеріал у країні соціалізму? А знаєш ти, яка тобі ціна? Сто карбованців! Сто карбованців за штуку! Це за порядну людину сто а коли ти просто рядовий будівник соціалізму, то й половини не дають...

Перший гонорар, одержаний за першу жертву “клясової пильности” муляв у кишені. Не довго роздумуючи, інженер завернув у якийсь підвальний ресторан. Звітти вже не вийшов — два офіціанти витягли неприємного за ноги і, мов непотріб яку, кинули на холодний брук нічної вулиці...

ПІСНЯ ПРО КОМАРЯ

Народня пісня про Комаря, який “упав з дуба та й забився”, знайшла свій відгук теж і в повстанських піснях. Вона повна нищівної сатири проти наїзників на українську землю, тож подаємо її до уваги читачів.

- 1) Зголосився комар до повстанців,
Щоб кусати москалів-голодранців.
- 2) Тук-стук, в лісі гук! Кують зброю
Комареві, ковалеві під горою.
- 3) Ой, та виліз комар аж на дуба,
Чи не вийде із села муха люба.
- 4) Ой, рух у селі коло мосту...
Взяли муху, завели до колгоспу.
- 5) Затрубіли трубачі: “Ну ж до зброї!”
Позлітались комарі, — цілі рої.
- 6) Позлітались комарі рятувати,
Комареву мушку-душку визволяти.
- 7) Гу-гу-гу, загуло, гей заграло, —
Утікають москалі, як попало...
- 8) Утікає москалів піла рота,
Погубили “галіфе” на воротах.
- 9) Утікають москалі, ледве дишуть,
Вже нам муху до колгоспу не запишуть.
- 10) Слава, слава комарю-лицарику!
За побіду, за відвагу превелику.
- 11) І ми враз затагнім пісню, друзі,
Та про славу комарину в темнім лузі.

ЗОЛОТІ ДУМКИ

Маляр є той, хто малює те, що продає.

Мистець є той, хто пролає те, що малює.

Ніколи не впаде в яму той, хто її не копає під іншим.

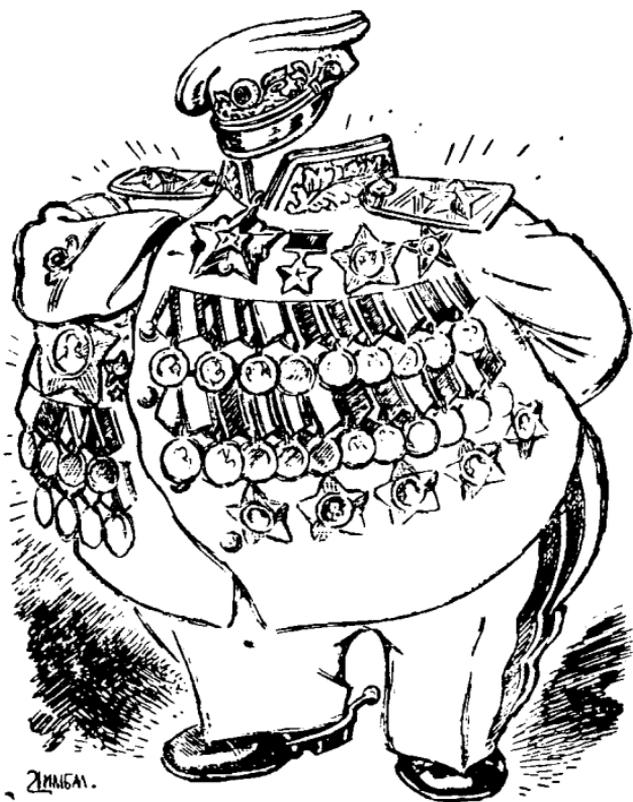
Духовий рівень людини пізнати по тому, що її виводить з рівноваги.

Письменник є тоді славний, коли чим раз більше людей жаліє, що не читали його творів.

З ДОТЕПІВ ПРО СЕЛЕПКА ЛАВОЧКУ

— Мій брат упав з мотоцикля і мусів лежати два тижні, — розкаже Лавочці його приятель-дивізійник.

— А то страшно! — здивувався Лавочка. — Шкода, що мене там не було, я зараз поміг би йому встати!

СОВЕТСЬКИЙ СТРАХОПУД

ГРИЦЬ ПРОДАЙДУША

Гриць намислився вчинити
Богомерзке діло:
Запродати нечистому
І душу, і тіло!

Яром, яром, байраками,
Кропивою, будяками
Підійшов під бузину,
Викликає сатану:

“Ой, ти, Гнатоньку Безп’ятий!
Чи не міг би ти із’яти
Козаченька з цього раю?
Дуже прошу і благаю!
Бери душу, бери тіло,
Що так гіренько терпіло
Недоїжне, недолежне,
Безчобітне, безодежне”.

Зашуміла бузина...
Чує — лізе сатана!
Затремтів, затрявся лист...
Гульк — а то енкаведист!

“Ах, ти сволоч! Ах, ти контра!
Вже захтілося до чорта?!
Вже нову заводиш моду?!
Новий опієм народу?!”

І за барки, і за руки
Та й повів його на муки.
Передав кому там нужно,
І, лайнувши осоружно
В матір-батька, в сатану,
Сам побіг під бузину.

А за тою бузиною
Вже стояли за чергою
Другі люди, другі Гриці —
Чоловіки й молодіці.

ПРОТЕКЦІЯ

Працьовита людина йде скоро вперед. Хто має протекцію — йде скоріше.

Персональний шеф перевірявав докладно всі 47 прохань на вільне місце в бюро. Вибрав п'ять, які хотів ще докладніше розглянути. Тоді зголосився з проханням ще один.

— Чи ви маєте настільки знання, щоб виконати ці обов'язки? — спитав його персональний шеф.

— Буду старатися, — відповіла молода людина.

— Це замало. Маєте свідоцтва?

— Так. Маю теж письмо від посла, — і він передав великий, заліплений конверт.

Він оглянув конверт.

— Це інша справа, — більш приязно відповів шеф.

— Дістанете відповідь листом, — сказав.

Посол був відомою фігурою. В дирекції сиділи його друзі. Через те шеф зібрав всі інші прохання і кинув до коша. Листа від посла сховав до бюрока і пішов на засідання дирекції.

Ввечорі сказав секретарці:

— Я вже виніс постанову. Приймаємо ту молоду людину. На моєму столі є його прохання. Всім іншим відписуємо негативно.

Він став шукати листа від посла і не знайшов його.

— Та це не важне, — подумав. — в усіх протекційних листах завжди написано те саме.

Від першого наступного місяця молодий службовець став працювати. Виявилось, що про книговедення він не має й зеленого поняття. Його перенесли у відділ продажу. З вищою платнею. Звідтіля перейшов до рекламного відділу. Теж один ступінь вище.

Так проходили роки. Всі поводитися з ним, як з попсованим яйцем. Кожний знав, що тут справа інша, що він має відомого і потужного протектора. Посол теж не залишився на своєму місці. Став міністром..

Врешті персональний шеф відійшов на пенсію. Його місце зайняв протегований колись послом службовець. Тепер, вже дещо старший, сидів він за бюроком, перед яким

жолось стояв, вичікуючы відповіді шефа.

Він переглянув усі шухляди, і в одній з них знайшов ложовклий закритий конверт.

— Це є письмо, ради якого я сюди дістався. — подумав, — це лист, якому завдячую своє становище.

Він відкрив листа й читав:

Високоповажаний пане персональний шефе!

Молодий чоловік, який вам передасть цей конверт, був у мене багато разів. Прохав, щоб я дав йому якусь посаду. Його родину я знаю тільки дуже мало, а його взагалі не знаю. На мене робить враження дурного селепа. Але я не можу, просто, йому відмовити. Зробіть мені цю вигоду й позбудьтеся його, за що залишусь вам завжди вдячний ваш — і тут стояв підпис посла.

Коли двох шкотів закурює цигарку...

Симпатки однієї ідеї

(Цю гумореску взято із книжки “ВІТАМІНИ”, яка вневдовзі появиться друком у нашому Видавництві).

На вітрині советського книжкового магазину “Ей ухнем” в Нью-Йорку красувався худенький томик в мосьжевій полотняній оправі — “Комунізм — це мир. По один бік книги стояло відро з мильною водою, а по іншій — людина, зібгана роками і працею на віхтик, з щіткою, якою вона нехотя описувала по склі кренделики.

— Ну й як то зсередини вхитрюються бруднити, — бубонів сам ло себе “віхтик”. Знадвору я ще розумію — йде чоловік, побачить книгу з червоною зіркою — мимо волі по склі мазне або жувальну гуму приклеїть. Але зсередини...

Він описав щіткою над книгами коло тоді тицьнув її у здро, аж так обережно проніс між томами і став товкти біля темної плями. Пляма так легко не піддавалася і старий з серцем завозив по широчезній шибі. Жмути піни від щітки розліталися, мов вогні на фюерверку, і один потрапив старенькому на чоло і зараз же розплився до підборіддя, а інший, ще більший, осів на томик з мосьжевою оправою, перетворивши його колір ураз на сіро-буро-малиновий.

Дьое джентелменів, з гатунку тих, що за браком легкої праці бродять по вулицях і очі на вітрини наставляють, переглянулись, і, посміхнувшись, зникли, а третій в солом'яному капелюсі, з портфелем і газетою “Правда” під рукою, видно, чомусь роззлостився, бо зараз же з гнівними зіньками заскочив до книгарні.

— Де керівник магазину? — випалив солом'яний капелюх до дідуся, що витирав ліктем понівечену книгу. Старий випрямився і поставив перед собою щітку, як символ своєї професії, яка не має нічого спільного з керівництвом.

— Я вікновий, пане, — і з цими словами “віхтик”

мовчки ткнув шіткою на зелену перегородку. — Керівник працюють. — Містер Бук! — покликав він занудженим голосом, — прийшла клієнтеля.

Крізь заслону блиснула випещена рука, що розсунула перегородку — тоді викотився миршавий панок, з круглим, мов м'ячик, черевцем, до якого встромлено дві рахітичні ніжки, та голова з масивними окулярами.

— Я до ваших послуг, сер, — сухо сказав керівник і став на досить солідній віддалі, ніби боячись, щоб відвідувач спересердя його не підфутболив.

Незнайомий зволікав, видно було, що він збирається щось важливе сказати. Він неквапно поклав на прилавок портфель, взяв у руки газету і вдарив нею декілька разів по долоні. Тільки тоді керівник примітив, що незнайомий в руках тримає "Правду". Він вмить прояснів і приблизився до гостя.

— Сідайте, прошу, — радісно заметушилося черевце. — Я слухаю..

— Я обурений, пане! Я бачу, як ваші працівники поводяться з рідкісними книгами. Той, — він маталанув рукою в напрямку старенького з шіткою, — миючи вікно, заляпує брудною водою книги, що їм ціни нема. На моїх очах патьоки бруду лягнули на книгу Московської Академії Наук — "Комунізм — це мир". Чи ви, запитаю я вас, усвідомлюєте собі, що то за книга? Та це рідкість, унікал!

— Каналія окаянна, — запишало дискантом черевце. — хіба він знає, як обходитися з ціннощами? — Забирайся з вікна, казав тобі не раз — не мий вікон тоді, коли люди за літературою приходять!

"Віхтик" заткнув за пояс шітку, забрав відро, зліз по драбині додолу, аж тоді став огризатися.

— Та ви самі репетували мити. Хіба не пригадуєте?! Як отой джентлмен з собачкою йшов повз вітрину і з люті сплюнув, то після того джентлмена..

— Віднеси драбину. То такий джентлмен, як ти.

— Хай буде. — докінчував на ходу "віхтик", а спскудив вікно, як не треба гірше.

Відвідувач провів неприязним поглядом вікномія, потім зустрівся з масляними очима керівника.

— Дідисько не розуміє скарбів, серед яких працює.

Та я повертаюся до книги на вітрині. Де вам пощастило дістати таке багатство?

Черевце від вдоволення потерло пампушкові рученята, мов би для ілюстрації, що, мовляв, ручки хоч і незavidні, а вмiють скарби підшукати.

— Ви маєте на увазі “Комунізм — це мир”? Відверто кажучи, я за нею роками ганявся, поки дістав. В Париж писав, в Лондон — намарно. Тільки оце недавно з Москви пощастило один екземпляр дістати. П'ять долярів потратив.

— Продайте, благаю вас. Я за нею роками шукаю.

— Навіть не просіть, шановний пане, — ще люб'язніше залобедило черевце. В мене вже сотка людей за нею добивалася.

Відвідувач скрутно похитав головою і поцівав свіжо виголену бороду.

— Я студіюю гуманітарні науки.. Читаю багато про Советський Союз.. Люблю його, бо він захищає справедливість..

Очі керівника загасали по гарному вбранню та капелюсі відвідувача.

— Ви вчитеся, товариш... е-е-е, містере, і одночасно заробляєте собі на життя?

— О, ні. Мій тато співвласник хемічного комбінату.

Слова відвідувача скрутили в три погибелі керівника і примусили його закружляти навкола такого позиткового гостя.

— Приємно з вами пізнатися... Ви, пане, на вірній дорозі. Згоджуюсь з вами, що Совети — то справедливість. А що до книги — то даруйте — не продам. Я для неї спеціальну оправу зробив за п'ять долярів. І бережу, як ока.

Відвідувач поліз до кишені, певно, за гаманцем.

— Даю вам п'ятнадцять!

— За тисячі ні, любий пане.

Коли ж відвідувач з заповзяттям вимовив “двадцять”, — черевце почухало за рожевеньким вушком і покiрно схилило голівку з окулярами.

— Лише для вас, лише тому, що ви студент і хочете правду про Советський Союз знати — беріть за двадцять п'ять. З жалем розлучаюся.

Відвідувач від щастя зчупив два кулачки між свої

кремезні ручища і потис так, що черевце несамовито про-
тищало.

— Дякую... Я вам зараз... Він розгорнув чекову кни-
гу і приготував "пелікан".

— Ви чеки приймаєте?

Черевце зам'ялося і відвідувач поспішив змінити рі-
шення.

— Може, вам багато клопотів з чеком? Я заплачу
готівкою. Ще лишилося п'ятдесят долярів.

Черевце, вгледівши, що комуністичний симпатик з
гаманця висмикує новеньку п'ятдесятку, затанцювало на
одному місці, аж так покотилося до комірчини і затараба-
нило в двері.

— Містер Гул, містер Гул!

З комірчини показався старенький, що осквернив:
мильною водою книгу.

— Що хочете?

— Драбину до вікна!

— Та драбина, містере, не коробка сірників, — ро-
ззізлився вікновий. — Чого я з нею буду тягатися?

— Драбину, кажу тобі. Здійми з вистави ту єдину
за 25 долярів книгу.

— Яку ж то вам стягнути?

— Мосяжеву. "Комунізм — це мир".

Старенький знизав плечима.

— Та чому ж це я буду нести драбину і доставати з
вистави за двадцять п'ять долярів книгу, коли он у ко-
мірчині сотки їх валяються по три доляри.

Черевце вдарило з розпачу в долоні і опустило на
підлогу очі. Відвідувач застиг, мов би з каменю висіче-
ний.

— Я не думав. — каже він перегода, кусаючи від обра-
зи губи, — що ви вмієте так шахрувати. Мені нічого ін-
шого не лишається, як повідомити департамент торгівлі
про такий випадок. Тим більше, свідки є, — і він кинув
очима на посоловілого старенького, що стояв остороць з
драбиною.

— Вибачайте, винен, — і керівник закліпав очима
і більше ними, ніж словами став просити та лашитися. —
Обманув, признаюся. Але хіба ви ніколи не обманювали?

— Ще бракувало мені від вас цієї образи. Я ніколи
не обманюю, пане.

— Даруйте. Я вам ту книжку за два доллари віддам. Аби тихо-тихо. Ви і я симпатизуємо одній ідеї.

— Беріть гроші, — трохи вгамувавши лють, сказав відвідувач. — Але якось гірко усвідомлювати, що симпатика комунізму дурите.

Черевце тремливою рукою взяло п'ятдесятку і заховило до каси.

—**—
*

За хвилину відвідувач вийшов. На розі його чекали два джентлмени.

— Чого ти так довго серед тих книжок пропадав? — зустрів його один з джентлменів.

— А ти думаєш легко змінити погано підфальшовану п'ятдесятку. — сказав той і жбурнув книгу і газету "Правда" у кіш на сміття.

— Пане директоре! Приходіть негайно. Двох симпатичних панів хочуть з вами у важливій справі говорити...

ІСТОРІЯ З ОДНІЄІ ГАЗЕТИ

В одному американському щоденникові появилось таке оголошення:

“Проваджу авто з повною увагою, при кожній їзді вживаю металевий шолом, завжди споглядаю у дзеркальце, чи не їде ззаду якесь інше авто. З такою самою обережністю буду провадити мій життєвий віз. Хто з молодих дівчат бажає собі певної і без ніякого ризика майбутности, хай напише до редакції, під: “Василь Обережний”.

Тиждень пізніше в тому самому щоденникові, в рубриці “Листи від читачів”, появилвся такий лист:

Пане Обережний!

Сумніваюся, чи якась молода дівчина схоче разом з вами йти спільно в життя. Я, наприклад, маю іншого вибранця. До відважних належить світ! Іван Герой, — зветься. Ви повинні бачити, як він провадить віз! Тільки курява значить дорогу, а на закрутах — аж дух запирає від щастя.

Олена Легенька

Два тижні пізніше надруковано таку оповістку:

Олена Легенька

Іван Герой

повідовляють про своє вінчання.

Не минув і тиждень, як цей самий щоденник помістив у відділі “Вільні помешкання”:

Кімната до винайму.

Олена Герой, вдова.

“БИЗНЕС” В АФРИЦІ

Фільмова американська корпорація вислала спеціальну експедицію до Африки. Йшлося про те щоб поробити світлини з життя найбільш диких племен. Відважні члени експедиції постановили їхати рікою вглиб країни, щоб поробити відповідні фільми.

Підчас подорожі човном вони почули, як з лісів гули безперервно бубни, “там-там”. Певним було, що дикуни їх доглянули й давали знати про те іншим племенам. Затривожені спитали чорношкірого провідника:

— Що це означає?

Той прислухався й так “переклав” голос бубнів:

“Трое американців в дорозі. Багато, багато грошей. Усі ціни піднести потрійно!”

Степан Вусатий

НОВОПРИБУЛІ В АМЕРИЦІ

Нераз американці зневажливо висловлюються про новоприбулих:

— Та, що там вони, — кажуть. — грінорня, то зеленяки... Не розуміють вони нас, не знають способу нашого життя, не вміють пристосуватися до наших звичаїв...

А воно, коли так добре приглянутись, то не зовсім так, як американці говорять. Бо вони, оті новоприбулі, грінори, вміють пристосуватися до американського способу життя, а деякі з них навіть прекрасно вміють. і то дуже скоро.

Ось, візьмімо, для прикладу, Майка Чудаченка.

Приїхав він до Америки на ашуранс. Хто його, оцей ашуранс виставив, ЗУДАК чи Католицька Акція, того не скажу, бо напевно не знаю. Та й сам він, Майк Чудаченко теж певно не знає, хто його спровадив. Як упімнувся в нього ЗУДАК, щоб він повернув отих 20 доларів за перевіз важких його діпівських скринь з порту до хати спонзора, то він відповів, що його спровадив Католицький Комітет. А як хтось згадав, що Католицькому Комітетові теж треба повернути за скрині гроші, то він сказав, що його спровадив ЗУДАК...

Та це для нашої історії не важне. Важне те, що він все ж таки прибув до Америки і тут одержав працю: пішов до багатих людей "на домашнік". Дружина його, Марія, варила господарям їсти і мила горшки, а він, тобто Майк, чистив господареві "кару", косив траву в городі і доглядав господаревого "бойса".

Робота ця була б зовсім не погана, така що про неї кажуть "гуд джаб". якби не капосний бойс. А він, отой бойс, робив Майкові багато "троблю". Прямо залазив йому, Майкові, у самісінькі печінки і там вертів його хробачком. Через нього, отого бойса, він, Майк Чудаченко, мало роботи не кинув і не пішов собі геть.

А бойс був собі нічого хлопчина: років доходило вже йому під сім, і дуже живий він був та трохи збиточний, чи, як кажуть американці, був "фоні". Та це нашого Майка ні трохи не "бадерувало". Йому що: скаче бойс забагато — хай собі скаче; стріляє аж з двох пістолів нараз — хай собі стріляє... Сердило лише нашого Майка і то навіть дуже хіба те, що бойс мав чудний звичай: дуже любив витинати "п'ікчери" з обрусів, настільників, накривал...

Візьме вам ножиці, сяде та й витне зі самісінької середини дорогої скатерті — ковбоя з конем або якийсь інший п'ікчер... Ніби, не його ця скатерть, тобто не Майкова, але та бойсова гра у витинанки — не подобалась нашому Майкові.

Ще сердитеметься господар, думав він, як дізнається, що хлопець шкоду робить... Ще до лиха з роботи прожене...

Чогось ніяк він не міг дивитися, як хлопець працює переводить. Хоч і не його то. — та шкода, — гроші коштує...

Через те й часті непорозуміння були між ним і бойсом.

Найде, бувало, тільки бойс ножиці — а Майк зараз всі обруси ховає. Бойс верещить, п'ікчери витинати хоче, а Майк не дає. Нераз піднімуть оба такий крик, мов би вам Америка валилася.

Одного разу на таку колотнечу наскочив господар.

— Ва-цу-перн — питає, що сталося, що такий крик підняли?

— Псує бойс інвентар, — каже Майк, — а я не дозволяю. Шкода, — каже, — містер, дороге воно, гроші коштує...

Думав собі наш Михайло: ну, нарешті господар провчить бойса, більше шкоди не робитиме... А тимчасом не так вийшло. Господар вилаяв не бойса за те, що псує, тільки його, Михайла, що псувати не дозволяє...

— Хай бойс бавиться, — повчав господар, — хай витинає п'ікчери... Дитині все, — каже, — треба дозволити... Хай що хоче, те й робить... Тоді у неї, — каже, — виробляється самостійницький дух, виростає певність власної гідності... Це тільки, — каже, — у вашій Юроп дитині нічого не дозволяють, усе забороняють... Тому у вас там, чорт-ма демократії, тому все диктатори у вас виводяться...

І на прикінці сказав:

— Велл, Майк, відтепер бойсові не забороняй п'ікчери витинати... Хай витинає, хай розважається... А за обруси й скатерті не турбуйся, куплю нові...

На таку лекцію Майк тільки очі вирячив. Спершу він був дуже обурився, хотів було згоряча навіть роботу покидати, але якось роздумав і залишився. Тільки три дні після того ходив і думав: хто тут дурень, а хто розумний, я чи господар? Та вкінці плюнув і сказав сам до себе:

— Велл, Михайле, тепер будемо робити по-американськи.

З того часу Михайло не боронив вже бойсові забавлятися у витинанки. Тепер сам приносив йому найдорожчі скатерті, обруси, накривала, давав ножиці, ще й запрошував:

— Дивись, Джеррі, які гарні пікчери. Витинай!

Джеррі розвиває всі скатерті і в кожній витинає на самісінській середині, що там є намальоване...

— Найс, Майк, — питає він Михайла.

— Вері найс, — відповідає Михайло. — Витинай ще...

І так Джеррі витинає, а Михайло все приносить нові й нові скатерті.

І так вони забавляються: Михайло приносить все нові обруси, покривала, скатерті, а Джеррі все — витинає й витинає...

Тепер Джеррі і Майк стали дуже великими приятелями.

І господар також задоволений тепер з нашого Михайла, а оце вчора ще й підвижку дав.

Михайло тепер ходить і тільки посміхається:

— Чудні, оті американці, думає він собі: бережи їхнього майна — лають; дозволяй псувати — підвижку дають... Тьфі-і-і...

Тому коли почуєте, як хтось говорить, що новоприбулі — народ не путній, що не вміють пристосуватися до американського способу життя — розкажіть йому оцю історію про Михайла Чудаченка.

Зразу замовкне.

НЕНАВИСНИЙ

Напакостивши всім доволі,
Розщедривсь Вовк іклатий не на жарт:
Віддав отарі гай і поле,
Мовляв, не буде вже сваволі,
Бо він їй — друг і брат,
Бо рід його — велик і славен! —
Панує з давніх-давен...
Та від усіх Овець
Відомий рішенець:
— Хоч що нам, Вовче, не давай,
Ти ненависний нам, — і край!

— Ти дуже чемний песик, якщо так спокійно заховуєшся...

ЛІТНІ ГОСТІ

Нарікав Микола на гостей.

— Знаєш, Грицю, — казав мені, — літні гості, це якийсь новий рід мух. якими вчені ще досі не поцікавились. Ніхто не знає, де вони зимують, але, як тільки появиться весняне сонце і пообсихають дороги, вони вилазять на світ і лізуть нищити своїх знайомих.

Не значить то, що я не люблю гостей. Я гостям дуже радий, але ті, яким я радий, не приходять, а хочби і прийшли, то не матимуть місця в мене, бо моя хата все повна гостей, яких я не зношу.

Починається воно так. Сидиш собі в суботу в хаті і тільки візьмеш газету в руки, щоб натішитись відпочинком, а тут дзвінок тирррр! Не прочуваючи злого, отвирраєш двері і маєш — гості приїхали, тета із своїм чоловіком. Як господар дому, що привіз почуття гостинності із старого краю, ти граєш варіянта, що тишишся їхнім приїздом і помагаєш їм розпаковувати багаж. Властиво ти не помагаєш їм, вони помагають тобі, вони наладовують тебе валізками, торбами, пакунками, лахміттям, ти стоїш обладований від стіп до голови і нічого не бачиш, аж гості обережно забалансують тебе до хати і стягнуть із тебе своє манаття, поки ти встиг утратити рівновагу.

Раз вони в хаті, треба їх десь примістити. Ти відступаєш їм свою спальню, вони з охотою приймають; ти відступаєш їм свій гараж, витягнувши свою “кару” на вулицю, вони з охотою приймають: ти відступаєш їм свій обід, вони з охотою приймають. Все приймають з охотою, аж коли Параска відступає їм миття посуду, вони нарешті граціозно дякують і відмовляють, тому що не можуть усього нам забрати.

А потім, у той час, коли їх “кара” відпочиває у твоєму гаражі, ти своєю “карою” возиш їх довкола, показуючи їм місто. Але їм місто не до вподоби, вони цілий час дають тобі поради, як ти маєш їхати і ганять тебе, як поганого шофера, а твою “кару”, як якийсь музейний джанк, що розтрушує їх утомлені кості. При тому мовчки мусиш вислухати, яка чудова їх “кара” і як приємно нею

їхати. Набираєш бензини і з чемности витягаєш гроші, чекаючи протесту гостей, але того протесту нема і ти платиш сам за бензину. Тітка нагло захотіла пити, заходиш з ними в ресторан, пропонуєш їм обід і знову пропонуєш за нього заплатити. Твою оферту, очевидно, з радістю приймають, і коли платиш рахунок, зідхнеш тільки за своїм пілотижневим чеком.

Вертаєшся додому перетомлений і нервово розстроєний. Параска отвиряє тобі двері, теж перетомлена і нервово розстроєна. Довідуєшся, що коли ти мордувався із тіткою й її чоловіком, Параска приготувляла їжу для знайомих і кривних тітки та її чоловіка. Вона говорить тобі, що тітка й її чоловік насамперед умовились із усіма своїми знайомими і кривними зустрітись у тебе в хаті, а тоді приїхали до тебе. Ти знаєш, що всі вони взаємно себе ненавлять і обливаються сплетнями, але на нейтральному ґрунті, як ось у тебе, вони все добре забавляються. Так ти проводиш довбезний нудний вечір з людьми, яких ти не знаєш, і слухаєш розмов, або політично-партійних дискусій, які заганяють тебе до могили своєю нудотою. При тому безситньо приглядаєшся, як скоро зникає харч і напої, на які ти пів року тяжко працював.

Над раном гості твоїх гостей відходять, лишаючи тобі гори немитого посуду, повні столи недопитих склянок, переповнені попільнички, димні заслони і рештки розтопаних канапок на підлозі. Ти не знаєш від чого починати чищення. Тоді твої гості, зівнувши риком лева, бажають тобі доброї ночі і йдуть спати, щоб тобі не перешкоджати.

Спати лягаєш разом з дітьми в одній кімнаті. Рано діти прокидаються із соннем — ти, хочеш, чи не хочеш, мушиш вставати, бо спати тобі не дадуть, встанеш і втихомирюєш дітей, щоб гості могли виспатись. Але ще ніхто у світі не міг наказати дітям бути тихо; коли гості прокинуться в полудень, нарікають на твоїх дітей і дають тобі поради правильного виховання.

Поснідавши і заразом пообідавши, тітка телефонує до Нью-Йорку, говорить до підвечірку і коли виговорить все, ї втомиться балачкою, кладе тобі дайма коло телефону.

В неділю около півночі гості від'їжджають, кажучи, що виспляться, бо мають векейшен. А ти встаєш у понеділок перевтомлений і невиспаний, ледве можеш витримати

до закінчення праці і цілий тиждень ждеш на суботу, щоб відпочати. І в суботу сидиш ти собі в хаті і тільки візьмеш газету в руки, щоб полюбуватися відпочинком, а тут дзвінок тиррр! Не прочуваючи нічого злого, отвираєш двері і маєш — гості приїхали, вуйко із своєю жінкою.

Істерія повторяється..

— Коли він ударив мене в лице, то як я мав реагувати? Я — зігнував його і пішов зараз додому...

Ц И Г А Н И

Скоро лити дощі перестануть
І чумацький стуманиться шлях.
Ми тепер вже неначе цигани,
Що по наших блукають степах.

І батьки говорили до сина:

— Не виходь же, бо вкрадуть умить!..

Будеш спати із ними під тином

І по селах ведмедя водить. —

Ті цигани посунули далі
І затихли вози вдалині,
Ми із братом бабусі питали:
— Із якого містечка вони?

І ще більше було здивування,
Що нема в них ні краю, ні хат,
А живуть у відвічнім блуканні,
Під холодними зорями сплять.

Ми також відпочити пристанем,
Вдарить в очі уїдливиий дим.
Били в бубон у нас там цигани
І наврочили селам моїм.

Юрій Буряківець (“Зірниці”)

ЗНАЙШЛА ПОДІБНІСТЬ

Жінка нью-йоркського робітника, яка ніколи давніше не була поза своїм містом, виїхала якось раз з п'ятилітньою донечкою до Монреалю. По приїзді до цього міста, на станції, підчас великого пасажирського руху, дитина загубилась. Жінка почала її шукати. Зразу прийшла теж і поліція й подала свою допомогу. Після трьох годин дитину відшукали. Вона була під опікою монахинь.

— Дуже вам дякую за опіку, — каже мати. Певно дитина вас боялась, побачивши усіх в чорних убраннях і білих накриттях на голові?

— Ні, ні трохи, — відказала старша сестра. Дитина була певна, що ми — пінгвіни.

ВИСОКЕ МИСТЕЦТВО

Новий трест союзного розмаху ХДТМ (Художньо-декоративно-театральне мистецтво) або більш патетично: “Хапай де тільки можеш” — це для його організаторів. Халтуркіна, ну, і для мене, скромного і нетрудолюбивого голондрека.

Перше замовлення ми хапнули (пам'ятаючи твердо назву тресту) простісінько з-під носа якогось там худ-грах тарараху на розмалювання столичного театру, чергової, нам маловідомої, нової області. Фарби, пензлі і різну закуску до них зобов'язалась доставити блискавично артіль “Волос Нікити”, якій Халтуркін пообіцяв безплатні вступи на всі вистави театру впродовж 99 років, звичайно, коли ті вистави взагалі відбудуться.

Питання ми поставили перед собою так, як колись поставив яйце тов. Колумбов, відкриваючи Америку й її імперіалістичні наміри: не маючи змоги поставити під стіни усіх тих, хто після смерти геніяльного злодія, убивці, дегенерата (Нікіта Хрушов) почали колективно робити “із жінки скаску”, ми вимушені це зробити на стінах. А саме: фойе ми пустили під колгосп, залю під важку промисловість, різні там менші відповідальні закутки під мистецтво. Користаючи з приміщення каси, яка мала два загратованих вікна і стіни завгрубшки 5 метрів, ми всунули туди увесь ЦК партії — з надією, як один із скромних засобів зберегти для народу них дорогих людей.

— Це мусить бути щось грандіозне! — сказав до мене Халтурніков (маючи на увазі фойе), і тут же рванув такого аванса, від якого навіть у мене зародилось деяке здивування.

Пам'ятаючи про новий колективний розмах у мистецтві, ми дружньо, в дуеті, пророзмахнулись трактором. Цього красуня ми загнали з двох боків фойе аж до залі, де він і роздусив колесами урядову льожу. До нього чудо-трактора ми дочепили не менше чудо, яке в нашій скромній творчій уяві мало назву снопов'язалки. При великому надхненню і фантазії — важко описати це надзвичайне явище природи. Воно більше нагадувало вибух атомової бомби або останній день Помпеї. Велика заслуга була в цьому неза-

бутньому крикові мистецтва — моя. Скажу, що я так припадково намішав фарби. що ця геніяльна мішанина залишилась назавжди на пострах грядучим нашим дегенераціям. Цілину ми піднесли на фасаді на таку мистецьку височінь, що прийшлося добудувати ще один поверх, щоб це вище назначене явище могло там спокійно спочивати (між нами кажучи, ні я, ні Халтуркін ніколи не бачили, що це за штука, як її можна підносити, не кажучи про її опускання, а тому на всякий випадок ще один поверх мав би бути для заспокоєння нашого сумління).

Нарешті прийшов довгоочікуваний час — урожаю. Ніхто до нас, не кажучи, що і після нас, не бачив і навряд чи побачить, що за багатство зібрали з тих історичних стін. Колоски були завбільшки в телеграфні стовпи. саме насіння мало вигляд гарматних стрілен найбільшого калібру. Халтуркін, глянувши на діло наших рук, негайно побіг і купив по великому блату окуляри з червоно-синім шклом. Він запевнив мене, що дивлячись крізь оті оптичні прилади на трактор або на урожай, складалась абсолютно потрясаюча візія. Я зі своїм делікатним складом нервової системи не брав на себе ризику глянути на цей шедевр крізь — навіть — двовимірну телевізію.

Снопи ми порозкидали так вдало, що треба було б щонайменше індустріальної підойми на 100 тон, щоб позбирати їх докупи.

Складні питання молочарства ми розв'язали з геніяльною простотою. Корови, що паслися мирно на траві, виглядали, як індійські слони, на яких їздив Нікіта Хрущов у гостях у товариша Негру. Вони були майже до себе подібні (тобто корови, а не слони й Нікіта). не рахуючи підков і грив, що звисали у вигляді холодного перманенту на 9 місяців. З отих корівок ми з Халтурніком легко видоїли 400 літрів молока денно, про що свідчило відерце, яке було поруч завбільшки залізничної цистерни для бензини. Цю цистерну ми запозичили з антиалькогольного журналу тресту "Чистий денатурат". Поруч, як гора Казбек, сир у вигляді вареника, сметана, що текла кудись у незнане з якоїсь рури, яка нагадувала чомусь каналізаційну...

І, нарешті, гордість колективізації і нашої партії — яйце. Мудре яйце, поруч якого сиділа квочка. Під цею квочкою і яйцем — розумій, мовляв, колективне керівництво і його діла. О, що це була за квочка! В двох словах і то лише-

натяками можна довести, що поєднання свині з расовим бугаєм було б блідим порівнянням з тією квочкою.

Коли я клав останній мат, тобто мазок, на квочку (при чому я старався творити з заплющеними очима), вскочив до нас майбутній директор того немайбутнього театру. Але вискочити вже не міг. Дві години відливали ми його в якомусь ресторанчику, а коли вже відлили, він скочив на свої ніжки й зник з обласних обріїв назавжди. Більше ми його не бачили. В міжчасі Халтурніку прийшла в голову геніальна ідея — використання гасла: “Фізкультура і спорт — в маси!”. На це відведено одну із заль. Там советський глядач, в перерві між діями, міг культурно відпочити, підіймаючи тягарі, роблячи гімнастику, а головне — вільну боротьбу, маючи на увазі чесну адміністрацію театру та публіку. Питання молоді відпадало само собою. Лишалась ще одна дуже делікатна тема, а саме материнство. І тут прийшла майже катастрофа. Халтуркін заявив мені трагічним шепотом: я до материнства абсолютно не надаюся. На другий день розвіявся, розтанув і я лишився — одним словом — з нещасним матеріалом й діточками на руках, сам, як отой пензель у відрі з фарбою.

Тиждень провів я в боротьбі з питанням: бути чи не бути. І вирішив: бути! Взяв найбільшу шітку з “Волосу Нікіти” і почав. За принципом Пікассо, малюю, як уявляю, а не як бачу: я вдаряв у квадрати, спускав шалені перпендикуляри, загинав гіпотенузи, аж риштовання хиталось, будував куби, спіралі, що розбігались, як миші, у різні боки. А між тим усім, як добре приглянутись навіть тверезим оком, натяки на жіночу красу у вигляді ноги. Діточки тулились до цього ніжного материнства, з рученятками, як у доброго коваля, та шелепами, як у того крокодила, ніжно шукаючи (про що свідчили букви) матір.

Коли я почав розробляти фарбу для важкої промисловости, а також для мистецтва. — прибігла телеграма: Плюй на високе мистецтво, точка. Розмальовуємо Кремль і мавзолей під Нікіту, тсчка. Крой колективне керівництво, три точки.

Серафима Гусочка

ПРИГОДА

Мій друг вигідно розсівся у фотелі і закурив люльку. Він приїхав з далеких сторін.

— Отже, уяви собі маленький самотний острів. До тої міри самотний, що на ньому, крім піску, нічого, цілком нічого не було.

Я кивнув головою. Очевидно, я можу собі легко уявити: самотний острів, пісок.. Багато мені говорити не треба.

— Від берега — 1000 миль, — докинув друг, — і ні одної травички. Взагалі, ніякої вегетації.

— Розумію, — відповів я, — з винятком кокосової пальми.

— Якої пальми? Я про пальму не говорив.

— Але коли я уявляю собі самотний острів, то завжди з пальмою. Кокосовою.

— Ніякої пальми не було, — заговорив друг. Це був коралевий острів з піском. І доки не усунеш тієї пальми з своєї уяви, то немає ніякого сенсу, щоб я оповідав далі.

Він схвилювався і витягнув руку по склянку віскі з содою.

— Добре, я її заберу з острова! — погодився я і закрив очі.

В моїй уяві я побачив острів. До нього підпливло в човні двох дикунів. Вони хотіли зірвати кокоси. Довго вовтузились біля пальми. Врешті один із них пішов до човна і приніс пилу.

— Вже? — спитав мій друг.

— Ще ні, — відповів я, ще хвилину.

За той час, в моїй уяві, дикуни почали зрізувати пальму. По хвилині вона лежала на острові. Залишився тільки пень, але він уже не перешкоджав в оповіданні.

— Вже, — відповів я, і мій друг продовжував розповідь:

— Корабель розбився. Коли я виплив на поверхню й опам'ятався, побачив побіч себе сплав. Це був невеличкий сплав, який не знати звідкіля взявся й гойдався на морських хвилях. Я виліз на нього і згодом побачив оцей самотний острів. Почав гребти руками і врешті добився до берега. З радістю вискочив на тверду землю. Це незвичайно приємно чути під ногами справжню землю...

Я кивнув головою. Мій друг розповідав далі:

— Втім я побачив, що на сплав є скриня. В ній були консерви з корн-біфом і свіжа вода. Я витягнув одну консерву, вийшов на берег і відкрив її. Взявся відразу до їди. Але коли я захотів попитувати води, з острахом побачив, що відплив моря захопив мій сплав і він був уже далеко на морі.

— А-я-я-я! — пожалів я, — а чому ж ти не причепив того сплаву якою лінвою?

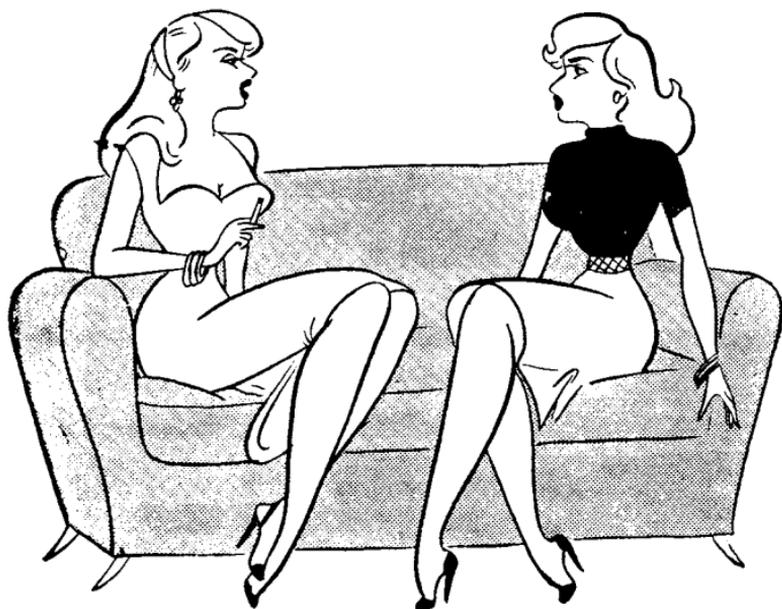
Друг глянув на мене здивовано:

— До чого мав я прикріпити? Острів був — пустар.

— А до стовбура пальми? — відповів я.

Друг вихилив віскі до решти, встав і вийшов. Від того часу я його більше не бачив.

З е т

— Ти чула? Орест одружується з тридцятьлітньою вдовою.

— Я її бачила, і вона виглядає на шістдесят...

— Ну, так, від тридцять літ є вдовою...

КУКУРУДЗА

Як москві забракло жита,
Дав наказа Хрущ Микита,
Щоб колхози Сов-Союзу
Перейшли на кукурудзу.

Владне слово суверена
Підхопила. мов шалена,
Вся московська галайстра —
Від Амура до Дністра.
Загули всі "Правди" й "Вісті",
Стін-газети в кожному місті,
Агрономи, політруки,
Академії науки
Ще й ті вузи. Навіть музи,
Наче справжні держиморди.
Всі чесноти кукурудзи
Узяли в гучні акорди!

Тільки ті, що сіють жито,
Що сухі, немов тараня,
Говорили потай, скрито.
"А бодай ти злох, Микито,
Ще до завтра, ще до рання!"

Та немає гали й сили
Проти волі Сов-Союзу...
Поорали, зволочили
Й посадили кукурудзу.

Надлетіли гайворони,
Впали вниз на чорні пори.
Гострих дзюбів мільйони
Застромили у гектари.
Поклювали і поїли,
І до лиха полетіли.

А тим часом сов-рахмістри
Зраховували все до щмиги,
Скільки з того можна з'їсти
Малаїв і мамалиги.
І побачили на щотах,

Що Америка нішота,
Супроти Совет-Союзу,
Що плекає кукурудзу.

Проминули дні за днями.
Де росла пшениця-жито,
Буряни за бурянами
Ще й будяччям все покрито.
Все покрито й перекрито...
Їдж, давись тепер, Микито!

СИЛА РЕКЛЯМИ

— Бачите, панове. Перед ужиттям плину на поріст
волосся, моя голова виглядала так!..

СТАРА ЛЕГЕНДА І ДІЙСНІСТЬ

Група англійських туристів відвідує буддійську святынню в одному з старовинних міст в Індіях. Серед великої скількості оздоб і різьб перед статуєю Будди зауважують численні вота, а між ними срібну миш,

Ця миш звернула увагу одного з прогульковців, і він спитав провідника.

— Колись, — пояснив щіцероне, — перед віками, на наше місто напала нескінченна скількість мишей. Ніякі засоби не помагали. Легенда каже, що за порадою жерців наші предки дарували богам оцю срібну миш. І сталося чудо! На другий день пляга мишей зникла. Усі відійшли в невідомий напрям.

— Ну, це хіба так може бути в легенді, — засміялись англійці.

— Певно, що так, — відповів поважно провідник. — Якщо б це була правда, то ми сьогодні повісили б перед цією статуєю срібного англійця!

ПРОПАГАНДА ПЕРЕМОГЛА

Джон Вінтер з Брукліну мав шмат площі в Лонг Іслянд. Хотів її продати. Він пішов до одної з торговельних агенцій і попросив агента зайнятись цією справою.

По кількох днях зайшов до Вінтера якийсь чоловік. Якраз у справі площі.

Хочете її продати? — спитав.

— Ні! — відповів Вінтер.

— То чого ж ви дали оповістку до преси?

— Оповістку дав торговельний агент, і він так гарно описав цю площу, що вже її не продаю!

ТАКА НАША ДОБА...

На летовищі в Філядельфії відпроваджує дружина свого чоловіка, до літака, який їде за торговельними справами до Каліфорнії.

— Бувай здоров, дорогенький! — каже, прощаючись жінка, — і вертайся здоров!

І в тій же хвилині щось пригадала:

— Ага, щодо здоров'я, то де ти сховав асекураційну полісу, щоб я ва всілякий випадок знала?

“РУСИ ЄСТЬ ВЕСЕЛІЄ ПИТИ”

Ця дрібна вістка, яку передав нам літописець з-перед
около тисячі років, вказує на те, що наші предки залюбки
відавали свій вільний час більш-менш шляхетним напоєм.
Чотири слова з літопису, а згодом і запорізький гумор, сту-
дентські витівки пиворізів та друковані спогади минулого
століття призвели до переконання, що ми нація п о п и в а-
ч і в, хронічних і непоправних. Логічним висновком було б
далі, що у минулому товариське життя у нас було жвавіше,
як сьогодні (бо не було “овертаймів” — примітка складача);
золотисте вино у кришталевих чи срібних пугарях, врешті,
горілиця у різьблених чарках не дозволяли любителям напо-
їв на самотність і згубну відокремленість від своїх земля-
ків. Позатим люди мали час, і тому врочисто святкували по-
дії сімейні і загальні, і ще досьогодні пам’ятають старші
віком громадяни христини, весілля і свята, на які з’їжджали-
ся гості з далеких навіть околиць і цілком природно відсвят-
ковували “солідно” призначений на цю подію тиждень-два.
Що ж тут можна порівняти з нашими часами, в яких п’ють
кока-колу, содову воду з віскі або вином, їдять кекси із
шматком шинки і п’ють склянку чаю чи кави. Сьогодні п’я-
ниці не в моді...

Ці слова не є апотеозою шумного життя і веселих або
неприємних п’яниць. Це potwierдження факту: в історії
культури чергуються часи скромної тверезості з гучним “по-
пиванієм”, і згадані випадки у нас не є ніяким винятком; як-
раз у часи зміненого вживання напоїв у нас, вживали їх
так само й інші народи. Хвиля напоїв, як би це сьогодні на-
звати, не тільки “заливала” нас, заливала ближчих і дальших
сусідів. Всілякі штудерно повидумувані запіканки, горілиці,
“сімнацять вод” (особлива мішанка XVII ст.), полинівки
і вишнаки пили не тільки наші запорожці, але й райтари
30-літньої війни, і кондотієри, які швендалися по всьому то-
гочасному світі.

За гняжих часів випивали у нас найбільше пива. В глиб-
шій давнині пиво прийшло з Азії, і переможним походом здо-
було собі прихильність усіх народів. Знали його римляни і
греки, а на єгипетських саркофагах подибуємо малюнки е-

гиптян з кухлями пива в руках. Це бог Озіріс, що навчив єгиптян пити вино і пиво. Але греки і римляни воліли вино...

В науці відомо, що в прадавнину знане було пиво з додатком хмелю. Прийшло воно в Україну від кавказьких народів, а звідси далі на захід, до германських племен. Згодом, пиво стало національним напоєм німців й англійців. У нас з тих забутих часів залишилося слово "підхмелитися".

Літописець Володимира Великого, записавши "Русі єсть веселіє пити", цілком не мав на думці вразити або понизити шляхетних руських лицарів та інших громадян тогочасної української імперії, а навпаки, хвалив і закріпив на письмі їхні високоякісні прикмети характеру. Куди докладніше подибуємо те саме в чужинних хроніках і лицарських загах. Ніякі товариські збори чи гостинні прийняття не могли відбутися без достатньої кількості напоїв. Так само купецькі трансакції і політичні розмови все були при кухлях вина, пива і горілки. Розумний і визначний організатор, цар Карло Великий, створив на заході перші коршми, місця загального і високоціненого товариського життя. В середньовіччі до доброго виховання належало те, щоб прийняти гостей так, щоб вони, вкінці, лежали "під столами". Це був вияв сердечності і справжньої дружби. Але гість з "твердою головою" викликав би опісля обурення всього товариства, якщо б уперто виявив свою тверезість: він був зобов'язаний, саме, згаданим добрим тоном — добровільно йти слідом своїх кумпанів і звалитися хоч-не-хоч "під лавку".

Лицарі, які звертали увагу на свою шляхетну особу, мусіли мати прикмети не тільки самого героя, але теж доброго товариша від чаші і кухля. Наприклад, у Німеччині були по княжих дворах якісь ближче невідомі сьогодні спеці від пиття. Ця мода не обмежувалась тільки до лицарства. Знаємо, що трибунал, приймаючи кандидатів на суддів, піддавав їх пробі "пиворізанія", щоб, як згадується в старовинних актах, "шановному колегію не приносити сорому".

Були теж і часи стриманости, отже, часи подібні до тих, в яких діяло львівське товариство "Відродження". Протектором "не-попивающих" був цар Карло V. Але дещо пізніше, знову прийшли "до голосу" "шляхетні трунки". Коли саксонський князь Християн II прощався з царем Рудольфом II, який гостив його у Празі, полякував цареві, висловлюючи йому свій подив за таке шляхетне прийняття, "що

він ні однієї хвилини не був тверезий". Так записали тогочасні хронікарі!

Нема що й згадувати про наших запорожців. Відомо, що горілка була сильним національно-освідомним чинником, а для плебсу — вершком шляхетної забави було, наприклад, розкластися на шляху так, щоб чумаки були змушені з'їздити з дороги в бік. З перебігу воєн Хмельницького знаємо, що польські князі і полководці виїздили на війну з цілими таборами горілок і вин, і в їхніх шатрах стояли крендеси з напоями і різаним склом.

І, звичайно, не аби яку участь у веселостях життя брали студенти. т.зв. "пиворізи". Про їхній побут написав повість проф. Чапленко, чим викликав обурення деяких земляків, що згідно з моєю думкою, було першою ознакою, що надходить мода тверезости.

Ті всі пиворізи, мандрівні спудеї і дячки, не тільки добре випивали, але теж, звичайно, складали ще й вірші. Ось один з них:

"Котрий мовет, чоловік добре випиваєт,
Теди такому Пан Бог на пиво даваєт.
Хоч сей то і так правят — же не диво,
Однак добре гди втроха горло промочило.
До людей виразніше будет глаголати,
І в церкві на крилосі гладше заспівати.
За чим, панове, собі здорові бувайте,
А гделиколвек пиво, добре потягайте.
А в голові здоровий все не перебирай.
Да вшелякий напиток заровно випивай.
А хто едно що любить, того і держися,
Хоч штани застав, іди в коршму, напийся".

В минулому столітті багато відомих людей належало до веселого товариства п'яниць. Промовчуючи скромно наших визначних людей, згадаємо хоч би Бетговена, Гете, Ніцше, Бальзака й інших, яких є чимало.

Сьогодні ми знову в добі тверезости. Людина не то п'яна, але "легко зав'яна", викликає загальне згіршення. Пісня "Піймо, друзі, грай музика" — сьогодні це прикрий дисонанс.

І, може, це одинокий поступ, який можемо відзначити в історії культури європейських народів.

ПОВОЄННІ ГЕРОЇ

Маленький Івась: — Тату, що то за їден вцера ноцував у нас, як тибє не було вдома. бо ти робив на ніщну зміну?

Тато: — О, синку, це бувший вояк І-ої Української Дивізії, герой другої світової війни.

Івась: — Ова, що то мяні за гирой, що боявся сам у кімнаті спати і все кликав насу маму...

П О Д У Ш К А

Вже більш місяця нас шістьох сиділо в тюремній камері. Дні проходили без змін. Кожний знав уже історію про іншого спів'язня до подробиць: за що, чому, коли й як... Ми переповідали собі ті історії не тому, щоби проминув час, але ще й тому, бо кожний бачив у спів'язнях таких, що признавали право не за судовою владою. І це, власне, було для кожного певною моральною підпорою.

Так було аж до минулого тижня. І від понеділка воно зачалось...

Того дня прийшла комісія. Переглянули й знайшли... причину, що на нашій келії, завдовжки в три і шириною в два метри, забагато вільного місця. І ще таки того самого дня, в понеділок, прийшло до нас двох нових й у вівторок — ще двох.

— Життя погіршилось! — впевняв згіршливо вголос рудий вломник, що був нашим старостою, і показав кивком голови на новоприбулих.

Та це не міняло справи. В камері стало зовсім обмаль місця. Ми влаштувалися так, що завжди, як двох "проходжувалось", інші були змушені сидіти попід стіною.

Така густота серед мешканців камери була, очевидно, неприємною для нашої шістки. Але прихід "нових" мав теж і добрі сторони; це були якраз свіжі історії, які вони почали розповідати.

Історія перших двох — тих, що прийшли в понеділок, не були аж такі, щоб збудити надзвичайне враження. Одного посадили за те, що вказав вломникам, не задля наживи, а задля ревнощів, об'єкт, тобто, докладніше, вказав на помешкання своєї колишньої судженої, яка його покинула і знайшла собі іншого. — Випадок хотів, — казав, — що довірені мої люди дістались насамперед до тої кімнати, в якій зле функціонувала газова пічка. На добавку, попсувався їм теж електричний ліхтар. Отож, підчас гарячкової праці, шукаючи пильно за гідними уваги речами, один з нах засвітив сірника. Стався раптовий вибух. Словом, одного важко поранило, а другого — теж зловили. Вони й сказали все до чиста, і я, так сказати б, ні за цапову душу, примандрував сюди.

— Ну, і скажіть самі, — кінчав зворушливо, — чи я винен, що пічка "газувала"? Та скарга цієї жертви попсовано-

го технічного здобутку в помешканні колишньої судженої викликала лише загальний сміх.

У другого історія була інша. Він був фанатиком кінних перегонів. А з цим зв'язана гра. А з грою — гроші. А гроші були в касі. І він був касиром...

І від того пішло. Спочатку, казав, взяв мало, бо думав, виграю і вложу у залізні сховки. Це не йшло. Тоді я постановив відразу, за одним махом, віддати все й залишити щедо для себе. Я взяв сто тисяч і поставив на найкращого коня. І все йшло добре. Мій кінь біг перших сто метрів, як наелектризований... Та сталось нещастя. Джокей нервово не видержав, чи що, хто його знає, і за сильно вдарив коня. Той ірвонувся так нагло вперед, що жокей злетів, як достигле яблуко, а кінь, скочивши дещо вбік, розгубився, і сам-саміський прийшов до мети — восьмий.

— Який номер мав твій кінь? — філософськи спитав староста.

— П'ять! — товарищу.

— От, дурень ти! — сказав уголос рудий. — Твоє щастя — це вісімка! Вісім, дурню, розумієш? Кінь прийшов до мети восьмий і ти прийшов у нашу камеру — теж восьмий. Коли ж тепер вийдеш звідси, то став на той номер!

Присутні розсміялись. Але не всі. Жертва тоталізатора сприйняла це як найкращу пораду.

— О, бачите, я й сам про це не подумав. Слово честі, що правда! Геніяльна думка!

Мабуть вигуки того, хто поставив на п'ятку, або й посміхи цілої камери, викликали увагу вартового. Він відкрив двері й спитав, чого тут неспокійно. — Як ще раз таке притрапиться, — кричав, — то напишу карний рапорт.

Хоч-не-хоч, довелось продовжувати дальші історії — пошепки.

Історія третього була складніша. Він розпочав від того, що розжатився так, що спочатку не міг слова вимовити. Згодом, заспокоївшись, почав говорити:

— Слово честі, в усій цій історії я нічого не винен! Я одружений; моя жінка — страшний змерзлюх. Все взимі мерзли їй у ліжку ноги. Як я не старався, годі було їх розігріти. За порадою своїх друзів я пішов до аптеки й купив гумову подушку. На гарячу всду. І не дещо помогло...

“Цувакс” нашої камери призадумався. Видко було, що спомин про дружину переніс його у мрійливу країну. Зго-

дом, він знову продовжував:

— Аж стався несподівано неприємний випадок. Яюсь дружина, підчас сну, налягла на подушку так сильно, що подушка лопнула. Дружина спала й нічого не чула. І так у вологому й холодному ліжку пролежала кілька годин. Як пробудилася, дістала дрижаки і гарячку. Тож, коли я прийшов ранком з фабрики, — працював я тоді якраз на нічній зміні, — застав удома хвору дружину. Я до лікаря, а його немає! Я до другого — теж кудись зник. Потелефонував я до Лікарської Рятункової Станції. Звідтіля відповіли, що рятують лише тих, хто став жертвою нещасливого випадку. Це мене обурило. “Що, кажу, ви собі жарти строїте? А те, що подушка лопнула і мало що не затопила в ліжку моєї дружини, не випадок? Чи ви гадаєте, що як у мене в ліжку мокро, то немає причини до катастрофи?” Очевидно, я мусів їм до того сказати кілька терпких і нецензурних слів. Вони, врешті, записали мою точну адресу. Я, дурень, був такий наївний, що ще ждав на них! А вони, — як це опісля виявилось, — записали адресу на те, щоб передати справу до суду за образу чести державної установи...

Те треба вам й згадувати, що моя нічна зміна на фабриці — пропала. Треба було шукати щось іншого.

Багато часу проминуло від тієї пам'ятної ночі. Минула зима і прийшло літо. Дружина трохи видужала. Я взяв у банку позичку, стягнувся з останнього пента і вислав її на курорт. Хай, думаю, здоров'я поправить. За місяць вернулась здоровенька! Така, що аж людей ревнощі збирають. Як весняна квітка!

Прийшла осінь. В один осінній день прийшов лист. З суду. Обвинувачували мене в тому, що я нарушив гонор державної установи. Новий клопіт! Скільки я не находився, скільки грошей не коштували адвокати, врешті-решт справу закінчили. Я заплатив штраф. Словом, пропати мої двотижневі заробітки...

Коли скінчився той клопіт, то настала зима. А взимі, знаєте, дружина моя мерзне в ноги. Чекай, гадаю собі, тепер аптека мене не набере! І пішов то крамниці з електроприладдям, і купив дружині електричну подушку. Хай гріється скільки захоче й не нарікає, що в ліжку мокро.

Тішилася дружина новим здобутком техніки, аж прийшла знову одна фатальна ніч. Жінка положилася до ліжка, включивши перед тим струм. А техніка, знаєте, часом хи-

мерна. Щось там в цій подушці лопнуло, чи увірвалось, і виникла перерва, сказати б по-українськи, “курцшлюс”.

Прийшов я пізно ввечорі з клубу, а жінка мов у пропасниці. Трясється ціла й горланить:

— Рятуй, бо через кляту подушку лихоманка затрясе мене на смерть!

Кинувсь я на поміч. Ледве відірвав дружину від тієї електричної штуки.

— Та це ще далеко не все, — зітхнув оповідач. — Я дав направити подушку і за деякий час все йшло гаразд. Аж однієї ночі знову подушка зашрайкувала. Щось там у цій штуці попсувалось. А з того іскра, а з іскри --- вогонь. Дружина й не спам'яталась гаразд, як ціле ліжко стояло в полум'ю. Поки видобулася зі спальні, чи треба ще й казати про те, що сталось? Поки позбігались сусіди, хата пішла з димом.

Розпочалось слідство. І тут вийшло на яву, що тиждень перед нещастям власник убезпечив хату на таку високу суму, що, дійсно, була причина до підозріння. І скільки я не доказував, що я до тієї цілої справи непричетний, що лікую в шпиталі важко попечену дружину, все одно не помогло. Пришили мені справу, що я, мовляв, на спілку з домовласником це все приготував. Що тепер вийде з цього всього, ніяк не второпаю.

— А дружина? — спитав котрийсь.

— Дружина — в лічниці! — простогнала жертва електричної подушки.

— От, має хлоп щастя! — вигукнув рудий. Згоріла йому хата, а влада зразу йому і дружині дала окремі помешкання!

Заувага була, мабуть, не дуже влучна, бо ніхто не сміявся. “Злодій має теж серце”, каже стара тюремна приповідка, тож і тут, в тюремній камері співчували...

Тепер прийшла черга на четвертого. Він сидів згорблений на долівці і з вибалушеними очима вдивлявся кудись в уявлену далечінь.

— Ну, говори тепер ти! — сказав до нього рудий. — Тепер твоя черга.

Той перевів погляд на старосту, поворушив трохи губами й замахав руками, як підстрелена птиця — крилами.

Ми ніколи не дізнались про те, за що він сидить. Він був — німий!

Акакій Шпілька

КІНЬ ТА СВИНЯ

(Б а й к а)

Свиня, вернувшись з війни,
Де не була ні в якій скруті,
Всі виставила ордени,
Мовляв, — за подвиги здобуті,
Мовляв, — і я уже не та —
Від орденів аж золота...
Та раптом чує від коня:
— “Ти всеодно — свиня!”

ІВАН МАНИЛО

РІДКИЙ ВИПАДОК

Помер багач і пішов до неба. Там справили йому величаве прийняття, з музикою й співами.

За кілька місяців помер бідний сусід того багача і теж пішов до неба. Там лише записали його до небесного реєстру, без ніякої паради.

Це обурило бідняка.

— Що тут за порядки? — спитав Святого Петра. — Як приходить до неба багач, то йому справляють велику параду, а як бідний, то його ніхто не привітає...

Святий Угодник приязно посміхнувся й каже:

— Чоловіче, не нервуйся. Бідаків приймаємо в небі кожного дня, а багач входить до неба один на сто років. От, тому й робимо таку параду...

ГАРНЕ ТОВАРИСТВО

В "Юнійон Парку", в Нью-Йорку, сиділо над ранком троє людей. Двоє з них робили рухи, нібито ловили рибу. Ніби тримають вудки опісля підкидають угору, змінюють хробачка, і знову закидають наново "в воду". Поміж ними сидів третій, цілком спокійно.

Декілька хвилин приглядався цій картині поліціант.

— Слухайте, — звернувся він до того, що сидів спокійно, — це ваші друзі?

Спокійний кивнув головою.

— В такому разі заберіть їх звідтіля геть, і то негайно!

Спокійний знову мовчки кивнув головою і почав пильно робити такі рухи, начебто веслував...

ОБОЄ ХОТІЛИ ОДНОГО...

Пара закоханих сидить в Парку Чакабуко, в Буенос-Айресі. Вона, приголубившись до нього, каже:

— Дороженький, скільки то часу вже ходимо разом... А я ще дотепер не пізнала твою родину. Хотіла б пізнати твого батька...

— Я теж! — перебив він.

НАЙКОРОТША НОВЕЛЯ

В ресторані сиділо їх двоє. Коли скінчилося пиття, розмова зійшла про духів.

— Я не вірю в духи — сказав Василь.

— А я вірю! — рішуче відповів Іван, і — зник.

ГУМОР І САТИРА В ПОЕЗІЇ О. ОЛЕСЯ

Сучасні читачі української сатири і гумору може й не знають про те, що О. Олесь написав чимало гумористично-сатиричних віршів, як теж і те, що він був одним з основників і редактором гумористичного журналу "СМІХ", який виходив у Відні в рр. 1920-21, і був, мабуть, першим українським журналом гумору і сатири на чужині, що підкреслював явно політичний аспект журналу. Для інформації подаємо, що в журналі співпрацювали ще, крім Олесь, Хомик, Черкасенко, А. Крушельницький і Мурський. Ілюстрували журнал, для браку відповідних українських карикатуристів, австрійці Герберт Остерзетцер і Франц Пляхи.

Більшість своїх віршів підписував Олесь псевдом "Валентін". Ось деякі з них:

—**—
*—

Месіє, Месіє! Од місій спаси!
В далекі, далекі краї однеси,
В пустелю Сагари, або на бігун,
Де б міг я торкнутись занедбаних струн.

Але говорили мені вже давно,
Що в Африці наші купують майно,
Що нам пошастило: один отаман
За пів мільйона придбав караван.

Що з неграми ми в найтіснішій зв'язку,
Що безліч вагонів купили піску,
Що швидко вертаєм для важних нарад,
А також, звичайно, по гроші назад.

Втечу на бігун я, але вже і там
Щастить починає нечувано нам.
І можна сказати, вже два бігуни
Наділи, як море, широкі штани.

Вже прапор наш має на двох бігунах,
Як два оселедці на вірних синах.
Лишається Київ узяти і край,
Але, моя пісне, про Відень співай.

Б А Й К А

Горіла хата. Три брати
Скажено гризлись, як хорти,
Один ес-ером здавна звавсь,
Ес-деком другий величавсь,
А третій брат
Був хлібороб і демократ.

“Мені гасити!” — всяк кричав;
“На це я маю більше прав,
За мною весь народ, земля,
Так чом стояти мушу я?”
— “Куди?! Не лізь, бо задушу,

Я сам пожежу загашу!”
Горіла хата! Вже давно
Палало в ній усе майно.
Згоріли крокви, дах згорів,
Огонь вже стіни звірем їв.
А три брати
Кричали й гризлись, як хорти.

Тяглась би довго суперечка,
Та тут вмішалася овечка:
“Гей, схаменіться, земляки,
Покиньте всі свої сварки,
Бо доведеться вам без хати
Зимою в полі ночувати”.

“Гасить гуртом!” — вівця кричить,
Але в цю мить
Упали стіни. Дим сховав
Усіх, хто довго так кричав...
Вівця ж упала й помолилась,
Що не людиною вродилась.

Степан Вусатий

КАЗКА ДЛЯ ПОЛТИКІВ

І настане час, коли колесо історії нарешті повернеться і почне котитися в нашу сторону. У третій світовій війні, що її почне північний ведмідь для встановлення колимсько-воркутського царства, він буде розбитий.

І покличуть переможці представників усіх визволених народів і питатимуть їх, як вони бажають улаштувати своє життя: далі творити спільну "родіну" з переможеним поневолювачем, тільки під іншими капелюхами, чи хочуть свої саможиттєві держави творити.

І приходитимуть представники визволених народів поазбучно перед переможців і заявлятимуть чого хочуть їхні народи.

Прийдуть азербайджанці:

— Чого хочете?

— Незалежної Азербайджанії.

— Ідїть і майте!

Прийдуть білоруси:

— Незалежної Білорусії.

— Ідїть. Матимете!

Грузини:

— Незалежної Грузії.

— Матимете!

Донські козаки:

— Незалежного Дону.

— Дається вам!

Еге ж! Бачу, шановний читачу, як підсміхаєтесь! У цій казці, все, мовляв, так легесенько проходить, як по маслі. Ні зупинок, ні перебоїв, ні перешкод ніякісіньких. Отже ні! Буде й це.

Так гладко йтиме аж до малярів, поляків і румунів. З ними й зацокається.

Спитають малярів:

— Чого хочете?

— Незалежної Малярщини, разом з Карпатською Україною!

— Малярщину матимете, — відповідать їм переможці, — а з Карпатською Україною почекайте, що українці на це скажуть...

Поляки:

— Незалежней Польські, і хоч надобавку українські землі по Збруч, коли земе одзискане і Вильно вже від нас відібрали...

— Корінну Польщу матимете. А з українськими західними землями почекайте, що українці скажуть...

Румуни:

— Великої Румунії з Бесарабією й Буковиною! Хотіли б і Трансністрію, коли б можна...

За турками мали покликати українців. Та оне нараз, у вестибюлі, де ждали представники поневоленних народів, зчинилася суматоха. Замаляли у повітрі кулаки, полетіло видерте з чуприн волосся, почулися вигуки:

— Зрадники!

— Непередрішенні!

— Опортуністи!

— Фашисти!

Посилають переможні своїх експертів довідатись, що сталося. Поглянули вони, повернулись і звітують:

— Це українські представники між собою посперечались...

Вийшли турки — покликали українців.

Загуло у вестибюлі, зашуміло. затріщали всі двері і до офісу, де сиділи переможці, лявіною, з грюкотом-стукотом, увірвалися чи не з сотня українських політиків. Це ж бо прийшли представники всіх українських центрів, усіх середовищ, угруповань, партій, організацій, братств і сестринств, щоб гідно, по своєму, українську справу захищати. І всі пруться вперед, всі ліктями до столу, всі тиснуться, щоб ближче до переможців.

Злякалися переможні, на столи повисакаували, через вікна вивтікати хотіли.

— Ой, що це таке? — питають.

— Заспокійтеся, панове! Це українська політична діяльність так проявляється, — пояснив хтось з переможців, що бував на зборах української політичної еміграції. Та це нічого небезпечного. Вони хіба між собою поб'ються.

Нас, напевно, не чіпатимуть...

Успокоїлись переможці, коло столів посідали й питають:

— Хто ж з вас представники українського народу?

— Ми, УНРада, легітимний уряд УНР на вигнанні...

Всі не-урадівці різними голосами закричали:

— Не уряд вони легітимний а зрадники! Непередрішенці! З Кацабами пактували! Геть!

Як втихомирилось, вдруге питають переможці:

— Хто ж тоді з вас представники українського народу?

— Ми, гетьманці-державники...

Всі не-гетьманці диким хором закричали:

— Не державники вони, а зрадники! Федералісти! Готову українську державу в 1918 році загубили!.. Геть!

Як втихомирилось, втретє питають переможці:

— Ну, то хто ж тоді з вас представники українського народу?

— Ми, УГВР-а, одинокі представники воюючої України.

Всі не-угаверівці підняли страшний вереск:

— Ніякі вони представники, а узурпатори! Самозванці! Бунтівники! Геть!

Таке повторялось стільки разів, скільки в офісі було центрів, середовищ, груп, партій...

Глянули на це переможці, послухали, покивали головами на всі боки, і врешті заявили нашим політикам:

— Вийдіть, панове українці, на хвилину. Проблема України така заплутана, що ми мусимо у вашій справі зробити нараду...

Послушно вийшли українські представники, попускавши голови, а переможці стали раду радити:

— Що ж нам, панове робити з тими українцями? Дати їм державу, чи не дати? Щось вони дуже розсварені. Щоб пізніше між собою не бились?

— Дати.

— Не дати, бо клопіт з ними матимемо...

— Влучімо їх до якоїсь іншої держави і хай собі з ними голову морочить...

— Встановім над ними протекторат Об'єднаних Націй...

Тут встає гаспадін Тимофей Кнутов, що був для переможців за експерта від східньо-європейських справ:

— Гаспада переможци, — говорить їм, — українці о-чень хароший народ. Тільки вони не звикли до своєї держави. Вони люблять мати над собою опікуна. Русский народ

довгі роки був для них добрим опікуном, жив разом з ними в одній державі і ніколи не мав з ними ніякої ссори. Прилучіте їх знову до Росії, а тоді і ви гаспада, і світ, і історія знову матиме спокій з українцями на довгі віки...

Заплескали в долоні урадувані переможці:

— О'кей!

— Згода!

— Хай так буде!

І знову Україну Москві віддали...

ДОБРА ПОСЛУГА

— Чому ж ти, властиво, розбила цю старинну вазу?

— Бо іншої під рукою не мала...

П О Я С Н И В

Відбувається з'їзд комуністичної партії в Москві. При слові новий вождь:

— Товариші! Сталін — жорстокий вбивця і варвар, фальшивник історії й сатрап!

На залі спокій і тиша. Ніхто, здається, навіть не дихає. Всі завмерли з остраху. Присутні не знають, чи це говорить секретар партії, чи, може, якийсь буржуазний націоналіст підгодував своє обличчя на “подобіє” нового вождя “трудящих” і, діставшись на партійну трибуну завдяки закордонним шпигунам, валяє дурака.

Так чи інакше, по залі пройшов подих смерти.

— І що тепер буде? — майнуло крізь голову тисящі делегатів.

А Хрущов, виставивши свої золоті зуби, не то засміявся, не то заіржав:

— Немає вже чого боятись! Ви тепер вже навіть і не товариші, а — пани!

Холодні дрожаки пронеслися поміж кріслами. Кожний мимоволі нагадав з пам'яті вірш Тичини:

“Всіх панів д'одної ями...”

Делегати ще більше принишкли. Якби так був у цю хвилину хтось хотів зфільмувати це видовище, нічого було б не вийшло. Ні один з присутніх не мав обличчя...

Та Хрущов цього видовища не злякався. Він уже й не таке бачив. Тож стахановськими методами викінчував генія людства:

— Він підніс культ своєї особи, хоча Ленін давно казав його “унічтожить”.

Деякі делегати обережно переглянулися. В цих поглядах можна було і без побільшаючого скла вичитати: “А, бачите? Так теж і сталося, як говорили: дорога партія допомогла “батькові трудящих” переставитись на той світ”.

І знову тиша.

Це ще далеко не спокій, ні. Це тільки хвилина передишки. Хрущов пригадував якраз аргументи з пребагатого сталінського арсеналу:

— Він винен смерті безвинних людей, він садист і мерзенний вбивця своєї дружини...

Коли обвинувачення продовжувалось, присутні на залі делегати стали дещо відважнішими. Впевнившись у тому, що

це дійсно Хрущов у своїй власній безформній формі гупає словами, мов ковальським міхом, вони піднесли дещо вище свої соціалістично-зацікавлені голови. Дехто, для відваги, сплюнув.

А Хрущов, кінчаючи, сказав:

— У кого есть какой вопрос, пожалуйста!

Притишений шерех понісся між приввними. Пухкенькі обличчя сталінських обранців, почувши те, про що у вільному світі цвірінькали горобці, уподібнолись до лісових мухоморів. І хоча думка червяком в'їдалась під серце про те, що буде далі, дехто відважився написати Хрущову запитання.

Написані на папірчиках “вопроси” мандрували з задніх рядів крісел у передні, а там, за чергою, передавали на стіл, до Хрущова.

Коли ж горлянка вождя “трудящих” трохи відсвіжилась склянкою “настоящої русскої”, Хрущов підійшов до стола на якому лежало кілька скручених у трубочки папірчиків з запитаннями. Він взяв один з них, розвинув і вголос прочитав на повні груди:

“Якщо Сталін був такий, як ви, товаришу, його тут описали. то чому ви не виступили проти нього раніше?”

Скінчив й обвів поглядом занімилу залю.

— Хто написав цей вопрос?

Ніхто не відповідав.

Хрущов повторив питання вдруге:

— Хто, питаю, написав це запитання?

І знову мовчанка. Ніхто не мав відваги ризкувати.

Кілька хвилин пізніше, Хрущов, потрясаючи в повітрі білою карткою, прохрипів:

— Питаю востанне: хто писав це запитання?

На залі тиша і страх. Присутніх залишила відвага, щоб признатись до написання запиту.

Тоді Хрущов кинув на залю презирливий погляд. зімняв у кулаці одержаний свисток паперу з запитанням і відповів:

— З цих самих причин!...

О' Кей

НАРЕШТІ СКАЗАВ ПРАВДУ

— Бачиш, чоловіче! Син приніс найгірше свідощтво із усієї кляси. Цікаво, що був би сказав на те твій тато, як би ти був таке приніс?

— Нічого!

— Якто: нічого? За таке свідощтво?

— Так, бо мій тато був глухонімний!

— Як перечитаєте проєкт, то поговоріть про цю справу в клубі з приятелями, запитайте що скаже дружина і службовики у вашому відділі, і тоді щойно винесете свою власну постанову.

К О М І К

Раз якось покликано на Варшавський замок одного відомого польського коміка, щоб він трохи розвеселив засмученого президента республіки.

Але поки ще комік мав нагоду виявити свій талант, президент повів його по замку і показував свої аристократичні апартаменти.

— Тут — каже президент — моя спальня. Хай вас не дивує те, що тут таке багатство, але будьте певні, що за кілька років кожний робітник у Польщі матиме таку саму чудово устатковану спальню.

— А це, — каже далі президент, показуючи свою вітальню, — кімната, в якій приймаю гостей. Хоч тут і багатства всякого чимало, однак запевняю вас, що й таку вітальню кожний трудящий в Польщі матиме вже чебез кілька років.

— А тут знову мій робочий кабінет, — каже президент, показуючи комікові кімнату, прибрану дуже буржуазно.

— Але це нічого, — додав президент, — під комуністичною владою кожний робітник матиме такий робочий кабінет уже через кілька років.

Глянув комік на президента й каже: — Дозвольте спитати, товаришу президенте, чого ж властиво мене викликали до вас, коли ви вмієте краще за мене розповідати такі цікаві анекдоти?

Стоїть хата край села.
На ній стріхи вже нема...
І домашню всю тварину
Потягнули за данину!

Федь Триндик

“ЛІТЕРАТУРНІ ПАРОДІЇ”

(Кілька літ перед II світовою війною вийшла друком у Львові збірка Федя Триндика, п.н. “Літературні Пародії”, яка й донині не втратила своєї актуальної і гострої сатири. З цієї збірки передруковуємо деякі твори талановитого автора, який пропав без вісті в часі першої большевицької окупації ЗУЗ).

О л е с ь Б а б і й

Визначний лірико-епік. Проте, як поет менше відомий — публіка не має часу прочитати його поезій. Перейшов на повість. Характер м'який, ліричний; темперамент живий; любить жіноцтво. Одним словом — бабій.

С П О М И Н

Як я був ще мале хлоп'ятко
І не носив я ще порток, —
За те, що не послухав батька
Дістав я патиком в задок.

Я вибіг в сад, впав на коліна
І очі я до неба звів.
“О, Боже! Боже мій єдиний!
Рятуй мене від патиків!

О, Йосифе із Назарету,
Ти чуєш мій дитячий крик...
І враз почув я, що поетом
Мене зробив оцей патик.

С в я т о с л а в Г о р д и н с ь к и й

Жив довший час у Парижу і цим способом доказав, що

“і в Парижу не зроблять з вівса рижу”. Поет елегантний, талановитий. До того має щастя.

ПОЕТОВІ В АЛЬБОМ

Мотто: Найліпше лиш мило Кадум. І лиш чо-
коляда Мен'є. (“Назустріч”)

Мистець-маляр, сатирик ти й поет.
В Парижі ти, як бачу, малював афіші,
Додаючи до кожного сонет.
Одні з них були ліпші, другі гірші.

Значить — твоя там муза осяйна
Стояла лиш на висоті пляката.
Та ти приїхав тут і — муза таж сама
Зробила з тебе — лавреата.

І в а с ь К е р н и ц ь к и й

Автор ще молоденький — почав з гусят. Потім за-
вансував до телят. Згодом до коров. Ось він уже й поганяч
— та замість перейти до коней — він став письменником.

ПОМИНКИ ПО СТАРІЙ ХАТІ

Маланюкової хати вже нема. В селі була вона одна-
однісінька. Мала сто літ і мало не по самі вікна вросла у
землю. Нині до схід сонця Сенько Маланюк скликав сусі-
дів, вони підрізали трухляві слупки, здорово підперлися
дрючками, крикнули: — Гей, рруп! — і зі старої хати за-
лишилась купа пороху.

І тепер Сенько Маланюк гречно просить сусідів сідати
і частує їх по келишку.

— Та що си там будеш робив видаток, Сеньку — мо-
вить псважний газда Панько Кожух. — Пий здоровий...

-- Дай Боже, всім!

Сусіди п'ють і закушують.

--О, вистоялася старенька — мовить знову Панько
Кожух. — Кажіть і так і сяк, але своє витримала.

— Ая — потакує сусідський парубок Юрко. — Нажи-
лася небіжка.

— Оповідали мені небіжчик татуньо — почав Дмитро

Горбовий. — а їм знову оповідали дідуньо, — а мені вже самому буде на Покрови п'ятдесят і... і... видите, не тямлю — три або п'ять — ну, то мовлю, оповідали, що та хата була перша на тім пляцу. Як прийшов перший Маланюк, тому сто літ, то зо всіх боків тут був пустар. А дивіться: тепер цілий той кут — самих Маланюків. Пів села.

— Коренастий був хлоп, — зажартував Юрко і всі засміялися. — Тепер таких нема...

— Що дивуватися — сказав Панько. — Такий тепер крипір на світі...

— Куріть! — припрошує Маланюк і подає пачку махорки, а Юрко несподівано каже:

— Ага, що-м чув... Десь там — той-во — Керничного Івасьо — той, що до шкіл їздив — десь там чисто описав Сенькову хату! Оповідала Ганка, що слухала в дяка — всьо, каже, рихтиг, так як там є, навіть про образи і про скриню...

Всі глипнули на Юрка, Сенько з острахом. Панько Кожух запитався річево:

— А то на що? До спису?

— Та де — каже Юрко — до газети... Так-во — панам ніби, що вони не знають, як то нарід живе простий... Так на читане...

— Дивіться, дивіться!..

Дмитро Горбовий широко хитав головою.

— То він ся вже вивчив? — питає по хвилині Юрка, як найліпше поінформованого.

— Вивчив — потвердив Юрко. — Казав старий, що тамтого року дістав сьвідощтво.

— Не 'нав — на що тепер б'є...? — спитав знову Дмитро Горбовий, ніби знехотя.

— Та він десь там пише в газеті — пояснив Юрко. — Ведлуг того, що ся в світі діє. Таку політику. Старий ся тішить: а мій, каже, Івасьо, вже дочекався, хліба!..

— Ая ... — притакнув Панько Кожух. — Кажіть і так і сяк. Все то не буде так крипірував, як старий... А як буде ся пильнував — то і собі приспорить і старому поможе. Ая... Тільки тра слухати... А вотой-во — Данилкового Яндрій. Добру мав службу, але не шанувався, тільки гусясюся. а тенди а сенди, ніц іно анцуги, а дзигари, а гербата — а пани авс! — і тепер крипірує... Ая!.. О, на то нема

шпасу... А той — мовиш — пише?

— Пише... В газеті...

— Газета не все правду пише — почав Дмитро Горбовий, але Панько перервав:

— Видно мав ладне письмо і 'го взяли. Ая... Басемчуків Юрко, той що є в суді — також десь там має ладне письмо. Казав старий, що ліпше, як пан сендзя...

— Слухайте і вірте. Як то може бути?

— Я там не знаю, але що старий тішиться — то рихтиг. Був Юрко в неділю в дома, то як Пилиписі виписав подане, то най ся сховає адокат! Дзісейши справи до розпожондзенья і так далі — так вам то виписав, аж 'ім ся за голову вхопив... Той — Керничного — так іше не потрафить.

— А, ні — potwierдили всі кругом.

Газди помовчали.

— Ну, але ми гаду-гаду, а ту треба братися до роботи — став з місяця перший Панько. — Будь здоровий, Сеньку! Як будеш їхав до міста, то дай знати,

— Дякую вам, господарі, щосьте ми услужили.

— Нема за що — відповів за всіх Панько і газди забралися.

А Сенько обійшов руїни, копнув ногою одну спорохнявілу бельку, другу — але весь час відчував, що в його душі щось неспокійно.

— І нашо мене вчипився? — подумав злісно. — Треба 'му було описувати мою хату!... А приходив, ая... Дивився.. Іно, було гони патиком... Тепер ще готові податок підвищити...

Сенько був неспокійний і журився.

Наталя Лівницька-Холодна

Хто з нас — прочитавши “Вогонь і попіл” — не закохався в авторці? Її поетичні образи — високомистецькі. Її вірш — одна краса, її мова — як чисте джерело, її очі — вогонь, її уста... (бачите, як легко перехопитися закоханому критикові).

Мотто: Ти ще прийдеш? Я буду ждати...

(“Вогонь і попіл”)

І ти прийшов! Прийшов, коханий!

І я була сама.
Ти був від сподівань п'яний
І п'яна була я.
Ти взяв за руку — я зомліла.
Вогнем горіли очі.
І так дивно тремтіли коліна
Мої дівочі.
Ти мене цілував так палко!
Лунав твого тіла спів.
Я лиш боялася: жалко —
Якби він — не посмів...
Але ти посмів, коханий!
Ти посмів так міцно, ах!...
І ніч була мов п'яна,
Вся в огнях.

Е в г е н М а л а н ю к

Найзамітніший поет доби. Динамічний, як стихія. Як буря. По думці Е. Маланюка — це найбільший поет від часів Шевченка.

Кажуть, що від трьох літ повторюється. — але, чи стихії природи не повторюються — і то що-року?

К А Р М Е Н

Я очарован. Жду тебе мов п'ян,
Страшна й отруйна Карменсіто.
Твоя поваба, твій гадючий стан
Мене палить, як сонце літом.

Прийшла. Як фатум. Зпід едвабу
Розкрила безсоромно лоно голе.
О, стережись, пекольна бабо!
Бо буде гул, бо буде брязкіт, дике поле.

Завирували ми. Тріщить епоха.
Мій ямб задихан, едwab пірван.
Імлистий час землі розірван.
(Відьма оха).

Вирує тьха. Движить в посадах дім.

Кричать так страшно очі в п'їтму.
І раптом: лискавка і грїм.
У мене. В вїдму.

—*—

Втишилась буря. Вільний творчий спокїй
І ясне небо і погїдна кров
Там, де шалїв епохи гул жорстокий.

— — — — —
Що це? Хмариться знов?

Богдан Кравцїв

Поет волюнтаристичного сентименталїзму, тобто галицького вїстникїзму. У ранній своїй творчостї, — як це видно із збїрки “Промїні”, — поет мав деякий вплив на Павла Тичину. Згодом — у тюрмї — як і слїд шануючому себе поетовї, — автор написав “Тюремні сонети” (Ідею, як знаємо, підхопив Іван Франко — і собї ж написав “Тюремні сонети”). Вийшовши з тюрми, поет переспївав “Пїсню пїсень”, що її нудно і прозою написав колись Соломон. А тому, що і Тичина, і Франко, і Соломон були великі поети, — отже й Кравцїв є великий поет.

СКОРБНИЙ ПОЕТ

Кравцїв: “Промїні”

Тичина: “Соняшні клярнети”

Христос воскрес, Богдане!
(В кїмнатї дими муром)
Що так виводиш певно
Своїм ти вїчним п'юром?

Христос воскрес? Не чув я,
Не вїдаю, не знаю.
Бо про Рїздво Христове
Я вїршики складаю.

Як дуки із почотом
Вїдвідали Ісуса.
(А не як вїрні учні
Ішли до Емауса).

Проходили по полю

(На полі вітер віє)
Не — зелень зеленіє
А білий сніг біліє.

Сказав і вперед себе
Глядів Богдан без впину.
Я глянув — усміхнувся...
(Бо я пізнав Тичину)

Г а л а к т і о н Ч і п к а

Одинокий нині фейлетоніст і гуморист. І тому заслуговує на те, щоб влячний нарід за стільки літ гумористичної діяльності вибрав його послом. Як фейлетоніст — він є рівночасно суперарбітер в усяких конфліктах. Через те йому часто перепадається. Що-правда — то він деколи стріляє... — іншими словами є визначний у нас мисливий (поруч “Великого Ловчого” — найбільший).

В Е Л И К О Д Н І К Л О П О Т И

Великдень — це немалий клопіт для сімейного громадянина. Треба і це, і те, і тамте. Син виріс зі штанів — треба справити нові, донці здалися б мешти, жінка згадує про капелюх, пончохи і іншу ондуляцію. А ще до того гості якісь будуть. Чіхаюся в голову і питаю:

— Скільки може коштувати такий капелюх?

— О, що там — яких два-три злоті. Найвище! Нехай чотири. Ну, нехай п'ять. Зрештою я собі куплю такі, що будуть до кожних пончіх. Знаєш такі, як має Пундикова.

Не знаю, але на всякий випадок пишу вісім. Пончохи такі, що будуть до кожних рукавичок — найвище два злоті. Нехай шість. Рукавички три злоті. Нехай дев'ять. Хочу підрахувати, але жінка ще щось має на серці.

— Що таке?

— Ти знаєш — я зовсім вийшла з майток... Я собі обсталиювала дві пари. знаєш такі, як має Горонюкова.

Не маю найменшого поняття, які має Горонюкова, але підраховую: сума сумарум — тридцять п'ять злотих.

— Тату, а мені к о н ч е треба мештів — починає донька.

— То правда — потверджує жінка — тамті зовсім рознесла. Ходить дівчатисько аж на Потоцького...

Рахую: тридцять п'ять а п'ятнадцять — сорок п'ять. Як то все покуплю, — кажу, — то на Великдень лишимося без одного сотика.

— Ти як? — скрикує жінка, — та я запросила Пундикову, Горонюкову, Помідоркевичеву, Пожарську...

Я вхопився за голову.

— Бійся Бога, кажу, що ти робиш? Вистарчили би Барилкевичі...

— Як то Барилкевичі?

— Та знаєш — я вчора на "Бесіди" запросив Барилкевича... Але маю надію, що не прийде...

— Чоловіче, старий прийде напевно, він тільки летить на пиво!.. Пам'ятаєш — тамтого року Мариня мусіла вісім фляшок добирати в Гольдмана...

— Пам'ятаю, — кажу, позіхаючи й рахую: вісім разів шістдесят п'ять є: вісім рази шість...

— Не забудь за торт — перериває жінка. Пундикова би мене обмовила перед усіма знайомими, знаєш, яка вона є. Всюди хвалиться "а в мене сметанковий, а ванілевий", але як я була в неї — то поставила — чеколядовий плячок і... то з "Фортуни"...

— Мамо, докинула донька від себе, — а їх Марійка вчора мала в пончосі спущене очко!.. Зачіпила до дроту...

— Взагалі то т а к і люди — законклюдувала жінка. — А про старшу Пундиківну що розказують... Інженер вже пішов — тепер якийсь мелик...

— Мамо, а Марійка вчора — починає донька, але я кажу:

— Бачиш? І на що було починати?

— Та я думаю, що, може, не прийде, як буде мала хоч трохи амбіції... Хоч по ній того не можна сподіватися... А Горонюкова... Стрічаю її передучора в "Союзі" й кажу: Прощу панства до нас на Великдень! — А вона: "Коли, каже, ледве чи будемо могли прийти до панства... Мій хоче того року їхати на сето". Я тоді кажу: — Але коңче! Ми погнівалибся, якби панство до нас не заглянуло... Ну, й думаєш, що не прийдуть? Напевно прийдуть! Нині люди не мають жадної амбіції... А Помідоркевичева!.. Вчора..

—**—

Тяжко сімейному громадянину з Великоднем. На гостя маємо кілька запрошень: до Колпачкевичів, до Бомків, до Фуярських...

ПРИЗНАВСЯ

— Усі жінки хочуть вийти заміж!

— О, є багато таких, які про шлюб нічого не хочуть й чути.

— А я в це не вірю!

— Мені можеш вірити! Я сам їх питався.

ДОБРА ПОРАДА

— Якщо татко гнівається за те, що ти на час не приготуєш обіду, зроби нам такого великого торта!..

— Мій чоловік завжди післяполудня займається науковою працею.

Микола Хмара

ПЕЧЕРИЦЯ І МОТІЛЬОНИ

(Застереження: Особи і події тут описані є видумкою Автора. Ніколи подібні фігури не могли існувати серед здорового українського суспільства. Ніколи жодний поважний часопис не міг надрукувати оповіщення про смерть живої людини на основі анонімного повідомлення якогось несумлінного гультіпаки.

Якщо випадково є серед дієвих осіб якась віддалена подібність до людей живих, мертвих і ненароджених, то це лише прикрий збіг обставин. Але якщо хтось за всяку ціну захоче себе в дієвих особах впізнати, не наша в цьому вина. **Редакція**).

Так от, кажуть, що романтика, фантастичні пригоди й тому подібне зникли, померли разом з Жюлем Верном, Майком Рідом чи Купером. Кажуть, що життя стало нудне, сіре, прозаїчне, і що все можна в ньому передбачити, розрахувати. І ще, кажуть, що загалом у ньому більше нічого цікавого не діється.

Брехня! Таке говорять люди без уяви, люди з душами бухгалтерів, нездібні бачити всі ті дивовижні чудасії, що довкола них діються. Сіренькі люди, що живуть у двох вимірах.

А дійсність буває неймовірна, повна несподіванок і таких авантур, що перед ними романи Бусенара чи Густава Емара здаються нудними.

Ось, наприклад, якось недавно йду я по Пляса Болівар. Іду заглиблений у своїх думках, і тому роблю необережність, бо проходжу по тому боці площі, на котрому є каварня "Савой". Коли я не задуманий, то цей бік завжди обходжу, бо знаю, що в каварні сидить пан Решето, який собі тут улаштував свою "гавптквартиру". Звідтіля не лише керує всіма тими фантастичними і скомплікованими трансакціями (які завжди кінчаються невідхильною втратою для до-

вірливого клієнта і повним зиском для нього), але також він тут, як павук у своїй сітці, сидить та чигає. Ледве якийсь земляк попаде в засяг його очей, він негайно вискакує зі своєї засідки і просто, або в більш скомплікований спосіб, вимагає контрибуцію, яка коливається між 5 - 20 боліварів. Ці гроші завжди “позичаються”, але ніколи не повертаються. Ми це всі добре знаємо й тому досвідчений оминає той бік площі, де є каварня “Савой”.

Але я про це забув. І тому спохватився аж тоді, коли мене хтось захопив за рукав, пробурмотівши щось хрипким голосом.

— Скільки? — спитав я, розпізнавши знайомого, і сунув руку в кишеню.

Питання було риторичне, бо скільки б він і не просив, все одно більше п'яти боліварів я не дав би йому.

Однак Решето конвульсійно замахав перед моїм обличчям руками і прохрипів:

— Чоловіче, не грайте варіята! Та хіба ви нічого не знаєте?

— Що таке? Вам треба грошей?

— Та які там гроші! Та, зрештою, якщо ви так хочете, то позичте на два дні 20 боліварів. Маю зробити немале “негосійо”.

Я відітхнув. Це вже було нормально. Решето, що позичає гроші і говорить, що їх за два дні поверне, є вже фігурою зрозумілою. Решето, який не просить грошей, є явище метафізичне, абстрактне, не земне, не зрозуміле — і тому страхаюче.

— Я дав йому п'ять боліварів.

Він їх сунув у кишеню і казав далі:

— Так ви не знаєте, що загинув Печериця? Не чули? Та ж ви, адже, Печерицю знали! Того що то працював, як “скачібрузда”*)

— Знав.

— То ви не чули, що він міряв землю коло Маракаїби, аж у Сієрра Періха?

— Так? Ні, я цього не знав.

— А ви знаєте, хто живе в Сієрра Періха? Не знаєте, правда? Ото ж я вам скажу: мотільони! Розумієте вже?!

“скачібрузда” — з-польського — так називали часто інженера-мірника в Галичині.

І він тріумфально подивився на мене.

Я дуже добре знав, що на кордоні між Венесуелею і Колумбією є зарослі непрохідними джунглями гори, що називаються Сієра Періха, і добре знав, що там живуть дуже дикі та люті індієці, що ще не піддалися жадній цивілізації. І знав також, що їх зовуть мотільони. Але я все ще не знав, що вони мають спільного з Печерицею.

Бачучи вираз незрозуміння на моєму обличчі, Ршето знову захвилювався:

— Не розумієте? Та головне — звідки ви взяли? Про це говорить ціле місто. Мотільони з'їли Печерицю!

І він замовк у драматичній павзі.

Запах рому "Кароні" та екзальтований вид Решета переконали мене, що він уже з ранку, а може ще з учорашнього вечора приніс щедрю жертву Бахусові, — і тому скоріше сунув руку в кишеню, витягнув ще п'ять боліварів, покляпав його по плечах, сунув йому в руку гроші, і сказавши, що не маю часу, побіг скоріше за своїми справами.

Це була перша вістка про загибель Печериці, що дійшла до мене.

Василь Печериця... Кілька років я про нього навіть і не думав. Не була це така людина, на якій думка зупинилась би довше, ніж п'ять хвилин. Бувший учитель, скромний, сіренький, досить симпатичний, але ніколи себе нічим не відзначив у нашому громадському житті. Часами дописував досить грамотні (як я пізніше довідався з української преси в Бразилії, в "неосковородівському стилі") замітки до преси. І саме маркантне в його житті, це була його дружина. Войовнича й говірлива-говірлива... Пізнавши її, трудно було розлучитись з нею. Блаженної пам'яті баба Палажка та баба Параска мусіли б обидві злитись в одну, щоб хоч трохи з балачкою дорівнялись їй.

Ось і все, що можна було сказати про Печерицю. Ага, ні, не все. Він вже тут скінчив курс топографії, що його влаштував один наш інженер. Цей, саме, інженер дістав для Печериці працю. Отже, Печериця працював в інтер'єрі країни і гарно заробляв. А його дружина сиділа в місті й — нудьгувала. Хоч, зрештою, злі язика казали, що ні, але хто би там злим язикам вірив!

За десять хвилин після зустрічі з Решетом я забув про існування Печериці...

Коли я ввечері вернувся додому й переглядав пошту,

побачив бразилійський часопис "Землемір". Відчинивши його, на своє здивування, побачив у чорній траурній рямці таке оголошення:

Управа Української Громади в Венесуелі з глибоким сумом повідомляє про смерть члена нашої громади, пана Василя Печериці, що сталась такого-то дня в сутичці з індіями, і висловлює через газету "Землемір" глибоке співчуття дружині.

Мені зробилось перед очима чорно, чорніше траурної рямки. Значить, Решето казав правду...

Знову глянув я на газету. Від редакції часопису сповіщали, що вона, редакція, перебуває в глибокій жалобі, і що вибув з наших рядів невтомний і невгнутий борець за волю уярмленої Батьківщини.

— Карамба! — подумав я. Таки так, Решето не брехав! Ай-ай-ай, як це страшно прикро. Нещасна Печериця — загинув такою смертю!

Читаю далі часопис. Цілий некролог присвячений невтомному борцеві. І яким чудесним стилем! Аж заздрісно стало. Як я помру, то про мене ніхто так гарно не напише...

"Ніби удар блискавиці обірвав Печериці всі дальші дороги на нашій грішній землі. Загинув, не дочекавшись осягнення свого блискучого ідеалу — у випадковій боротьбі з дикими індіями".

До високого патосу піднялась стаття. Автор некрологу не проминув попередити і ворога, озвірілого ката України, червону Москву, щоб не тішився, що нема вже в лавах невгнутих борців за волю України — Печериці...

Прочитавши зворушливі і палкі слова, я відчув, як очі зробились у мене гарячими і нараз на газетній аркуш покапали сльози, одна за одною...

Я уявив собі, яким реготом заливається червона Москва, як потирає пітні руки Булганін, як поклепує на radoшах по спині Хрушова. "Ага, бач! Нема вже славного борця за волю України. Слапаті індєйни Печєрицу. Вот. ей ухнем!" І Малєнков не витримав при тому й пустився в танець, приспівуючи:

"Жить стало легче,
Жить стало веселей"

Тяжко від горя я зідхнув, обтер сльози й перехрестився. Вічна тобі пам'ять, невгнутий герою! Остання надія повернутись на батьківщину зникла на віки. Багато тут, у тро-

піках, померло наших земляків. Від різних хворіб вмиралм, але ще ніде й ніколи не було такого випадку в історії нашої визвольної боротьби, щоб українець, борець за волю, знайшов передчасний кінець у шлунку мотільона.

Струсонувши тяжкі думи, я побіг до телефону і подзвонив нашому голові:

— Гальо, Стасюк. Ви чули про трагедію?

— А що таке? — спитала трубка.

— Про Печерицю!

— Що, саме?

— Про те, що його індійці з'їли.

— Що? Та майте розум, я людина зайнята й не маю часу на жарти. Мушу, саме, звіт до УНРади писати. І, — додав, — сьогодні не пеший день квітня.

Ледве приневолив його вислухати мене, розказав все, про що дізнався від Решета і з газети, і спитав, коли він думає відслужити врочисту панахиду і відсвяткувати жалібну академію.

Спочатку пан голова був, як і я, сильно зворушений тією подією, а далі й каже:

— Хвилиночку. Ви сказали, що жалібне оповіщення в газеті підписала управа Української Громади.

— Так, та ж ви про це, хіба, мусите знати.

— Бійтесь Бога! Я ніякого оповіщення не підписував.

— Невже ж? Може, ви забули? В газеті виразно надруковано: “Управа Української Громади з глибоким сумом і т.д.”. З гідністю, якій позаздрив би сам Людовик XIV.

В телефоні Стасюк різко промовив:

— Добродію! Управа — це я!

Приймаючи під увагу, що він дійсно був і головою, і секретарем, і скарбником, тобто виконував всі ті функції, бо вибрані на ці посади панове рішуче не хотіли працювати, — він мав повне моральне право на таке твердження.

— І ви певні, чуєте, голову, і ви певні, що ви ніколи подібного оповіщення до газети “Землемір” не вислалі?

— Цілком певний!

— То, може, ваш секретар це зробив?

— Мій секретар від загальних зборів, тобто від двох з половиною років, не написав ні пів рядка...

— А ви в останніх тижнях не були де на христинах, чи весіллях, розумієте, думаю про те, що, може, ви підписали так, з похмілля...

— Ні!

Стасюк обірвав моє слово ледяним голосом. Це було переконливе. Він ніколи не п'є, — печінка хвора. і тому підписати щось подібно — не міг.

— Так, що, може якась містифікація?

— Та якось трудно собі уявити. Офіційні папери і печатка у мене, під ключем. А, з другого боку, важко уявити собі, щоб поважний український часопис надрукував таку заяву, не перевіривши її. Аджеж у тій редакції не сидять селепки, а люди відповідальні, вчені.

— Ну, добре, — кажу до трубки, — є один спосіб, інженере, перевірити, чи це згідне з правдою. Їдьте негайно до дому пані Печериці. Не забудьте на всякий випадок взяти чорну краватку. Вона, як дружина, себто вдова, напевне буде про все точно знати.

— Так, це була б найкоротша дорога, але ви знаєте, від часу, як вона мене облаяла коло церкви, я з нею не говорю.

— Правда, я й забув. То, може, пішліть Причиненка?

— Там теж щось не гаразд між ними. Розказував мені про це недано.

— То, може, пана Левка?

— Не піде, знаю напевне! Аджеж недавно, пан Печериця, царство йому небесне, робив йому сцену ревнощів.

Згадавши так з десяток прізвищ, дійшли до висновку, що Столярченко з нею ще був у товариській дружбі. І Стасюк переконав його, щоб поїхав.

—**—

Столярченко прибув до вдовиці і застав її вже в чорному, в жалобі. Почервонілі очі ледве гляділи на світ Божий.

В домі невимовного горя був теж чоловічок, Петро, що разом з Печерицею працював на колумбійському кордоні. Петро, властиво, носив за Печерицею велику парасольку, під якою, власне, покійник працював. Той помічник якось урятувався від індіан і приїхав до столиці. Він і приніс удівні сумні вісті...

...і от, напали вони на нас, і я, як почув, що летять на нас стріли, то відразу упав на землю за колоду і лежав нишком, мов мертвий. А Василь, хай земля буде йому легкою, скочив їм на зустріч і вимахуючи теодолітом, закричав:

— Слава Україні! Гетьманові Слава! — і впав прощитий шонайменше десятьома стрілами. З кушів раптом вискочило з десяток величезних дикунів, схопили його на руки і

зникли з ним у пралісі. Пропав голубчик, вічна йому пам'ять!

І помічник Петро засопляв носом, підніс очі до неба й тричі перехрестився.

Вдова з жаскими очима схопилась на рівні ноги:

— Дякую вам за ваш звіт. Та я і без вас усе це знала. От, бачите, мені переслали копію "Землеміра". Я знала, що це правда, ще вчора. Бо ще вчора доручила пошта цю газету. Але, хоч загинув Василь, та хай не радіють наші вороги. Бо той стяг визволення, що його дотепер ніс Василь, — понесу я! І хай не святкує перемогу червона Москва, бо є кому виконати заповіт Печерниці!

І мов новітня Жанна Д'Арк вона вхопила в руки мітлу, що стояла коло неї і палкими, надхненними очима дивилась у стелю.

Столярченко тихесенько перехрестився, стиснув її руку і вийшов нишком з хати.

Та вона його мов і не бачила. Вона, наче Валькірія, неслась на білому коні з бунчуком у руці, а за нею летіли легіони героїв у блакитних жупанах, зі списками та мушкетами, від яких в порох розсипались хрущовські танки та літаки...

—**—

Столярченко розповів про те все голові громади й вони обидва поїхали до отця духовного, щоб замовити на найближчу неділю врочисту панахиду. Одне лише турбувало Стасюка: хто це міг від імени громади переслати цю вістку до бразилійського "Землеміра"? Але це тільки на хвилинку, бо зараз у нього зароїлись думки, яку то він скаже промову на жалібній академії. Інша річ, його турбувало те, що не гарно було, що останні слова Печерниці були "Гетьманові Слава!" Він вирішив, що ліпше це в доповіді трохи змінити: "Українці, консолідуйтеся всі під стягом УНРади!" Так, це будуть гарні останні слова, і, може, тоді відразу вдасться стягнути недоплатки з тих, що записались на "Позичку Визволення України".

Серед таких роздумувань Стасюк забув про загадочну справу, як дійшло повідомлення до "Землеміра".

—**—

Тимчасом...

Фактично, точний кордон між Венесуелою і Колумбією, в тій частині, де знаходиться Сієрра Періха, ніколи не був визначений. Не було в тому потреби. Ні одна, ні друга дер-

жава до себе ніяких претенсій не мали. Окрім того, ця гориста територія була заросла непрохідними лісами, — монте. — повними диких звірят і гадюк. І ще жахливішими мешканцями монте були живучі тут споконвіку мотільони. Це було дике, суворе і жорстоке плем'я індіан, нащадки лютих і страшних карібів. Вони абсолютно не піддавались цивілізації; ні добром, ні силою не можна було до них приступити. Отці Капуцини побудували коло монте свої місії й пробували вплинути на індіан. З літаків скидали їм їжу, дарунки, — та все намарне. Час-від-часу мотільони виходили зі своїх джунглів, нападали на місії, нищили їх і вбивали місіонерів. Ніхто, здається, не бачив живого мотільона і ніхто ще його не описав. Вони не показувались білим людям на очі, бо біла людина, згідно з їхньою думкою, варта лише стріли. А стріли їхні страшні, довжелезні, затруєні...

Та коли в цих місцевостях знайшли нафту, тоді питання точних кордонів стало актуальним. Тоді завербували землемірів, щоб перевести докладну делімітацію. З огляду на дуже тяжкі умови праці і на небезпеку, їм давали велику платню, і це багатьох приваблювало.

Пішов на цю працю і наш Печериця. Але не вабили його гроші. З некролога було видно, що це був великий ідеаліст і патріот. Він пустився на цю небезпечну працю з думкою, щоб українізувати Венесуелю. А потім, користуючись її безмежними багатствами, озброїти військо і флоту, і з ними йти нищити воріженьків. За його неосковородівськм способом думання, власне, українізацію треба було починати з самих первісних мешканців держани, з індіан.

О, це була дуже відважна людина! Він напевне знав, що багато нафтовиків загинуло від стрілів мотільонів, як і не міг він не знати того, що мотільони вигнали зі своєї території добре озброєних людей, які шукали нафти. Знав, теж і те, що кілька нафтових компаній мусіли покинути свої заміри і відійти з їх земель. Та хіба це спинило Печерицю? Ні! До нього джурою причепився Петро, що дивився на нього, як на справжнього героя, — і вони разом почали свою працю в спеці і в небезпеці Сієрра Періха.

У своєму бажанні українізувати мотільонів, Печериця дістав від Отців Капуцинів словничок деяких мотільонких висловів і твердо виучив їх напам'ять.

—**—

Все трапилось з неймовірною швидкістю. Робітники

працювали, землеміри давали їм свої накази, і все це робилось під охороною озброєних вояків. Печериця сам поставив свій теодоліт, зняв капелюха й витирав рукавом спітніле чоло. Коли нараз почувся свист, ніби щось гостре пронизало повітря. Один вояк схопився за груди і впав на землю. Знову свист — і один з робітників зі страшним зойком підстрибнув угору і без слова гепнув на землю.

— Мотільони! — закричали вояки і почали навмання стріляти по напасниках. Робітники кинулись утікати. Петро десь безслідно зник, а Печериця, думаєте що втік? Ні! Він високо підняв руки вгору і пішов назустріч стрілам.

— Друзі! — кричав він. — Не чіпайте мене! Я вам не ворог. Я вам несу роз'яснення нашої справи! Я українець!

— Тікай! — кричали йому вслід вояки.

— Варійте! Кладись на землю, ховайся! — гукали за ним робітники.

Та де там! Печериця, немов мученик, ішов назустріч небезпеці. Він не бачив кущів, дерев з ліянами та орхідей, з-поза яких вилітали смертоносні стріли, а бачив лише гетьманів у золотих жупанах... Нараз гетьмани в шаленому темпі закружляли довкола нього. Зорі посипались з очей і все потемніло. Мотільонська стріла поцілила його прямо в чоло. І це було його щастя. Бо якщо б поцілила була у груди, то він був би вже по тому боці добра і зла. А так він утратив лише притомність. Тверда козацька голова...

Коли прийшов до свідомости, побачив, що є міцно прив'язаний до пальми і що довкола нього знаходяться якісь страшні, помальовані обличчя. Вони щось схвильовано горготіли по-своєму, і, завдяки знанню словника Капуцинів, Печериця дещо з того зрозумів.

— Так, що нам з ним робити? — питав високий, нажовто помальований індієнин.

— Щось він не дуже апетитно виглядає. Певне, жінка вдома морочить йому голову — гугнявив другий.

— А ти понюхай його може він і смачний!

Один з них підійшов, обнюхав Печерицю зі всіх боків, далі скривився і сплюнув.

— Не смачно пахне, мавпа краша!

— А, може, як його засмажити з коріннями і травами, то якось і з'їмо?

— Стійте! — закричав нараз величезний індієнини,

видко, їх вождь. — Шкода марнувати так багато білого м'яса... Як його заб'ємо і не з'їмо, то скажуть, що ми дикуни та некультурні. Давайте, хай наш "піяче" (жрець — прим. М.Х.) попробує від нього маленький шматок м'яса і скаже, можна його їсти, чи ні.

До Печериці підійшов старий, поморщений, мов печене-яблуко, жрець-чарівник. Витягнув довжелезного ножа, по-пробував гостроту леза і, схопивши руку Печериці, відрізав кусок пальця. Опісля взяв відрізаний кусок у рот, погриз його і з несмаком кинув, сказавши:

— "Роте-Карена"!

Це, видко, значило щось дуже несмачне, бо з усіх боків зауважилось велике розчарування.

— Що ж нам з ним робити? — знову спитав той, на жовто помальованийий.

Тут Печериця зібрав усі свої сили і, зірвавшись з до-теперішнього свого летаргу, скрикнув:

— Чекайте! Я ж ваш приятель, я українець!

Касіке (вождь — прим. М. Х.) здригнувся. Підійшов до нього і одним ударом ножа перерізав ліяни, що ними був прив'язаний Печериця до пальми.

— То ти знаєш нашу мову? Чому ж ти відразу нам цього не сказав?

— Та ви мені й нагоди не дали.

Мотільон засміявся. Поклепав його по плечах і щось закричав до юрби. Ренга індіан теж засміялась і нараз почали довкола Печериці танцювати.

— Я є послом доброї волі, я навмисне прийшов до вас, щоб навчити вас правди про Україну і позискати вас, як наших союзників у майбутньому світовому конфлікті.

— А проти кого ви, українці, хочете воювати? — спитав авторитетно вождь.

— Та ясно, що проти всесвітнього ката — червоної Москви!

— Та, так. А вас багато? Чи у вас є гострі стріли?

— О, страшно багато! Понад сорок і п'ять мільонів! У нас є наддніпрянці, галичане, буковинці, закарпатці, є старі емігранти, є нові, є католики і греко-католики, є кілька ролів православних, є баптисти, методисти... Крім того є ще гетьманці, бандерівці, мельниківці, багрянівці, уер-депівці, уенрадівці...

— Сій, сій, — замахав руками касіке. — І це все

українці?

— Так! Все разом це є національно свідомо Соборна Україна!

— І всі ці — е-е-е племена, — що ти переповів, живуть дружно, в приязні?

— Та... як тобі сказати, всіляко буває... Без цього не може бути в цивілізованих людей. Це признака їхньої індивідуальности.

— Чекай, чекай, не збивай мене з пантелику! От, приміром, той самий православний та католик, це одне і те саме?

— Що ти! Бійся Бога! Ясно, що ні! Один одного й бачити не хоче, — сказав Печериця.

— Стій, не белькочи так скоро, бо нічого не второпаю. А ті племена гетьманців, бандерівців і інші, живуть зі собою у згоді?

— Ну, не цілком, — є певні розбіжності, без цього не може бути в демократичній державі.

— Еге ж, приятелю, — перебив касіке. — бачу, що серед усіх цих племен нема самого головного, немає — згоди! І, певно, кожне плем'я має свого касіке, і хоче, щоб він керував всіма іншими?

Печериця сумно притакнув головою.

Отже, ви всі ворогуєте між собою. І з такими розсвареними племенами ти хочеш червону Москву перемогти? Свою державу будувати? І мене в союзники такого незгідливого народу хочеш завербувати?

Касіке, невдоволено потрясаючи головою, відійшов від Печериці і скликав нараду своїх дорадників.

Печериці ж тим часом принесли їсти: розкішно засмажену мавпу, фашировану бананами та ананасами, з салатою з молоденьких орхідей, мариновану гадюку і смачне, трохи п'янке пальмове вино.

По короткій, але бурхливій нараді касіке покликав до себе Печерицю:

— Ні, приятелю, — він сказав, — нам з тобою неподорозі! Ми розсваримось, поділимось на партії і наш могутній нарід зробиться кволим та немічним. Бачиш, ми дикунки, тисячі років живемо у згоді, не знаємо міжусобиць. Що скаже касіке — то для нас закон. У нас віра одна, і що нам проповідує наш п'яччє — це ми свято сприймаємо. Через те ми сильні, і тому нас не могли подолати ні еспанські

конкістадори, ні капуцини, ні нафтяники. А як ти зв'яжешся з нами, і ще чого доброго, запровадиш тут лад на взір українського, то — дякуємо! Вертайся до своїх, а ми вже будемо триматися далі своєї віри, своїх звичаїв і своєї єдності.

Він поклепав Печерицю по плечах і сказав: — Прощай! Повертайся до нас, як будете одним монолітом, а не немічними комашками...

Бідний Печериця, червоний від сорому, стояв з опущеними очима і не знав, що й робити з собою.

На знак касіке двоє молодих мотільонів підхопили його під руки і повели ледь-ледь помітною стежиною. Відправили його аж до кінця монте. Там один з них показав мовчки пальцем на далеку станицю місіонерів.

Коли Печериця оглянувся, вони вже зникли.

—*—

В православній церкві в Каракасі зібралась уся українська громада. Служили жалібну та урочисту панахиду по погіблому Печериці.

Посеред церкви, на підвищенні, стояла порожня труна, обложена вінками. На жалібних стрічках пишались написи від усіх організацій:

“Героєві Визвольних Змагань” — “Союз Інвалідів”, “Світочеві нашого інтелекту” — “Спілка Українських Академіків”, “Душі нашого театру” — “Театральний та оперовий гуртки”, “Нечуваному другому тенорові-лицареві високого “Ц” — “Український хор”, “Незабутньому інженерові та приятелеві” — “Союз Українських Інженерів”.

Побачивши ті всі вінки та зворушливі написи на них, я зрозумів, що то лише сорок п'ять мільйонів нарід може мати таку кількість організацій. Не важно те, що в поодиноких товариствах немає ніякої діяльності. Важно, що ось тут, на траурних стрічках, ті всі організації існують, і це чужинцям імпонує. Я теж, читаючи написи, відчув навіть певне почуття гордості...

При труні представники молоді тримали на раменах наголо шаблі, які взято з бутафорії після останньої вистави “Запорожця”.

Тяжке враження викликала панахида, ще тяжче — надгробне слово-ридання, що його виголосив о. Григорій.

— “Немає сумніву, що ти, Василю, склав свою голову за кращу долю свого народу. Ти жертвенно йшов на не-

безпеку, знаючи, що від успіху твого завдання залежить
будучність України. І ми всі знаємо, що це червоні еміса-
ри прозрадили місце твого перебування диким індіанам,
щоб вони могли тебе знищити і вирвати тебе з незломних
лав борців за нашу волю. Але хай не тішиться озвірілий
кат! Немає тебе — та дух твій живий!..”

І на цих словах о. Григорій замовк. Очі його широко
розплющились і рука скоро почала христитись:

— Свят, свят, свят! Та ось і він!

І рука його показувала в один з кутів церкви. Червоні
та заплакані очі учасників панахида повернулись у той тем-
ний кут, куда показувала рука, — і побачили скромно сто-
ячого там Василя Печерицю!

З нелюдським зойком його “вдова” махнула руками і
впала без пам'яті на підлогу. Хор замовк, дехто почав від-
рухово христитися.

— Та не бійтеся, це я, — промовив Печериця. — Це
я, дійсно, Печериця!

Першим опритомнів о. Григорій. Високо піднявши
хрест, він швидким кроком пішов йому назустріч:

— Згинь, пропади!

Скоро, однак, теж і “вдова” усвідомила собі, що це
дійсно її чоловік, а не дух, бо, піднявши голову, скрикнула:

— Ой, лишенько! Та це він, живий! А мені так до лиця
було в чорному... І знову впала без пам'яті.

Пан голова підбіг до Печериці і почав його вговорю-
вати:

— Та ти, чоловіче, іди собі з Богом, не перешкоджай
нам. Сам розумієш, що тут тобі не місце. Бачиш, яка пиш-
на панахида, скільки грошей витрачено на вінки, сам зна-
єш, що такі акти підіймають та консолідують національно-
суспільну єдність та сприяють пробудженню громадсько-
народної свідомості. Іди собі по-доброму й не зривай нам
свята.

Бідний Печериця, збентежений, нічого не розуміючи,
стояв і дивився довкола. Далі, впав навколішки й промов-
ив уголос:

— Бійтеся Бога, це я, Печериця, живий та здоровий!
Я зайшов лише до церкви помолитись, — і почав христитись.

—**—

Серед таких обставин важко було на спокійну молит-

ву. Випадок з Печерицею не давав зібрати думок.

Перший підійшов до мене голова й промовив:

— Ну, Печериця живий. — Слава Богу, але що тоді з вінками зробити?

— Нічого, до наступної неділі ще не зів'януть. А тоді можна якусь іншу панахиду відслужити. Тільки ленти змінимо.

— І подумайте, як то він якраз сьогодні дістався до церкви?

— Та ж це зовсім ясно! Печериця приїхав до Каракасу сьогодні. І, не заходячи додому, рішив зайти спочатку до церкви, щоб подякувати Богові за своє визволення. І попав на свою власну панахиду...

—**—

Назвали його наші громадяни “живим покійником”. Спочатку прочитавши всі свої некрологи, він тішився, бо й ніколи не знав, що він невгнутий герой, і творець неоскородівського стилю.

Та з часом це йому надокучило. Бідний Печериця не видержав. Знайомі підоймали на сміх, а жінка допікала до живого:

— Як ти посмів живим повернутись?! Зіпсував мені всю мою кар'єру! З героїні, вдови героя, я стала — живою покійницею.

З відчаю Печериця махнув рукою і переїхав в іншу країну.

Ось таке то у нас, в Каракасі, творилось. А голова “Української Громади” й досьогодні не розвідав, хто повідомив “Землеміра”...

14. VI. 1956.

СВИНЯ ПЕРЕМОГЛА

Жируючи на панській бразі.
Свиня без труду нагуляла сала
І завороту голови,
Як сонце припекло, достала.

Немов скажена, по двору
Гасає, бігає, вищить
— Аж піна б'є з пашеки -- й верещить:
— Кувії, кувії! З дороги всі, з дороги!
Весь світ стопчу й переколю!
Хіба не бачите — кувії, —
Які ростуть у мене роги?!
Де Лев сховавсь? Давайте Лева!
Його я кличу на двобій.
Його на роги хочу взяти!
Минула мода на царів, —
Сама я Левом хочу стати!

Як Левові про виклик цей свинячий донесли,
Він розсміявся широко й каже:
“От, так втяла! — Свиня й двобій!
Од сміху коцьки ще достану!
І вже з цікавості піду
З свинєю до двобою стану!..

Довідавшись про рішення таке,
Враз опритомніла свиня
Й злякалась не на жарти,
Одна бо річ пашекуватьь.
А інша — з Левом воюватьь...
Та, хоч яка дурна була,
То вміла хитрувати
— Розглянулась довкола — і шубовствь
Р гноївку по саміські вуха,
Раз-два пірнула в тім багні
(Ця купіль — річ звичайна для свині)
І вилізла з гноївки... вся в лайні.
Та пре тоді нахабно впрост до Лева,

Лев здалека почув свинячу “зброю”
І лапу тулячи до носа,

(Бо "хемія" свиняча забиває дух!)
З огидою вступивсь на пару кроків.
Свиня ж у захваті, що хитрощі вдалились,
Вищить - вихрюкує небога:
— "Дивіться свині, як втікає Лев!
За нами слава й перемора!"

Присвячую цю байку - побрехеньку
Двоногим свиням, з окрема,
— "Товаришу" Файденку!

Підманило

ДУРНЯМ В АЛЬБОМ

Дурень — це той самий нуль:
Як його не степенуй,
Чим його не іменуй,
Од правіку так ведеться,
Що він дурнем останеться...
В цьому він оригінальним,
Навіть в ранзі генеральній.

М. Поперека

(Ці два сатиричні вірші передруковуємо з журналу "Б л а з е н ь", який видавався на правах рукопису підпільно, тобто без подання на ньому місця й року видання, видавця, редактора, карикатуриста. Вийшло всього два номери на циклостилі. На підставі засягнутих нами інформатій, цей журнал видавав і редагував бл. п. полк. Вартоломій Євтимович в Авгсбурзі в рр. 1946-47).

НА РАВНДЛЕЙКУ

Розказував мені довірочно Микола про свій побут на Равндлейку і просив нікому про це не згадувати.

Підчас ферій вислав він свою Ганю на дитячу оселю і в неділю поїхав її відвідати.

Дорога до Равндлейку пряма і широка, тож Микола легко її знайшов, але клопоти почались шойно на місці. Микола ніколи не був підпільником і хоч Равндлейк знайшов скоро, — всього п'ять разів об'їхавши його довкола, — але ніяк не міг знайти замаскованої дороги на оселю. Колись була там табличка, але її з'їв зуб часу, а на нову банк ще не роздобув фондів.

А потім не було де паркувати, бо місце зайняли грубі риби — панове директори й менші члени-патріоти. Для звичайного смертельного шанси малі, бо паркування є на оселі безплатне. З konieczности, отже, поїхав Микола до конкурентного сусіднього підприємства Лейквуд і заплатив за паркування півтора доляра.

Вступ на оселю платиться зараз за парканом. Через паркан лізти не дозволено, бо під парканом лежать гості. Можете несподівано влізти в чужий бізнес і — клопіт готовий! Для членів вступ на оселю безплатний, для гостей — пів доляра. Хто платить вступ, це залежить від пана директора. Зараз за входом є бара. Пива на оселі нема — розумієте, це дитяча оселя, хіба що привезете його з собою. Порожні пляшки від пива вкидають у недавно набуту яму. Обраховали, що заповнять її тоді, коли внуки дітей, які є тепер на оселі, приїжджатимуть до своїх дітей на оселю... Отже, часу доволі, нема чого поспішати.

За барою, на кур'ячій лапці, стоїть дирекція; вхід крученими сходами. За дирекцією є вмивальниці, а далі кухня. Це все по лівому боці стежки. Праворуч є площа, де батьки показують дітям, як не треба грати у відбиванку.

Від кухні до озера простягається похила площа. На правій стороні площі є трибуна, де чикагські промовці тренують свої промови на зимові академії. На лівій стороні площі є роздягальні для пань, не закриті від сторони озера. Ти

сидиш у воді й дивишся, як пані передягаються, і хоч вони бачуть твою голову, але думають, що це гарбуз. Уживання озера ще є безплатне.

Беріг озера є голий, висовганий і розсиджений. Сидячі місця зарезервовані, тож як сядете на чужу грядку, зараз вас виженуть. Дно озера починається зразу коло берега й славно воно своїм перфумованим намулом і тренованим камінням, які завжди налітають на ваші ноги. У тому намуді нуркують грубі риби, а “Риболовський Клюб” позакидав свої вудки і жде, поки сезон скінчиться. Тоді всі рибалки привозять свою куплену в Чікаго рибу і пікнікують краденими історіями. Вода в озері має вигляд кави з земляним смаком. Плавати є легко, а коли втопитесь, то це ваша приватна справа. Можете плавати лодкою, — вони стоять при березі, — але гребти треба руками, бо весел нема. Веслами мішають у кухні суп. Обід коштує півтора доляра.

Дітьми командує генерал, який в американській армії дослужився капрала. Вишкіл є добрий, і як діти приїжджають додому, то командують батьками.

Звичайно, на оселі є дуже гамірно, діти бігають і кричать, кухня варить, пані директоріві пописуються своїми затісними строями, пан директор урядує, тати грають у відбиванку, мами спліткують, словом — вакаційний гамір. Але чим ближче до обіду, тим більше стихає гамір, і коротко перед обідом западає неприродна тиша. Всі чогось ждуть. Коли ж засурмлять на обід, всі зриваються з землі й лава за лавою беруть штурмом паркан до Лейквуду, де за кводра їдять гатдоки. Казав Микола, що це дуже практичний спосіб вакаціювання: як член-патріот ти паркуеш на оселі задармо, а в конкуренції Лейквуду споживаєш дешеві гатдоки.

Миколу закортіло з'їсти обід на оселі, і йому казали постаратися такий тикет, який пан директор носить у кишені. Але пана директора ніде не було. Думали, що, може, ступив у другий бік кручених сходів і провалився. Шукали і в ямі, і в барі, і в кухні, але директор пропав. Нарешті, Ганя довідалася, що пан директор дістав корчі й пішов до шляхетної установи. Голод не вміє чекати, тож Микола знайшов пана директора, але розчарувався, бо показалося, що бльочки хтось украв. Пан директор задоволений, що хоч обкладинка знайшлася, по-наполеонівськи, на коліні, написав тикет на обід, але за той час обіду забракло...

ВІДКЛИК

Я пив пиво, як прийшов Микола із напухлими щоками і прямо від дверей привітав мене:

— Грицю, ти є лайдак!

Я захлиснувся пивом і проковтнув свою політичну відповідь, а потім цікавість взяла верх.

— Чому я лайдак, Миколо? Коли скажеш чому, то зафундую пиво!

— Давай, скажу, тільки зараз не ображайся. Я тобі розкажу довірочно певні речі, а ти їх перекручуєш і публікуєш. Чи ти знаєш, що ти наробив? Мене вилаяли виклачили й викинули за п'ят. Та не ше пів біди! Мені заявили, що продадуть останні штани, а того не подарують. Як ти посміє їх зачіпати? Розумієш, останні штани!

Мене замлоїло коло коліна й померкло мені в роті, а страх затряс усією моєю патріотичною структурою.

— Миколо, вір мені! — кажу, б'ючись у груди, а сльози так течуть, так течуть. — Я не знав, що не буде таким великим гріхом. Я каюсь і прошу прощення!

Тут я ударився з усієї сили в груди і вони загуділи, як бубон на пікніку.

— Порадь, що я маю робити? — спитав урешті я.

— Відклич! Відклич усе, що ти написав. Бо буде біда!

Мене зразу напав страх, такий, як тоді, коли я женився.

— Відкличу Миколо, вір мені що відкличу!

Тут я знову хотів ударитись у груди, але взяв занизько, попав у живіт і йойкнув.

— Йойканням, Грицю, не відкличеш! Ти бери перо у свою руку й пиши, що я тобі подиктую! Пиши:

Шановна публіко!

Останнього разу я вас ошукав, тому мені більше не вірте. Так, як я писав про Равндлейк, так було ще тоді, як ми ходили пішки. Сьогодні, в добі нових панів, усе змінилося. Дорога на Равндлейк уже не є замаскована і її дуже легко знайти, коли ви вмієте лише шукати. Таблички ще нема, але

скоро буде, бо на останньому засіданні з'ясовано її краску, вигляд і зміст.

Місця до паркування є так багато, що можете згубити свою фіру. До Лейквуду ніхто не їде, бо нема проїзду. Вступ не платиться зараз за парканом; ви платите його там, де вас зловлять, що ви ще не заплатили. Гості не лежать під парканом, вони сидять у барі. Пива привозити не потрібно, бо продають його на місці. В яму не викидають нічого, бо вона вже закидана. На ній панове директори паркують свої підводи і всі короновані голови грають у відтовщуючу відбиванку.

Дирекція стоїть на чотирьох кілках, а не на кур'ячій лапці, як я це вкрав із казки. Вмивальниці є ще там, де були, ще їх не пересунули і кухню тяжко буде пересунути. Стежок нема, є променаді. Праворуч променаді "Мисливський Клюб" у найбільшій таємниці засіяв ліс і вже осінню влаштує в ньому лови на ведмедя. Все обведено таким парканом, як фабрики атомової бомби. Батьки вже не грають у відбиванку, бо для них збільшилося притягання землі.

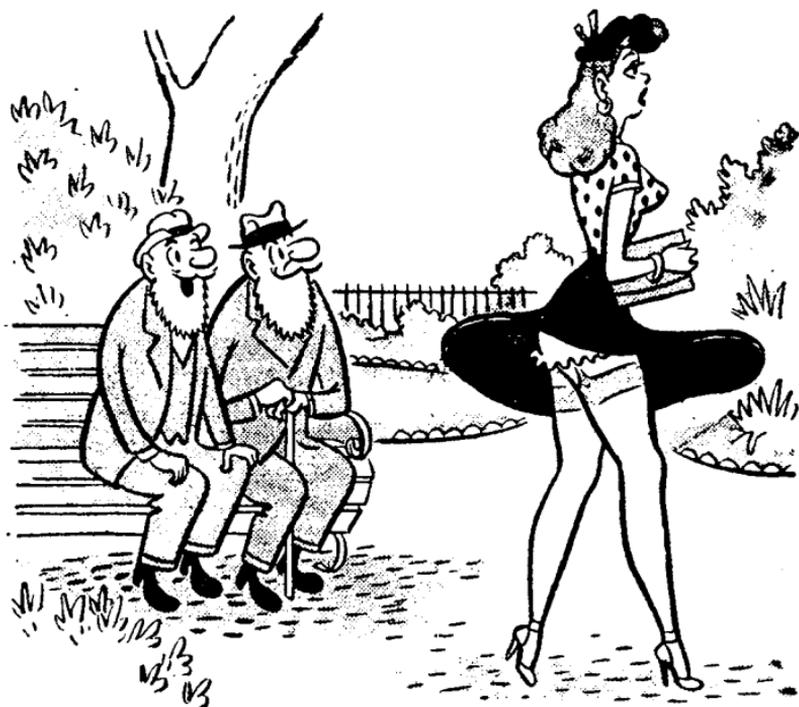
Похилої площі я ніяк не міг випростувати і вона ще далі лишається похилою. Роздягальні для пань зникли. Їх спалив "Мисливсько-Риболовський Клюб", як пік свого традиційного ведмедя. Отже, пані на Равдлейку вже не передягаються.

Беріг озера не є голий, я знайшов на ньому дві і пів травички. Сидячі місця вже віддані до загального користування. І дно озера починається таки при березі, хоч як я тягнув його на середину озера. Намул не є перфумований і каміння не є витреноване; це тільки вам так здається, коли незграбно лізете у воду. Вода в озері є вигляду води і смаку води. Не вірите, то посмакуйте й нікому про це не кажіть. Лодки є, весла є, капітани є, немає тільки моряків. Веслами мішають прибережну воду. Супу в кухні не мішають.

Генерала теж немає, бо він подався до димісії. Діти совгаються по металевій спині. Гамору нема, прямо неукраїнський спокій. Пані директорів не носять затісних строїв, бо вони носять строї до фігури, яку хотіли би мати. До Лейквуду ніхто не їде на обід, бо на паркані є кільчастий дріт. Новим винаходом є французькі тіста і за ними стоїть черга по через піле озеро. На тіста не треба бльочків. Пан директор не пише бльочків по-демократичному, на коліні. Це робив Наполеон. Пан директор пише бльочки по-бюрократичному,

на столі. Крім цього, патентом Равдлейку є гучномовець, і його чути аж до "Бесіди". Дуже добрий і вірний апарат. Повторює кожен вістку, особливо тоді, коли забудуть його виключити. Крім гучномовця є ще радіо і самограй, і я не радив би продавати останніх штанів, бо буде трохи незручно...

З ЧУЖОГО ГУМОРУ

— Страх, як тепер у світі все змінилось. За наших молодих літ вітер ніколи не був би відважився так високо підносити суконку...

ТЕОРЕТИЧНЕ АВТО

Теоретичне авто може нераз бути дуже практичне.

Під теоретичним — я розумію таке авто, якого ви, по-кищо не маєте.

Наприклад, ви знаходитесь на балю чи на забаві. Ви побачили гарну панянку, яка, нібито, на нікого не звертає уваги й удає, що цілий світ її не інтересує. Ви по-шармантськи кланяєтесь їй і просите до танцю. Раптом перериваєте танго чи свінга й говорите:

— Я вас дуже перепрошую, одначе я, здається, залишив незакннене авто, а в ньому важні компанійні папери.

Кланяєтесь панянці і йдете до гардероби. Там причісуєтесь, поправляєте краватку та постоявши трохи на коридорі, вертаєтесь назад до панянки.

— Ще раз дуже перепрошую, — кажете, — але ви мене не розумієте — незакннене авто... .

Панночка, очевидно, зрозуміла вас і умовляється з вами на стрічу.

Або, наприклад, ви спізнились після балю до праці. Кажете босові: — “Мені дуже прикро, але по-дорозі трісла мені гума і я мусів направляти колесо”. Або: “На вулиці шалений рух, і я з трудом за півгодини пропхався ледве одну милю!” При цій нагоді можете добре переїхатись по міських та стеитових дорогах і виляяти демократичну міську управу — якщо ваш “бос” республіканець...

Обличчя вашого “боса” зараз випогодиться і — ситуація врятована.

Таксамо й практичне (дійсне) авто, поза різними неприємностями, які маєте у звязку з ним, може часом бути джерелом додаткового приходу.

Наприклад: ви, звичайно — маючи забезпечення, вдаряєте “випадково” передом машини в якийсь твердий предмет — стовп, або пліт, їдете до найдорожчого гаражу та берете звідтам оцінку пошкодження. Потім їдете до асекураційної фірми та зголошуєте “випадок”. До тижня часу одержуєте з фірми чек, направляєте машину в дешевому гаражі за половину ціни, а з рештою грошей — знаєте, хіба, що зробити?..

Очевидно — є ще багато інших користей у зв’язку з посіданням теоретичного авта. Я дуже радо вичислив би вам усі

інші можливості, та... на хвилину мушу вас перепросити:
Я, здається, забув замкнути своє авто...

М. Будник ("Лис Микита")

ДЕЩО З СССР

На правничому іспиті професор питає студента:

— Скажіть товаришу, кого на території батьківщини
трудожущих не вільно арештувати?

— Того, хто вже сидить!

—**—

ПАЛЕСТИНСЬКІ ТУРБОТИ

Загально відомо, що Палестина відчуває дошкульно великий брак харчів. Про цю саме справу говорять два жиди, які недавно прибули з Німеччини до Тель-Авіву:

— А я знаю, — каже один з них, — що повинен в такому випадку зробити наш уряд.

— Ну, що? — зацікавлено спитав другий.

— Повинен виповісти Америці війну!

— Морін! Ти що, здурів?!

— Ні. Але я скалькулював так: Америка нас переможе, прийде десять-двадцять років окупації, а з тим і харчі...

Другий жид хвилину подумав і каже:

— Слухай, а що буде, як ми виграємо?..

З АМЕРИКАНСЬКИХ КЛОПОТІВ

— Ти чого такий засмучений?

— Бо недавно купив хату, а тепер мушу купити ще й авто.

— Не розумію, чого тобі так спішиться з автом.

— Щоб якнайдалі утекти від хати!..

АВТОРИТЕТНЕ ВИЯСНЕННЯ

Професор медицини каже на викладах до студентів:

— Ось ця людина має "ідею фікс", а саме, що вона є невміруща. Нашим завданням є переконати її, що вона не має рації.

ЗМІСТ:

Від Видавництва	3
Юрій Буряківець: Новому Рокові	5
Календарна частина	6 — 30
Іван Евентуальний: Отак, як бачите!	33
В. Н. Шпигун	35
Пісня про Комаря	44
С. Риндик: Гриць Продайдуша	46
Микола Понеділок: Симпатичні однієї ідеї	49
Степан Вусатий: Новоприбулі в Америці	55
Іван Манило: Ненависний	58
Гриць Мотика: Літні гості	59
Юрій Буряківець: Цигани	62
Серафима Гусочка: Високе мистецтво	63
Зет: Пригода	66
С. Риндик: Кукурудза	68
Юрій Тис: "Русі єсть веселіє пити"	71
Акакій Шпилька: Подушка	75
Іван Манило: Кінь та свиня	79
Гумор і сатира в поезії О. Олесья	81
Степан Вусатий: Казка для політиків	83
О'Кей: Пояснив	87
Федь Триндик: "Літературні Пародії"	91
Микола Хмара: Печериця і Мотільони	101
Підманило: Свиня перемогла	115
Гриць Мотика: На Равдлейку	117
Гриць Мотика: Відклик	119

ВИДАВНИЦТВО ЮЛІАНА СЕРЕДЯКА
БУЕНОС-АЙРЕС АРГЕНТИНА

порукає такі власні видання:

“Щоденник національного героя Селепка Лавочки”
гумористична історія з життя І-ої Української
Дивізії “Галичина”, стор. 160, з ілюстр.

Юрій Тис: **“Рейд у невідоме”**, історично-пригодницька
повість про те, як троє козаків воювали в Перу
стор. 264, з ілюстраціями.

Приготовані до друку:

(будуть у продажу в першій половині 1957 р.)

Микола Понеділок: **“Вітаміни”** гумористичні історії по
цей і по той бік океану, стор. о́коло 300, ілюстр.

Оксана Керч: **“Альбатроси”**, повість про мистецьке
життя Львова перед II-гою світовою війною,
з ілюстраціями, о́коло 300 сторін друку

**НАШІ ВИДАННЯ МОЖЕТЕ НАБУТИ В КОЖНІЙ
УКРАЇНСЬКІЙ КНИГАРНІ НА ЕМІГРАЦІЇ**

або безпосередньо у Видавництві:

Sr. J. SEREDIK

Casilla de Correo 7, (Sucursal 7).

BUENOS AIRES — ARGENTINA

ФАБРИКА ЖІНОЧОГО ВЗУТТЯ

ДМИТРА ДЕМЧУКА

с. TARIJA 3759 Т. Е. 45-7719 BUENOS AIRES

● поручає солідно і першорядно виконані вироби ●

ВЕЛИКИЙ ВИБІР!

ЦІНИ НИЗЬКІ!

ХЕМІЧНА ПРАЛЬНЯ

А. і С. ВОЛОВИНА

Av. GAONA 4511

BUENOS AIRES

виконує першорядно і скоро

● — прання і прасовання білизни — ●

ЦІНА НИЗЬКА!

ДОСТАВА ДОДОМУ!

КРАВЕЦЬКА РОБІТНЯ

ДМИТРА ШУПЛАТА

с. BOEDO 1617 Т. Е. 61-6814 BUENOS AIRES

ВИКОНУЄ ВСІ КРАВЕЦЬКІ РОБОТИ

З МАТЕРІЯЛІВ КРАЄВИХ І ЗАГРАНИЧНИХ

Ціни низькі! —

— Виконання солідне!

ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ!

ПОШИРЮЙТЕ!

"Ucrania Libre"

квартальник еспанською мовою

- Однорічна передплата виносить всього 20 пезів ●
- Приєднуйте для української визвольної справи чужинців за допомогою друкованого слова.
 - Подавайте адреси чужинців, які цікавляться українськими проблемами, а будемо висилати їм журнал "Україня Лібре"
 - Інформуйте чужинців про Україну в їхній мові. "Україня Лібре" допоможе вам!

« U C R A N I A L I B R E »

Calle SOLER 5039

BUENOS AIRES

УКРАЇНСЬКА СТОЛЯРНЯ

МИКОЛИ ХАМУЛЯКА

"Л Ь В І В"

в и р о б л я є :

двері, вікна та всі будівельні частини, як також виробляє шафи в стінах та під водотягами. Всі роботи виконується з добрих матеріалів, даючи за них запоруку.

Перед тим, як приступите до будови власної хати, зверніться за інформаціями до:

N I C O L A S C H A M U L A K

C A R P I N T E R I A M E C A N I C A

c. Ramallo 2633

Т. Е. 70-8539

Buenos Aires

ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ!

ПОШИРЮЙТЕ!

ПЕРШИЙ ЖУРНАЛ ГУМОРУ І ПОЛІТИЧНОЇ САТИРИ
НА АМЕРИКАНСЬКОМУ КОНТИНЕНТІ

ВИХОДИТЬ ВІД 1949-го РОКУ В АРГЕНТИНІ

- Співробітники в усіх країнах вільного світу!
- Кожне число ілюстроване!
- Сміх — це здоров'я!

Річна передплата виносить всього 30.— пезів

В Англії	— — — — —	12 шіл.
В Австралії	— — — — —	15 ”
В ЗДА і Канаді	— — — — —	1.50 доляр
В Бразилії	— — — — —	40 круз.
У Франції	— — — — —	400 фран.
В інших країнах	—	рівновартість 1.50 ам. доляра

Жадайте безплатних показових примірників.

Замовлення і передплату шліть на адресу:

LA ESCOVA

Casilla de Correo 7
(Sucursal 7)

BUENOS AIRES

Rep. **ARGENTINA**

“Мітлу” можете набути в кожній українській кни-
гарні на еміграції!

“Хто “Мітлу” читає,
той смутку не має”

ВИДАВНИЦТВО

БУЕНОС - АЙРЕС